

Başkanlar Külliyyede

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Büyükşehir Belediye Başkanlarını Cumhurbaşkanlığı Külliyyesinde kabul etti.

Meclis Toplantısı

TBB Ekim Ayı Olağan Meclis Toplantısı 22 Ekim 2019 tarihinde, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun katılımıyla gerçekleştirildi.

Eğitim ve Yerel Yönetimler Çalıştayı

TBB ve Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğinde düzenlenen Eğitim ve Yerel Yönetimler Çalıştayı Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un katılımıyla gerçekleştirildi.

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi
Fatma ŞAHİN

Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı
(Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doç. Dr. Birol EKİCİ

Danışma Kurulu

Yusuf Ziya YILMAZ

Kadir KARA

Mücahit YANILMAZ

Dr. Hasan AKGÜN

Dr. Veysel TIRYAKI

İsmail DESTAN

Prof. Dr. Adem ESEN

Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN

Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Prof. Dr. Tekin AKDEMİR

Doç. Dr. Asım BALCI

Dr. Buğra GÖKÇE

Dr. Rüstem KELEŞ

Hasan KILCA

Muhsin ERYILMAZ

Gaye DOĞANOĞLU

Ali KARAASLAN

Yayın Kurulu

Zekeriya ŞARBAK (Başkan)

Abdurrahman KELEŞ

Ahmet KAZAN

Ahmet OKAY

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Cüneyt TÜRKMEN

Gülfem KIRAÇ KELEŞ

Halil İbrahim AZAK

İpek NAL GÖRGÜN

Kayhan ÖZÜM

Nilüfer SİVRİKAYA

Nuraydın ARİKAN

Yüksel KOÇAK

Zeliha MERCİMEK

Tasarım

Gizem GÖZ & Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Tunus Caddesi No. :12

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda bir yayımlanan

yaygın süreli yayındır.

Eylül-Ekim-Kasım-Aralık Sayı: 857-858-859-860

Birleştirilmiş sayıdır.

Basım Tarihi:31/12/2019

ISSN 1308-6707

Baskı

BAŞAK MATBAACILIK ve TANITIM HİZ.

Anadolu Bulvarı Meka Plaza No:5/15 Gimat

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 397 16 17

Fax: 0312 397 03 07

www.tbb.gov.tr

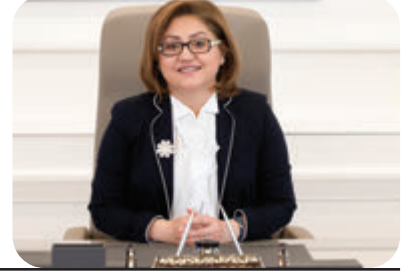
**TBB Dergi Yayım ve Yazım
İlkeleri Madde 8**

Dergide yayımlanan çalışmalarındaki fikirler ve

görüşler tamamıyla yazara aittir.

Görüş ve önerileriniz için:

dergi@tbb.gov.tr

Fatma Şahin

Türkiye Belediyeler Birliği ve
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı

Saygıdeğer Okurlar,

Yoğun bir çalışma takviminin ardından yeni bir sayımızla daha sizlerle buluşmanın mutluluğu içerisindeyiz. Büyük bir özenle hazırlayarak ilgi ve beğenimize takdim ettiğimiz İller ve Belediyeler Dergisinin yeni sayısını keyifle okuyacağımızı ümit ediyoruz.

Dergimizin yeni sayısında geniş yer verdiğimiz meclis toplantımızı Ankara'da İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'nun katılımlarıyla gerçekleştirdik. Sayın Soylu'nun ülke gündemi ve belediyelerimizle ilgili çok önemli açıklamalarda bulunduğu toplantımızda belediye başkanlarımız ve meclis üyelerimizle bir araya gelerek Birliğimiz ve belediyelerimizin çalışmalarını istişare etme imkânı bulduk.

Dergimizin yeni sayısında geniş yer bulan bir başka etkinliğimiz ise Birliğimizin Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte düzenlediği Eğitim ve Yerel Yönetimler Çalıştayı oldu. Konunun tüm paydaşlarını bir araya getiren toplantıda eğitimdeki yerel ihtiyaçlar, mevcut sorunlar ve çözüm önerileri geniş bir yelpazede ele alındı.

Şehirlerde yaşayan nüfusun her geçen gün arttığı günümüzde, ekonomiden trafiğe, çevreden sağlığa günlük yaşamımızın her alanında faydalandığımız bilgi işlem sistemleri şehirlerimiz için artık vazgeçilmez bir unsur haline geldi. TBB olarak ekim ayı içerisinde belediyelerimizdeki akıllı şehir uygulamalarının değerlendirilmesi ve başarılı çalışmaların yaygınlaştırılması amacıyla 'Akıllı Şehirler Toplantısı' düzenledik. Bu toplantının yanı sıra Akıllı Kent Konseyi tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nin başkenti Washington DC'de düzenlenen Akıllı Kentler Haftası'na katılarak belediyelerimizdeki akıllı şehir uygulamalarını tüm dünya ile paylaşma imkânı elde ettik. Bu etkinliklerimizle ilgili tüm detayları dergimizin yeni sayısında okuyabilirsiniz.

Birlik olarak, belediyelerimizin mali ve idari anlamda güçlenmelerine destek olmakta, finansmana erişim sorunlarının çözümüne katkı sunmaktayız. Proje ve Finansman Birimimiz tarafından düzenlenen Proje ve Dış İlişkiler Kongresi'nde belediyelerimizle bir araya gelerek iyi uygulama örneklerini ve belediyelerimiz için finansman kaynaklarını inceledik.

Tüm bu faaliyetlerimizin yanı sıra, belediyelerimize rehber olacak uzman makalelerimiz, belediyelerimizden iyi uygulama örneklerine yer verdiğimiz dergimizi keyifle okuyacağımızı umuyoruz. Bugüne kadar dergimize verdiğiniz destek ve gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ediyor, yeni sayılarımızla buluşmak ümidiyle esenlikler diliyoruz.

içindekiler

04

Cumhurbaşkanı Erdoğan Belediye Başkanlarını Kabul Etti

06

2. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi

08

TBB 2. Sıfır Atık Zirvesi'nde

10

TBB Meclis Toplantısı Ankara'da Gerçekleştirildi

- 13 RESLOG TOPLANTISI
BELEDİYELERİ BULUŞTURDU
- 20 İMAR PLANLARINDA KAMUYA AYRILAN
ARAZİLERİN AMAÇ DIŞI KULLANIMI / Ayşe ÜNAL
- 25 İMAR PLANLARINDA KAMUYA AYRILAN
ARAZİLERİN AMAÇ DIŞI KULLANIMI
- 26 SU VE KANALİZASYON İDARELERİ
GENEL MÜDÜRLER TOPLANTISI
- 28 FATMA ŞAHİN ABD'DE
AKILLI ŞEHİRLER HAFTASINA KATILDI
- 30 BAŞKAN ŞAHİN ORTA ANADOLU
EKONOMİK FORUMU'NA KATILDI

- 31 AVRUPA HAREKETLİLİK HAFTASI
ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU
- 32 KAMUDA GEÇİCİ GÖREVLENDİRME
BELEDİYELERDE ÖZEL DURUMLAR /
Akın ŞİMŞEK
- 39 TBB PROJE VE DIŞ İLİŞKİLER KONGRESİ
- 40 3. GENEL SEKRETERLER BULUŞMASI
- 42 TBB SIFIR ATIK ÇALIŞTAYINA
60 BELEDİYE KATILDI
- 44 BELEDİYE FORUMU

14

TBB Eğitim ve Yerel Yönetimler Çalıştayı

16

Şehir Eşleştirme Zirvesi Ankara'da Gerçekleştirildi

45 AB BÖLGELER KOMİTESİ
ÇALIŞMA GRUBU TOPLANDI

46 FİLİSTİN HEYETİNDEN
BİRLİĞİMİZE ZİYARET

46 AVRUPA KONSEYİ YBYK KONGRE
HAZIRLIK TOPLANTISI

47 TBB ENCÜMENİ AĞRI'DA TOPLANDI

48 AVRUPA YEREL YÖNETİMLER
ÖZERKLİK ŞARTI / Birol EKİCİ

18

Başkan Şahin: "MAKS şehirlerimiz için ilaçtır"

58

RAAP Projesi Sonuçları paylaşıldı

53 İYİ UYGULAMALAR

58 RAAP PROJESİ SONUÇLARI PAYLAŞILDI

62 BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCILARININ
YETKİ VE SORUMLULUK ALANLARI /
Sami Can KARHAN

65 LOBİ FAALİYETLERİ

67 YARGI KARARI

72 GENELGE

75 SORU-CEVAP

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN BELEDİYE BAŞKANLARINI KABUL ETTİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, büyükşehir belediye başkanlarını Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde kabul etti.

Birliğimiz ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile büyükşehir belediye başkanının yer aldığı kabulde Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Seçildiğiniz gün itibarıyla artık size oy versin, vermesin şehrinizdeki herkesin belediye başkanı olarak görev yapacağınıza inanıyorum. Biz de milletimizin teveccühüyle görev alan tüm belediye başkanlarımıza aynı samimiyet ve hüsnüniyetle yaklaşıyoruz.” dedi.

Ziyarete, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar, Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turan, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Ersoy, Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanı

**Recep Tayyip Erdoğan:
“Seçildiğiniz gün
itibarıyla artık size
oy versin, vermesin
şehrinizdeki herkesin
belediye başkanı olarak
görev yapacağınıza
inanıyorum.”**

Zehra Zümrüt Selçuk, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ile Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu üyeleri hazır bulunurken Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığında da Bakan Yardımcıları toplantıya iştirak etti.

Belediye başkanlarını seçimlerde elde ettikleri başarı dolayısıyla tebrik ederek, başarılar dileyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, kabulde hazır bulunan tüm bakanlar ile Yerel Yönetim Politikaları Kurulu üyelerinin, belediye başkanlarının sorularına cevap vererek, taleplerine ilişkin değerlendirmeler yapacaklarını belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, birlik ve beraberlik vurgusu yaptığı konuşmasında şu sözlere yer verdi: “Ülkemizin birliğe, beraberliğe, kardeşliğe en çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde burada ortaya koyduğumuz fotoğrafı çok çok önemli görüyorum. Özellikle de terörle, terör örgütleriyle, hukuksuzlukla arasına mesafe koymayı başarmış belediye başkanlarımızla birlikte olmaktan memnuniyet duyuyorum. Bildiğiniz gibi her fırsatta, tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet derken tam da şu anda buradaki manzarayı ifade etmek istiyorum. Milletimizin de bizlerden istediği görüntünün bu olduğuna eminim.”

Belediye başkanlarının büyük bir sorumluluğun altına girdiklerine dikkat çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, büyükşehir belediyelerinin durumunu yakından izlediğini belirterek sorunların çözümü doğrultusunda çeşitli hazırlıkların bulunduğuna dikkati çekti.

2. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi işbirliğinde 18-20 Eylül tarihleri arasında düzenlenen 2. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımlarıyla gerçekleştirildi.

Bu yılın ana teması “Şehrin Dili” olarak belirlenen kongrede ayrıca İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut Ak ve Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Başkanı Ekrem Erdem de hazır bulundu.

İstanbul Üniversitesi Rektörlük binasında düzenlenen etkinlikte konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerine kongrenin gerçekleştirilmesine katkı veren Birliğimizi ve Türkiye Dil ve Edebiyat Derneğini tebrik ederek başladı. Şehirlerin mekanla insanın buluştuğu yerler olduğunu ve medeniyetlerin şehirlerde inşa edildiğini dile getiren Erdoğan, her medeniyetin kendi inanç, ahlak, sanat ve felsefe anlayışı çerçevesinde şehri tanımladığını ve şekillendirdiğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şehirlerin içinde yaşayanların kendi şeklini verdiği bir kaba benzetildiğine işaret ederek, şunları kaydetti:

“Tarihe baktığımızda kimi şehirlerin içinde eğlence için insanların katledildiği arenalarıyla öne çıktığını görüyo-

**Recep Tayyip Erdoğan:
“Bizim medeniyetimiz ‘önce insan’
diyen bir tasavvurun eseri olarak inşa
edilmiştir.”**

ruz. Kimi şehirler ‘cadı’ suçlamasıyla insanların yakıldığı meydanlarıyla üne kavuşmuştur. Bizim medeniyetimiz ise ‘önce insan’ diyen bir tasavvurun eseri olarak inşa edilmiştir.” dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, tarihe mal olmuş tüm şehirlerimizin insan merkezli kurulduğunu hatırlatarak; “Her sokağı, caddesi, hatta her taşı insanı yansıtan bir anlayışla şekillenen şehirlerimiz, sahip olduğumuz zengin kültürün, derin fikriyatın ve bu noktada gerçekten özgün estetik anlayışın bir tezahürüdür.” şeklinde konuştu.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, dünyanın en kadim şehirlerinden İstanbul’da

Fatma Şahin:
“Sayın Cumhurbaşkanım, Türkiye Belediyeler Birliği olarak insana dair olan bütün yatırımlarda yanınızdayız, yakınınızdayız.”

şehrin dilini konuştuklarını belirterek, “Dil yalnızca dil değildir. Dil ruhun aynasıdır. En önemlisi beşerin imtihanıdır.” ifadelerini kullandı. Dilin söz olarak kullanıldığında sözün bir hakikati olduğunu belirten Şahin, “Sayın Cumhurbaşkanım, sözün hakikatini sizden öğrendik. Sözünde durmayı, sözün namus olduğunu, söz verdiğin zaman geri dönmek gerektiğini sizden öğrendik. Siz bizim başöğretmenimizsiniz. Yerel yönetimin baş mimarisiniz.” diye konuştu. Türkçe’nin zengin bir dil olduğuna vurgu yapan Şahin, şöyle devam etti:

“Sayın Cumhurbaşkanımızın burada nasıl sağlam durduğuna şahidiz. O yüzden Türkiye Belediyeler Birliği olarak insana dair olan bütün yatırımlarda yanınızdayız, yakınınızdayız. Akıllı şehirlerde, Hanımefendi’nin Sıfır Atık Projesi’nde bütün gücümüzle yanınızda olacağız. Sayın Cumhurbaşkanım diliniz dilimiz, istikametiniz istikametimiz, sözünüz sözümüzdür.”

İstanbul Üniversitesi Rektörü Mahmut Ak, yerli ve yabancı 250’den fazla bilim insanının katıldığı Kongrenin başarılı bir işbirliği örneklerinden birisi olduğuna dikkat çekerek, Kongrede edebiyat, müzik, mimari, resim, fotoğraf ve sinema başlığı olmak üzere bütün güzel sanatlardan, iletişim bilimlerine kadar şehir temelinde sosyal bilimlerin bütün yönleriyle ele alınmasının amaçlandığını ifade etti.

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Başkanı Ekrem Erdem ise şehirlerin yabancı kelimelerin işgali altında olduğunun altını çizerek; “Sayın Cumhurbaşkanım Millet Bahçeleri Projeniz şehirlerimizi gülistana dönüştürecek, nefes aldırarak ve kimlik kazandıracaktır. Ana dilimizin nefesini kesen gerekli, gereksiz yabancı kelimeler kullanma hastalığına karşı yerli ve milli bir duruştur. Millet Bahçeleri kadar önemli projeniz de kıraathanelerdir. Yeniden hayatta geçirilecek kıraathaneler geçmişte olduğu gibi bir kültür ocağı bir mektep olacaktır. Zatialinizin bu yaklaşımından herkesin özellikle de yöneticilerimizin ders çıkartması gerektiğine inanıyorum. Belediyelerden beklentimiz “park” kelimesini “bahçe”ye, park ve bahçeler müdürlüklerini bahçeler müdürlüklerine dönüştürmeleridir. Belediye başkanlarımızın bu konudaki duyarlılıkları tabela kirliliğiyle mücadelede bir milat olacaktır.” dedi.

TBB 2. SIFIR ATIK ZİRVESİ'NDE

Birliğimiz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 01 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da düzenlenen 2. Sıfır Atık Zirvesi'ne katıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilen Zirve'de sıfır atıkla ilgili başarılı çalışmalara imza atan belediyelere ödülleri takdim edildi.

"Atıkların Azalt-Yarınları Kurtarmaya Bugünden Başla" temasıyla Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleşen Zirve'de, çevre ve sürdürülebilirlik konusunda uluslararası alanda uzman isimler, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve özel sektör temsilcileri yer aldı. Gün boyu süren 'Küresel Sorunlara Kentsel Çözümler: Şehirlerde Sıfır Atık', 'Yerel Yönetimlerde Atık Yönetimi ve Finansmanı', 'Döngüsel Ekonomide Sürdürülebilir Atık Yönetimi ve Kaynak Verimliliği' başlıklı oturumlarda, Türki-

ye'den ve dünyadan birçok konuşmacı tecrübe ve birikimlerini paylaştı.

Zirvede konuşan Emine Erdoğan, Sıfır Atık Projesi'nin ilk kez 2017'de tanıtıldığını, iki yılda çok sayıda etkinlik gerçekleştirildiğini anlatarak, bu hareketin, kamu, özel sektör, medya ve STK iş birliğiyle hızlı bir şekilde yayıldığını söyledi.

İkinci kez Sıfır Atık Zirvesi düzenlenmesinin kararlılıklarının ifadesi olduğunu vurgulayan Erdoğan, Emeği geçen ve destek veren herkese teşekkür ettiğini belirtti. Erdoğan konuşmasına şöyle devam etti: "Dünyamızı ilgilendiren çevre krizi, sadece bir çevre kirliliği meselesi değil, hayatın tüm yönlerini etki-

Emine Erdoğan:
"Çevre sorunlarıyla ilgilenmek, bir gönüllük konusu değil, zorunluluktur."

leyen bir konudur. Yani bir nevi ölüm kalım meselesidir. O nedenle, çevre sorunlarıyla ilgilenmek, bir gönüllük konusu değil, zorunluluktur.”

Dünyada yaşanan kirliliğe dair çeşitli rakamlar paylaşan Emine Erdoğan, “Tekstil dünyayı en çok kirlüten endüstrilerde ikinci sırada yer alıyor. Tekstil üretimi dünyada son 15 yılda 2 katına ulaşmış durumdadır. Çözünebilir maddelerden üretilmeyen tekstil ürünleri doğada 200 seneye kadar kalıyor. Bir kot pantolonun üretilmesi sonucunda, 128 kilometrelik araba yolculuğunda oluşan gaz salınımı ortaya çıkıyor. Bir adet pamuklu gömleğin üretimi için 2 bin 700 litre su kullanılıyor. Su tasarrufu yalnızca banyoda ya da bulaşık yıkarken suyu ziyan etmemek değildir. Kullandığımız her ürünün yapımında kullanılan su miktarı da tasarruf kategorisinde değerlendirilmelidir. Dolayısıyla hızlı moda anlayışı yerine hayat biçimimizle bütünleşmiş, mevsimlerle özdeşleşmiş uzun ömürlü kıyafetlere dönüşü artık başlatmalıyız.” şeklinde konuştu.

Konuşmasını tamamlamasının ardından stantları ziyaret eden Erdoğan, TBB standına gelerek belediyelerin sıfır atık çalışmaları hakkında bilgi aldı.

Zirve'nin Yerel Yönetimlerde Atık Yönetimi ve Finansmanı başlıklı oturumunda kısa bir konuşma yapan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, TBB'de ve belediyelerde hayata geçirilen sıfır atık çalışmaları hakkında bilgiler vererek belediyelerin projeye destek vermesinden dolayı memnuniyet duyduğunu ifade etti.

**Bir adet pamuklu
gömleğin üretimi için
2700
litre su kullanılıyor.**

**Murat Kurum:
“Sıfır Atık Projemiz
çevre kirliliğinin
ve küresel iklim
değişikliğinin
olumsuz etkilerini
azaltmak için
başlattığımız,
sınırları aşan
uluslararası bir
projedir.”**

TBB MECLİS TOPLANTISI ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Türkiye Belediyeler Birliği Ekim Ayı Olağan Meclis Toplantısı 22 Ekim 2019 tarihinde, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun katılımlarıyla TBB hizmet binasında gerçekleştirildi.

Meclis toplantısına başkanlık eden Fatma Şahin, TBB'nin 74 yıl önce kurulan, Cumhuriyet tarihinin en köklü ve en eski kurumlarından biri olduğunu hatırlatarak Cumhuriyetimizin 100. yılında dünyanın 10. büyük ekonomisi olma hedefine ulaşmak için çalıştıklarını kaydetti. Şahin, belediyelerin çok büyük sorumluluklar üstlendiğine dikkat çekerek TBB olarak desteğe ihtiyaç duydukları her alanda belediyelerin yanında olduklarının altını çizdi. Başarılı olmak için dünya ile aynı gündemi takip etmek gerektiğini söyleyen Şahin, "Dünya neyi konuşuyorsa bunu konuşmamız gerekiyor. Dünya akıllı şehirleri konuşuyor. Çok hızlı çözmemiz gereken ortak sorunlarımız var. Teknik alt yapıyı kurmamız ve kurumsal kapasitemizi artırmamız lazım." dedi.

Konuşmasında Barış Pınarı Harekati ile ilgili mesajlara yer veren Şahin, "Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekatlarıyla daha güven-deyiz. Belediye başkanları olarak bu hareketin sonuna kadar arkasındayız. Özellikle mültecilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde belediyelerin mülteci yükünün hafiflemesi için güvenlik koridoru oluşturmamız ve mültecilerin kendi topraklarına dönmesini sağlamamız kadar doğru bir iş yok. Bu cesaret ve bu liderlikle bütün dünyaya bunu göstereceğiz." şeklinde konuştu.

Başkan Şahin belediyelerin kendi kaynaklarını yaratması gerektiğine vurgu yaparak; "Türkiye'de yerel kalkınmanın mimarı olan Sayın Cumhurbaşkanımız'a anlattığımızda sorunlarımızı çok hızlı bir şekilde çözüyoruz. Her şehrin mali desteği alacağı bir çalışma yapmamız lazım.

Dünyadaki projeleri takip etmemiz lazım. Proje nasıl üretilir? Kaynaklar nerede var? Her şeyin başı beşeri sermaye. TBB olarak proje hazırlama ekibimizi kuvvetlendiriyoruz. Nerede kaynak var bulmamız lazım." dedi. Göç meselesine değinen Şahin, "Göç dünyanın en büyük sorunu ama biz Gaziantep olarak bir model oluşturduk. Bu sorunu kurumsal kapasitemizi güçlendirerek çözmemiz lazım. Tek başına, Bakan'dan Cumhurbaşkanı'ndan yardım beklemeden kendi işimizi yapmamız lazım. Taşıma suyla değirmen dönmez. Kendi kaynaklarımızı, yerel gücümüzü çoğaltmamız lazım. Bize düşen şikayet ederek değil, çözüm üretmek çalışmak." dedi. Konuşmasını Bakan Soylu'ya teşekkürlerini ileterek noktlayan Şahin, "Allah sizden razı olsun Bakanım. Sayın Cumhurbaşkanımızın

liderliğinde, bütün partilerimizle memleket bizim. Hepimiz anne ve babayız. Çocuklarımız için çok güzel hayallerimiz var. Birbirimizle yarışarak değil, birlikte yol alarak bu kardeşlik yolculuğunu tamamlayacağız.” dedi.

Şahin’in ardından kürsüye gelen İçişleri Bakanı Süleyman Soylu Barış Harekatı’ndan göç stratejisine, afete hazırlık çalışmalarından, trafik önlemleri ve uyuşturucuyla mücadeleyle dair önemli açıklamalarda bulundu.

Doğu medeniyetinin batı medeniyetinin çok önünde olduğunu kaydeden Soylu, belediyelerin önemini şu sözlerle anlattı: “Bizde şehrin bir algısı ve değeri vardır. Farabi, “erdemli şehirler” kavramını dünyaya kazandırmıştır. Erdemli insanlardan oluşan şehirler, erdemli şehirler olabilir. Manevi hayat ve gerçek saadet noktasında insanla şehrin etkileşimi devam eder. Güçlü devlete sahip olmanın tek şartı, ekonomik ve kültürel açıdan gelişmiş şehirlere sahip olmaktır. Sizlerin görevlerinizdeki başarısı ve devletimizin gücü şehirlerimiz ve şehirlerimizin yönetimi ile doğrudan tesirlidir. Belediyeleri-

miz güçlü olmazsa, insanlara refah noktasında yetersiz kalırsa ülkemizin topallayacağı aşıkardır.”

Konuşmasında terörle mücadeleye de değinen Soylu, terörle mücadele konusunda önemli bir ivme kazanıldığını ifade ederek bu başarıda, doğu ve güneydoğu bölgelerinde belediyelerin hizmet üretir hale gelmesinin payının büyük olduğuna dikkat çekti. Soylu sözlerine şöyle devam etti: “Bizim çocukluğumuzda bir kavram vardı; ‘Doğunun makus talihî’. Türkiye birçok alanda çok önemli gelişmeler kaydetti. En temel problem bölgeler arası gelişmişlik farkıydı. Sağlık, ulaşım, eğitim... Bu birliğimize etki eden sonuçlar üretiyordu. Bugün doğu ile batı arasında gelişmişlik farkı yoktur. Her ilde üniversiteler, hastaneler, doktorlar, yurdun en ücra köşesinde öğretmenler var. Türkiye, Cumhurbaşkanımızın ısrarlı ve kararlı tutumuyla en önemli sorununu geride bırakmıştır. Bu temel açığımızın kapanması ve bu ülkeyi bu fay hatlarından yıllarca zedelemek isteyenlerin önünü kapatmak lazımdı. Bu başarılıydı. Bugün geldiğimiz nokta; hem moral veren hem de

orada yaşayan insanların özgüvenini, devlete bağlılığını ve ülke anlayışını bir noktaya oturtan bir sürece gelmiştir.”

Terörizmin önünün kesilmesi ve belediyeçilik hizmetlerinin gelişmesiyle bölgeye giden turist sayısında büyük bir artış sağladıklarını kaydeden Bakan Soylu, Mardin’in geçen yıl 3,5 milyon bu yıl ise 5 milyon turisti ağırladığını kaydetti. Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı Harekatları ile bölgenin tam huzura kavuştuğu andan itibaren inanç, kültür, enerji kaynakları ve hayvancılık açısından Türkiye’ye katma değer sağlanacağından bahsederek “Coğrafyamızın avantajı da dezavantajı da var. Avantajlarını yönetmeye çalışacağız. Bugün Doğu Ekspresi’nde yer bulmak için aylar öncesinde rezervasyon yaptırmak gerekiyor. On yıl önce bu mümkün müydü? Tüm bunları yerel yönetimlerle eliyle gerçekleştirdik.” dedi.

2014 yılında yürürlüğe giren Büyükşehir Yasası’nı Türkiye’de atılmış tarihi bir reform olarak nitelendiren Soylu, yasadaki aksaklıkların giderilmesi için çalıştıklarını söyledi. Özellikle pay dağıtım modelleri ko-

Süleyman Soylu:
“Güçlü devlete
sahip olmanın tek
şartı, ekonomik
ve kültürel açıdan
gelişmiş şehirlere
sahip olmaktır.”

nusunda eksiklikler olduğuna dikkat çeken Soylu, belediyecilik ve kamu hizmetlerinde hayata geçirilen dijital projelerin önemine dikkat çekti.

Türkiye'nin en önemli üç sorununu terör, göç ve uyuşturucu olarak sıralayan Soylu, bunun ikisi yerel yönetimlerle doğrudan temas halindedir. Kaçak göçmen konusunda rakamlar veren Bakan Soylu yapılan çalışmalara değinerek “Kaçak göçü önlemeliyiz. Bu mesele bitmeyecek. Bu göç tesadüfi değildir. Bölgede ateş var, istikrarsızlık var, güvensizlik var ve adaletten eğitime, sağlığa, suya ulaşımında eksiklikler var.” dedi.

Fatma Şahin:
“Birbirimizle
yarışarak değil,
birlikte yol alarak
bu kardeşlik
yolculuğunu
tamamlayacağız.”

Uyuşturucu konusunda en güçlü mücadeleyi yapan ülkenin Türkiye olduğunun altını çizen Soylu, Avrupa ülkelerinin ortak bir adım atmamasını eleştirerek “Destek olmazlar sadece sırtımızı sıvazlarlar. Göç konusunda da böyle. Bu göçü azaltalım diye çaba ortaya koymazlar.” dedi. Barış Pınarı Harekatı ile güvenli bölge tesis edildiğinde geri dönüşlerin hızlanacağını belirten Soylu, bölgesinde göçmen sayısı fazla olan belediyelerin, bu konuda kabiliyet geliştirmesi ve bilgi sahibi olmasının sürece katkı sağlayacağını ifade etti.

RESLOG TOPLANTISI BELEDİYELERİ BULUŞTURDU

Yerel Yönetişimde Dayanıklılık Projesi (RESLOG) kapsamında ulusal düzeydeki göç politikalarına yerel yönetimlerin sorun ve ihtiyaçlarının yansıtılabilmesi hedefiyle oluşturulan Belediye Başkanları Göç Platformu'nun ilk toplantısı Türkiye Belediyeler Birliği hizmet binasında düzenlendi.

TBB, İsveç Belediyeler Birliği (SALAR), Marmara Belediyeler Birliği ve Çukurova Belediyeler Birliğinin işbirliğinde yürütülen proje kapsamında düzenlenen toplantıda göçe ilişkin sorunlar ve fırsatlar masaya yatırıldı.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı Hayrettin Güngör'ün heyet başkanlığı yaptığı toplantıya, Kilis Belediye Başkanı M. Abdi Bulut, Şahinbey Belediye Başkanı Mehmet Tahmazoğlu, Sultanbeyli Belediye Başkanı Hüseyin Keskin ve platform üyesi belediyelerin teknik ekipleri katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Güngör, Türkiye'nin tarihte birçok göçe ev sahipliği yap-

tiğini hatırlatarak yakın tarihte yaşanan Suriye'den Türkiye'ye düzensiz ve ani göçün etkilerinden bahsetti. Türkiye'nin bu süreci çok etkin yönettiğine dikkat çeken Güngör, Türkiye'nin göç konusundaki başarısına vurgu yaparak ülkemize ve şehirlerimize haksızlık edilmemesi gerektiğini belirtti. Güngör eksikliklere ve fırsatlara temas ettiği konuşmasında en fazla mülteci barındıran şehrin İstanbul ve Kilis olduğunu söyleyerek bu süreci başarıyla yöneten belediyelere teşekkürlerini iletti.

Belediye Başkanları Göç Platformu kapsamında Suriyeli göçmen akınından etkilenen şehirlerin deneyimleri, sorunları ve ihtiyaçları gözden geçirildi.

Hayrettin Güngör:
“Türkiye tarihte birçok göçe ev sahipliği yaptı ve bu süreçleri çok etkin yönetti.”

TBB EĞİTİM VE YEREL YÖNETİMLER ÇALIŞTAYI

Türkiye Belediyeler Birliği ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) iş birliğinde düzenlenen 'Eğitim ve Yerel Yönetimler Çalıştayı' Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un katılımıyla TBB hizmet binasında gerçekleşti.

Toplantıya, Yerel Yönetimler Politikaları Kurulu üyeleri, belediye başkanları, MEB personelleri, akademisyenler, kamu kurumları ve STK temsilcileri, okul aile birliklerinden temsilciler ile öğrenciler katıldı.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, dünyanın onuncu büyük ekonomisi olma hedefinde ilerlerken en önemli kısmın beşeri sermaye ve insana yatırım olduğunu belirterek bu yolda emin adımlarla ilerlediklerini söyledi. Medeniyet kodlarımızın bunu emrettiğini hatırlatan Şahin, "Bugün sevgili Peygamberimizin doğum gününü kutluyoruz. İlk vahiy; 'oku'. Dolayısıyla bizim okuyarak gitmemiz gereken çok önemli bir medeniyet yolculuğumuz var." dedi.

Belediyelerin kaynaklarını doğru ve verimli kullanımının önemine dikkat çeken Başkan Şahin, en az kaynakla en verimli çalışmaların hayata geçirilmesi gerektiğini ifade etti. Başkan Şahin, artık şehirlerin yarıştığı bir dönemde dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmek gerektiğine vurgu yaparak; "Bugün Paris Belediye Başkanı ne konuşuyorsa bizim de onu konuşmamız lazım."

dedi. Günümüzde altyapı belediyeciliğinin bittiğini, onun yerini insanı ve eğitimi önceleyen bir anlayışın aldığını söyleyen Şahin, Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin eğitim çalışmalarına ilişkin detaylı bilgiler aktardı. Şahin, genç nüfusun büyük bir güç olduğunu ve bu gücün iyi değerlendirilmesinin çok önemli olduğunu belirterek, "Ben mühendisim, tereciye tere satamam. Dünyaya baktığımız zaman Finlandiya modelinde yereli çok güçlendirmiş bir hukuki alt yapı var. 'Hayat Boyu Öğrenme' de neler yapacağız? Eğitim hayatı yalnızca örgün eğitim midir? Eğitime ulaşılabilirliği konuşmamız lazım. Gençlerin hayatına dokunmamız lazım. Dokunamazsak elimizden kayıp giderler. Ciddi bir koordinasyonla gücümüzü birleştirmemiz ve kaynakları doğru kullanmamız lazım. Gerekirse bir köprü yapmayalım. Gönül köprüleri kurmak daha önemli. Sayın Cumhurbaşkanımızın belediye başkanlığı döneminde hayata geçirdiği İSMEK modelini uygulamamız lazım. Doğru çalışan bir sistem var. Yeniden model üretmemize gerek yok. Çince bile kurs veriyoruz. Böyle bir dünyada kendimizi yenilememiz lazım." dedi.

Ziya Selçuk:
“Eğitim bir millet, bir memleket ödevidir. Onu yüceltmek ve yükseltmek zorundayız. Bu resmi bir vazife değildir.”

Fatma Şahin:
“Gençlerin hayatına dokunmamız lazım. Dokunamazsak elimizden kayıp giderler.”

Toplantıya katılmaktan memnuniyet duyduğunu ifade eden Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, uzun süredir yerel yöneticilerle bir araya gelmek istediğini belirtti. Dünyada eğitim alanında başarılı ülkelerde eğitimin doğrudan doğruya yerel yönetimlerin sorumluluğu altında olduğunu aktaran Selçuk, Türkiye’de eğitimi geliştirmek için yerel yönetimlerle beraber yürüdüklerini söyledi. Toplantının son derece işlevsel sonuçlara yol açacağını umduğunu kaydeden Bakan Selçuk, eğitimin bir millet ödevi olduğuna vurgu yaparak; “Eğitim bir millet ödevi, bir memleket ödevidir. Onu yüceltmek ve yükseltmek zorundayız. Bu resmi bir vazife değildir.” dedi.

Bakan Selçuk, belediyelerin kendileri için çok önemli bir paydaş olduğuna dikkat çekerek, “Önemli bir çağa şahitlik ediyoruz. Tarım, sanayi, bilgi toplumunu gördük. Düven de sürdük, traktör de. Bizim neslimize özel bir yüklenme oldu. Bugün dijital platformda da izler sürüyoruz. Çocuklarımızı geleceğe hazırlamak için elimiz-

de çok imkânımız ve hareket kabiliyetimiz var. Sizlerle kol kola olursak daha rahat hissedeceğiz.” dedi. Eğitim kökenli belediye başkanlarının eğitim konusuna daha hassasiyetle yaklaştıklarını belirten Bakan Selçuk, bu hassasiyeti tüm belediyelerin göstermesi gerektiğinin altını çizdi. Dünyadaki başarılı örnekler bakıldığında eğitimle ilgilenen kurumların inşaat, onarım, tadilat gibi işlerle değil yalnızca ARGE, kalite ve eğitim süreçleriyle ilgilendiğine vurgu yapan Selçuk, ülkemizin zor bir coğrafyada yer aldığını hatırlatarak farklı coğrafyalar, farklı iklimler ve farklı imkânların kendilerini zorladığını ancak zamanla bu farklılıkları azaltmayı ve eğitimin sürdürülebilirliğini artırmayı hedeflediklerini sözlerine ekledi.

Protokol konuşmalarının ardından katılımcılar farklı konu başlıklarında oluşturulan beş komisyonda bir araya gelerek, eğitimde yerel ihtiyaçlar, mevcut sorunlar ve çözüm önerilerini değerlendirdi.

ŞEHİR EŞLEŞTİRME ZİRVESİ ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

AB Başkanlığı koordinasyonunda Türkiye Belediyeler Birliği(TBB), Vilayetler Birliği ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı-Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü işbirliğinde düzenlenen Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Zirvesi Ankara'da gerçekleştirildi.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in selamlarını ileterek başladığı açılış konuşmasında şehirlerin önemine değinen TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, 2100 yılında dünya nüfusunun yüzde 85'inin şehirlerde yaşayacağı'nın öngörüldüğünü ve özellikle gelişmekte olan ülkelerin şehirlerini büyük fırsatların beklediğini ifade ederek; "Bütün kentler dünya şehri olma yarışındadır. Ülkemizde de belediyelerimizin stratejik planlarını incelediğimizde şehirlerimizin 28'inin dünya şehri olmayı hedeflediğini görüyoruz. Şehirler cazibe merkezleri olma noktasındadırlar." dedi.

Sonrasında dünyadaki şehirleşme süreciyle ilgili bilgiler vererek eşleştirme projesinin AB ile kalıcı köprüler kurmayı amaçladığına değinen Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakçı, 1990 yılında dünyada 10 milyon üzerinde 10 megakent varken 2030 yılında

Faruk Kaymakçı: "Şehirler birer mıknatıs gibidir. Kendisini cazibe merkezi haline getirmek yerel yönetimlerin en önemli görevi haline gelmiştir."

İlber Ortaylı: “Kardeş şehir yakınlığı kurarken yapılacak tek şey şudur; iki şehir arasında eğitim ve kültürel ilişkileri geliştirmek.”

bu sayının 343’ü bulacağını kaydetti. “Hepimiz bir gün şehirlili olacağız.” diyen Kaymakçı, sözlerini şöyle sürdürdü: “Hem Türkiye’de hem de diğer AB ülkelerinde vatandaşların büyük bölümü yerel yönetimler tarafından yönetilen şehirlerde yaşıyor. Şehirlerimizde yeni yerleşim alanları ve altyapı ihtiyaçları katlanarak artıyor. Şehirler arasında kıyasıya rekabet yaşanacak. Şehirler birer mıknatıs gibidir. Kendisini cazibe merkezi haline getirmek yerel yönetimlerin en önemli görevi haline gelmiştir. Yerel yönetimlerin idari ve kurumsal kapasitelerinin artırılması AB katılım sürecinde çok önemlidir.” Projenin ikinci aşamasında TBB’nin liderlik görevini üstleneceğini ifade eden Kaymakçı, sözlerini hibe almaya hak kazanan belediyeleri tebrik ederek noktalandı.

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkan Yardımcısı Eleftheria Pertzidou ise toplantıda olmaktan memnuniyet duyduğunu ifade etti. Programın Türkiye’deki yerel yönetimler ve Avrupa’daki yerel idareleri bir araya getirerek ortak sorunlara ortak çözümler sunacağı için önemli olduğuna dikkat çeken Pertzidou, proje kapsamında toplam 5.5 milyon avronun 23 projeye hibe edildiğini açıkladı. Pertzidou konuşmasına şöyle devam etti: “Projeler 160’dan fazla başvurudan seçildi. 57 faydalanıcı ve 19 ile yayıldı. Bu projeler kültür, turizm, spor, sağlık, çevre gibi çok geniş yelpazede faaliyet gösteriyor. Kapasite

geliştirme faaliyetleri özellikle kilit kurumlara yönelik yürütülerek hem yerel düzeyde hem de genel reform sürecine katkı sunuluyor. Sizin üstlendiğiniz taahhütler halklar arasında temasın oluşması açısından çok önemli.”

Açılış konuşmalarının ardından kürsüye gelen Prof. Dr. İlber Ortaylı, “Kentleşme, Kardeş Şehirler ve Kent Diploması” başlıklı bir konuşma gerçekleştirdi. Ortaylı, şehirlerin günümüzde çok büyüdüğünü ve kalabalıklaştığını, bu durumun kentlerin tarihlerindeki en tehlikeli safhada olduğunu gösterdiğini belirtti. Ortaylı, büyük ve kalabalık şehirlerin doğal çevreyi ciddi ölçüde tahrip ettiğine işaret etti. Kentler arasında “kardeşlik” ilişkileri kurulduğunu anımsatan Ortaylı, kardeş şehir olan bazı kentlere bakıldığında birbirlerine benzer hiçbir özelliklerinin olmadığını görüleceğini anlattı. Ortaylı, bazı şehirlere bakıldığında Güney İtalya’nın fakir şehirlerine kardeş şehir olarak küçük Asya’nın fakir şehirlerinin verildiğini aktararak şöyle devam etti:

“İki çıplak yakışır bir hamama. Bunların birbirleriyle ne yapacakları su götürür. Doğu Anadolu’nun fakir şehirleriyle Batı’daki zengin şehirler eşleşmişler. Buradaki amaç nedir onu bilmiyorum ama amaçta başka şeylerin de olması gerekir. Bazı şehirlerin 20-30 tane kardeş şehri var. Bu kadar kalabalık kardeşlerin hiçbir şeye yaramayacağı kesindir. Bunların gözden geçirilmesi lazım. Ciddi bir yakınlık kurulması lazım. Bu yakınlığı kurarken yapılacak tek şey şudur, iki şehir arasında eğitim ve kültürel ilişkileri geliştirmek.”

Konuşmaların ardından Prof. Dr. İlber Ortaylı’ya Birliğimiz tarafından plaket verildi.

Gün boyu süren etkinlik kapsamında şehirlerin geleceği, zorluklar ve fırsatlar, sürdürülebilir kentler ve uluslararası işbirlikleri gibi konular ele alındı.

TIME
TOWN
TWINNING

BAŞKAN ŞAHİN: “MAKS ŞEHİRLERİMİZ İÇİN İLAÇTIR”

İçişleri Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ve ASELSAN tarafından geliştirilen Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'nin (MAKS) tanıtım toplantısına katılan TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, TBB olarak akıllı şehirler konusunda yapılan her türlü projeye destek vereceklerini açıkladı.

Toplantıya İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, İzmir Valisi Erol Ayyıldız, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, ASELSAN Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Prof. Dr. Haluk Görgün ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürü Engin Sarııbrahim katıldı.

Tanıtım toplantısında konuşan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, “ASELSAN ile bir araya geldik, kolları sıvadık ve ‘bu projeyi bitireceğiz’ dedik. Eğer bu veriyi iyi işleyebilirsek, kimin nerede oturduğunu, binaların nasıl olduğunu, onlara nasıl ulaşabileceğimizi görürsek,

aynı zamanda bir yerde meydana gelen afette o afete giden ekiplerin nasıl bir tablo ile karşı karşıya kalabileceğini veri olarak koyabilirsek çok önemli bir süreci hep birlikte tamamlamış oluruz diye düşünüyorum. Çok büyük, kapsamı geniş, genişlemeye de müsait, vizyon projesi.” dedi.

Konuşmasına İçişleri Bakanı Süleyman Soylu başta olmak üzere projeye emeği geçen herkese teşekkürlerini ileterek başlayan Fatma Şahin, sistemin büyük bir altyapı oluşturduğuna dikkat çekerek MAKS’in şehir yönetiminde sağlayacağı kolaylıklara değindi. Ülke-

lerin ve şehirlerin kalkınması için dünyadaki gündemi takip etmek gerektiğini söyleyen Şahin, “Hepimiz zamanın ve mekânın şahitleriyiz. Zaman ve mekân bize ne söylüyor? Dünya, sürdürülebilir kalkınma, insani ve çevresel kalkınma diyor. Bu nedenle çevreyi koruyarak çocuklarımıza daha güzel bir dünya bırakmalıyız. Dünya akıllı ve güvenli şehirleri konuşuyor. Eğer dünyanın konuştuğu dili konuşamazsak hedeflerimize ulaşmamız mümkün değil. Kendimizi yenilememiz gerekiyor.” dedi.

2014 yılında belediye başkanı olarak göreve geldiğinde ilk önce kent bilgi sistemi kurma talimatı verdiğini ifade eden Şahin, “MAKS’a dahil olmadan kurumsal kapasitenizi geliştirmeniz gerekiyor. Beşeri sermayeyi bu vizyona ulaştırmalıyız. Şehirlerde koordinasyon ve birlik çok önemli. Ne kadar büyük bir sistem kurarsanız kurun, veriyi alamazsanız bu işi başaramazsınız. Ölçemediğiniz şeyi düzeltemezseniz. Bugün dünya koruyucu

önleyici tedbiri konuşuyor. MAKS, koruyucu önleyici tedbirdir. MAKS’ın şehirlerimiz için ilaç olduğunu ve akıllı şehir hedefine büyük bir altyapı oluşturacağına inanıyorum.” şeklinde konuştu.

Başkan Şahin, TBB olarak yeni bir belediye başkanlığı geliştirdiklerini de sözlerine ekleyerek, “TBB olarak artık sadece araç ve hibe veren belediye başkanlığı bırakıyoruz. Akıllı şehir olma konusunda yapılan her türlü projeye destek vereceğiz.” ifadelerini kullandı.

MAKS Yerel Yönetimlerin İşini Kolaylaştıracak

Türkiye’nin en büyük dijital dönüşüm projesi olarak nitelendirilen MAKS;

- Adres, yapı belgeleri ve TAKBİS entegrasyonu ile yerleşim alanları ve bu alanlardaki yapılaşmanın takibi ve denetimine,
- Kent ve e-belediye sistemlerinin geliştirilmesine,
- Ulaşım hizmetleri ve teknik altyapının (elektrik, su, doğalgaz vb.) etkin planlanması ve süratle yerine getirilmesine,
- Eğitim, sosyal donatı, huzurevi vb. sosyal ve kültürel tesislerin doğru planlanmasına,
- İstatistiksel analizlerin yapılmasına katkı sağlayacak.

İMAR PLANLARINDA KAMUYA AYRILAN ARAZİLERİN AMAÇ DIŞI KULLANIMI

Ayşe ÜNAL
İmar ve Şehircilik Uzmanı

Türkiye’de imara ilişkin ilkeler 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 1985 yılında yürürlüğe girmesiyle yeniden düzenlenmiştir. Kanun, yürürlüğe girdiğinden itibaren sadece iki yıl değifikliğe uğratılmaksızın uygulanmıŐtır. O tarihten bu yana geçen 34 yıl içerisinde Kanun’un uygulamaya yönelik bazı maddeleri toplamda 55 kez değifikliğe uğramıştır. Son değifiklik 04.07.2019 tarihli ve 7181 sayılı Kanun’la (Torba Kanun) getirilmiştir. 7181 sayılı Kanun’la İmar Kanunu’nun 8 ve 13, 15, 18, 27, 37, 39, ek madde 7, geçici madde 16’ncı ve 19’uncu maddelerinde değifikliğe gidilmiŐtir. Bu alıŐmada İmar Kanunu’nun 8’inci ve 13’üncü maddelerini değiftiren madde metinleri üzerinde durulacaktır.

TARIM ARAZİLERİNİN KULLANIMI¹

İmar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulması aşamasında tarım arazilerinin korunması ve kullanılmasına ilişkin ilkelere uyulması gerekmektedir. İmar Kanunu'nun 8'inci maddesinde yer alan değişiklikten önceki metin "Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere planlanamaz" şeklinde iken, yeni düzenleme ile "Tarım arazileri, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda belirtilen izinler alınmadan; tarımsal amaç dışında kullanılamaz, planlanamaz, köy ve/veya mezraların yerleşik alanı ve civarı veya yerleşik alan olarak tespit edilemez" şekline dönüştürülmüştür.

Madde metninin değişmeden önceki halinde yalnızca planlanamaz ifadesine yer verildiğinden gerek imar planlama aşamasında ve gerekse de tarım dışı kullanıma yönelik değerlendirmelerde yerleşik alan ilan edilmesini engelleyen bir durumun olmayacağı anlamı çıkabilmekte, belediyeler ve yetkili idareler de buna göre işlemlerini sürdürme eğilimi gösterebilmektedir.

Getirilen düzenleme ile tarım arazileri 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışı kullanımlara açılmayacak, planlanamayacak, ilgili kurum ve kuruluşlardan uygun görüş alınmaksızın köy ve/veya mezraların yerleşik alanı veya civarı veya yerleşik alan olarak tespit edilemeyecektir.

Kanun metninin yeniden düzenlenmesi ile uygulamalara yönelik çıkartılacak yönetmelik, tebliğ, tarım il müdürlüklerinin görüşleri gibi açıklayıcı belgelere de dayanak oluşturulmuştur.

İMAR PLANLARINDA UMUMİ HİZMETLERE ve KAMU HİZMETLERİNE AYRILAN YERLER²

İmar Kanunu'nun 13'üncü maddesinde yapılan değişiklik imar planlarında umumi hizmetlere ve kamu hizmetlerine ayrılan yerlere ilişkindir. Madde metninin birinci fıkrasında yer alan özel hukuk kişisi, özel hukuk tüzel kişisi midir yoksa gerçek kişiyi mi ifade etmek üzere kullanılmıştır; açıklanması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Madde metni ve İmar Kanunu'nun değiştirilen 18'inci maddesi birlikte değerlendirildiğinde özel hukuk kişisi ifadesinden özel kanunlarla istisna getirilen konuların dışında kalan özel ya da tüzel kişiliklere ait mülkiyetlerin anlaşılması gerekmektedir. Konunun biraz daha anlaşılır kılınabilmesi için "özel hukuk tüzel

kişileri" kavramından bahsetmek faydalı olacaktır.

Özel hukuk tüzel kişileri kazanç paylaşmak amacı olup olmadığına göre iki gruba ayrılmaktadır.³

Kazanç Paylaşma Amacı Güden Tüzel Kişiler; Türk Ticaret Kanunu'nda ticaret ortaklıkları (kolektif ortaklık, komandit ortaklık, limited ortaklık ve anonim ortaklık) olarak düzenlenmiştir.

Kazanç Paylaşma Amacı Gütmeyen Tüzel Kişiler; Türk Medeni Kanunu'nda iki tür tüzel kişilik düzenlemiştir. Bunlar, dernekler ve vakıflardır. Sendikalar Kanunu'nda düzenlenen sendikalar ise kazanç paylaşma amacını gütmeyen tüzel kişiler olup, derneklerin özel bir çeşididir. Vakıflar ise belli bir amaca tahsis edilmiş mal topluluklarıdır.⁴

İmar planlarında arsa ve arazi düzenlemeleri yapılırken özel hukuk kişilerinin mülkiyetinde bulunan alanlar düzenlemeye tabi tutulmaktadır. İmar planlamasına konu olan özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkler de tıpkı şahıs mülkleri gibi Düzenleme Ortaklık Payına (DOP)⁵ konu edilmeli ve uygulama imar planının gerektirdiği oranlarda bedelsiz kamu eline geçirilmesi gerekmektedir.⁶

KAMULAŞTIRMA GEREKSİNİMİ

İmar uygulamalarında kamulaştırma işlemi genellikle; uygulama imar planı kesinleşmiş, arazi ve arsa düzenlemesi tamamlanmış alanlarda yeni bir uygulama imar planı değişikliği/revizyonu yapıldığında kamuya ayrılacak alanların artış göstermesi ya da kamusal bir yatırımın veya uygulamanın aciliyet oluşturması durumun-

**Tarım arazileri
Toprak Koruma
ve Arazi Kullanımı
Kanunu'nda belirtilen
izinler alınmadan
tarımsal amaç
dışında kullanılamaz,
planlanamaz, köy ve/
veya mezraların yerleşik
alanı ve civarı veya
yerleşik alan olarak
tespit edilemez.**

1) 3194 sayılı İmar Kanunu, Madde 8

2) 3194 sayılı İmar Kanunu, Madde 13/(1)

3) https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/48996/mod_resource/content/1/Hukuk%20Ba%C5%9Flang%C4%B1c%C4%B1%2012.pdf Erişim tarihi: 07.08.2019

4) https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/48996/mod_resource/content/1/Hukuk%20Ba%C5%9Flang%C4%B1c%C4%B1%2012.pdf Erişim tarihi: 07.08.2019

5) 3194 Sayılı Kanun Madde 18(3) Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerler ile bölgenin ihtiyacı olan yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı öğretime yönelik eğitim tesis alanları, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesis alanları, pazar yeri, semt spor alanı, toplu taşıma istasyonları ve durakları, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, resmi kurum alanı, mezarlık alanı, belediye hizmet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanı, özel tesis yapılmasına konu olmayan ağaçlandırılacak alan, rekreasyon alanı olarak ayrılan parseller ve mesire alanları gibi umumi hizmet alanlarından oluşur ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz.

6) Özel Kanunlar ile istisna getirilmemesi halinde.

da ortaya çıkmaktadır. Özel hukuk kişinin arazi ve/veya arsasının uygulama alanında kalması halinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında sırasıyla, ilgisine göre hazine veya ilgili idarelerin mülkiyetindeki taşınmazlar ile trampa yapılmak veya satın alınmak suretiyle ilgili kamu kurum ve kuruluşunca kamulaştırılarak kamu mülkiyetine geçirilmesi gerekmektedir. Ancak unutulmaması gereken kural; uygulama imar planının kesinleşmesini takiben parsellasyon planının (3194 Sayılı Kanun'un 18'inci maddesine göre yapılan uygulama) hazırlanarak onaylanması ve kesinleştirilmesidir. Yapılacak parsellasyon planı ile imar planında ayrılan ve plan onama sınırları içerisinde yer alan mülklerin %45'ine kadar olan kısmı kentsel sosyal teknik altyapı alanları olarak Düzenleme Ortaklık Payı adı altında bilabedel⁷ kamu eline geçirilmelidir. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 15 ve 16'nı maddelerine göre yapılan uygulamalar parsellasyon planı niteliği taşımamaktadır.

Özetle; 13'üncü maddenin 1'inci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yapılan değişiklik, uygulama imar planının kesinleşmesini takiben parsellasyon planlarının yapılmasına öncelikle hükmetmekte ve parsellasyon planı kesinleştikten sonra varsa DOP fazlası alanlar ile DOP kullanımında yer almayan arazi ve arsaların kamulaştırılarak temin edilmesi gerektiğini kurala bağlamaktadır.

Düzenleme Ortaklık Payına Konu Olan Alanlarda Yapılaşma ve Devam Eden İşler

İmar Kanunu'nun 13'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında yapılan düzenlemeye kadar DOP'a konu olan arsa ve arazilerde kullanımın gerektirdiği ve uygulama imar planında yapılabilişliğine özellikle işaret edilmiş yapıla-

rın dışında yapı yapılabilmesi mümkün değildi. Yapılan yeni değişiklikle henüz kamu eline geçmemiş ancak DOP'a konu olan kullanımlardan yol, meydan, ibadet yerleri, park ve çocuk bahçeleri üzerinde yapı yapılabilmesi engellenmiş, yapı yapılabilecek diğer alanların kamuya geçişi sağlanıncaya kadar maliklerinin talebi hâlinde ilgili kamu kuruluşunun uygun görüşü alınarak plandaki kullanım amacına uygun özel tesis yapılabilmesine olanak sağlanmıştır.⁸

DOP'a tabi olan ve bilabedel kamu eline geçmesi gereken alanların üzerine maliklerince yapı yapılabilmesi konusunun karışıklığa sebebiyet vereceği anlaşılmıştır. Bu nedenle konunun İmar Kanunu'nun 18'inci maddesi ile birlikte tartışılması uygun olacaktır.

İmar Kanunu'nun 18'inci maddesinde DOP adı altında mülkiyetin %45'ine kadar bilabedel temin edilmesi gereken kullanımlar yeni düzenleme ile değişikliğe uğramıştır.

Değişiklikten önce;

“Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tâbi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları, yol, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumî hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz”

şeklinde iken, değişiklikten sonra;

“Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerler ile bölgenin ihtiyacı olan yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretime yönelik eğitim tesis alanları, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesis alanları, pazar yeri, semt spor alanı, toplu taşıma istasyonları ve durakları, otoyol hariç

erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, resmî kurum alanı, mezarlık alanı, belediye hizmet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanı, özel tesis yapılmasına konu olmayan ağaçlandırılacak alan, rekreasyon alanı olarak ayrılan parseller ve mesire alanları gibi umumî hizmet alanlarından oluşur ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz”

şekline dönüştürülmüştür.

Maddenin 2'nci fıkrasında yapılan yeni düzenlemede “...alanların kamuya geçişi sağlanıncaya kadar” ifadesi, sayılanların dışında kalan kullanımların kamulaştırma yoluyla elde edilmesi gerektiği anlamını da içerebilmektedir. Bu husus ise DOP içeriğine aykırı bir durum oluşturmaktadır. DOP uygulaması ile bilabedel kamu kullanımına geçen madde metninde sayılı arazilerde yatırımcı kurumun bina yatırımını hemen yapıp yapmayacağı anlaşılmalıdır. Sorun ise burada başlamaktadır. DOP suretiyle elde edilen araziler ilgili kamu kurumunun hüküm ve tasarrufunda planda işaretilen amaçta kullanılmak üzere kurum kullanımına sunulan arazilerdir ve başka amaçla kullanılamaz. Ayrıca Kanun'un 13'üncü maddesinde yer alan malikin talebinden ne kastedildiği açık değildir. DOP'tan çıkan alanlardaki malik kimdir? Malik, düzenlemeye giren arazi ve arsaların maliki ise özel mülkiyet olduğunu düşündürmektedir ki bu hususta DOP kapsamında mümkün değildir. Gelişen durumda bazı soruların sorulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

- DOP olarak sayılan ve bilabedel temin edilecek kullanımlar sadece yol, meydan, ibadet yerleri, park ve çocuk bahçeleri midir?
- Uygulama imar planında belde halkının kentsel sosyal ve teknik altyapı ihtiyacını karşılayacak olan yol, meydan, ibadet yerleri,

7) bila-/,-/ilgeç (edat) Türkçedeki -sız, -siz-suz, -süz ekinin görevinde, Arapça sözcüklerin başına gelerek sıfat ya da belirteç yapan ilgeç.(<https://www.google.com/search?q=bila+ne+demek&oq=bila+&aqs=chrome.1.69i57j0l7.6616j1j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>)

8) (2) Düzenleme ortaklık payına konu kullanımlardan yol, meydan, ibadet yerleri, park ve çocuk bahçeleri hariç olmak üzere yapı yapılabilecek diğer alanlarda; alanların kamuya geçişi sağlanıncaya kadar maliklerinin talebi hâlinde ilgili kamu kuruluşunun uygun görüşü alınarak plandaki kullanım amacına uygun özel tesis yapılabilir.

park ve çocuk bahçeleri dışında kalan otopark, yeşil saha ve karakol, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretime yönelik eğitim tesis alanları, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesis alanları, pazar yeri, semt spor alanı, toplu taşıma istasyonları ve durakları, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, resmî kurum alanı, mezarlık alanı, belediye hizmet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanı, özel tesis yapılmasına konu olmayan ağaçlandırılacak alan, rekreasyon alanı olarak ayrılan parseller ve mesire alanları gibi umumi hizmet alanları üzerinde yapı yapılmasına olanak mı sağlanmaktadır?

- Sayılan kullanım amaçları bila bedel DOP olarak alınacak alanlardan değil midir?
- Yeşil saha ile yeşil alan aynı kavram değil mi?
- Yeşil saha park alanlarını kapsamıyor mu?
- Şekilde belirtildiği üzere yürürlükteki Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği Ek-2 de yer alan standartlarda belirtilen “açık ve yeşil alanlar” ana başlığı “park, çocuk bahçesi ve meydan”ı da kapsadığından bu kullanımların dışında⁹ ka-

lan ve kamulaştırmaya konu hale gelen kullanımlar mı kasdedilmektedir?

- Uygulama imar planında DOP’tan oluşturulmak üzere ayrılan, ancak 18’inci madde uygulaması (parselasyon planı) yapılmadığından halen şahıs mülkiyetinde bulunan alanlarda maliklerince yapı yapılabilmesine olanak mı sağlanmaktadır?

Eğer bu yaklaşım doğru ise;

- DOP kullanımındaki parsel yüzölçümü neye göre hesaplanacaktır?
- Yaklaşık bir değer mi alınacaktır?
- Bu fıkra parselasyon planı hazırlanmasını ve onaylanmasını geciktirmeyecek midir?
- “Düzenleme ortaklık payına konu kullanım” ifadesi yerine “parselasyon planı ile düzenleme ortaklık payına konu edilmiş ancak kamulaştırma gerektiren alanlardaki kullanımlar” mı ifade edilmek istenilmiştir?

Soruları artırmak elbette mümkündür.

Madde metninden anlaşılan; yol, meydan, ibadet yerleri, park ve çocuk bahçeleri dışında kalan kullanım-

ların¹⁰ halen şahıs mülkiyetinde olduğu ya da olabileceği ihtimalidir. Bu husus ise uygulamacıları ve malikleri uygulamada tereddütte bırakacaktır.

Bunlarla birlikte;

Düzenleme ortaklık payına konu kullanım ifadesi parselasyon planı yapılmamış/onaylanmamış/kesinleşmemiş olan sadece uygulama imar planı kesinleşmiş ve henüz parselasyon planı yapılmadığı için özel hukuk kişisi mülkiyetindeki arsa ve arazileri tanımlamaktadır. Eğer tariflenen kullanım bu ise, maliklerin yapılaşma girişimleri nedeniyle idarelerin parselasyon planlarını yapma, yaptırma ve onaylama gibi görevlerini geciktirmesine neden olabilecektir.

Parselasyon planı ile düzenleme ortaklık payına konu kullanımlar düzenlemeye giren arsa ve arazinin en fazla %45’i mertebesinde bilabedel kamu mülkiyeti ya da kullanımına geçeceğinden uygulamada özel hukuk kişisi yer almayacaktır.

Örneğin; bahse konu alanlar DOP’tan elde edilecek ise mülkiyetin %45’i kadar kısmında malik ilgili kamu kurumu olacaktır (Sağlık tesisine ait bir alan DOP’tan elde edilmiş ise malik Sağlık Bakanlığıdır) ve “malikin talebi üzerine” şeklinde de bir ifade olamayacaktır. Halen şahıs mülkiyeti üzerinde bulunan ve henüz kamu eline geçmemiş olan bir araziden bahsedildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Anlam karışıklığının önüne geçilebilmesi için Kanun’un parselasyon planlarının hazırlanmasını içeren 18’inci maddesinde yer alan (3)’üncü fıkrasındaki DOP tanımı ile Kanunun 13’üncü maddesinin birlikte değerlendirilerek yeniden tanımlanması ve DOP fazlası oluşan, üzerinde yapı yapılabilecek ve kamulaştırılarak elde edilmesi gereken alanların anlaşılması, tanım bu değil ise açıklanmasını

AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	İlçe Sınırları Dahilinde Yapılan Planlamalar	Çocuk Bahçesi
		Park
		Meydan
		Semt Spor Alanı
		Botanik Parkı
		Mesire Yeri
		Rekreasyon
		Hayvanat Bahçesi
	İl Sınırları Bütününde Yapılan Planlamalarda	Kent Ormanı
		Ağaçlandırılacak Alan
		Fuar, Panayır ve Festival Alanı
		Hipodrom

9) Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği Ek-2 de yer alan ve “park, çocuk bahçesi ve meydan” dışında kalan kullanımlar; Semt Spor Alanı, Botanik Parkı, Mesire Yeri, Rekreasyon, Hayvanat Bahçesi, Kent Ormanı, Ağaçlandırılacak Alan, Fuar, Panayır ve Festival Alanı, Hipodrom

10) 3194 sayılı Kanun Madde 13/2:.. “yapı yapılabilecek diğer alanlarda; alanların kamuya geçişi sağlanıncaya kadar” ifadesi bulunduğundan.

sağlayacak bir düzenleme getirilmesi uygun olacaktır.

Bunlarla birlikte bir soru daha ön plana çıkmaktadır: Madde metninin yürürlüğe girdiği tarihten önce parselasyon planları hazırlık aşamasında olan henüz onaylanmamış, veya onaylanmış ancak tapuya tescil işlemi henüz başlamamış veya tapuya tescil işlemi devam eden yerlerde uygulama nasıl sürdürülecektir?

Bununla ilgili olarak Kanun koyucu Geçici Madde 19 ile konuya çözüm getirerek; Geçici Madde 19 – (Ek:4/7/2019-7181/15 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, ilgili idare veya yetkili kurumca onaylanmış ancak tescil işlemi tamamlanmamış parselasyon planlarında hesaplanmış olan düzenleme ortaklık payı ve kamu ortaklık payı kesintilerine göre yürütülen iş ve işlemlere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle devam edilir hükmüne yer vermiştir. Madde, tamamen kesintiler ve onay sürecinin işleyişine yöneliktir. Diğer uygulama yöntem ve süreçlerde bu yönetmeliğe göre hareket edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Üzerinde Yapı Yapılamayacak Alanlar

İmar Kanunu'nun 13'üncü maddesinin 3'üncü fıkrası; ilgili mevzuat uyarınca hiçbir şekilde yapı yapılamayacak alanlarda muvakkat da olsa yapı yapılmasına izin verilmeyeceğini, mevcut yapıların kamulaştırılınca kadar korunabileceğini, bu alanlarda beş yıllık imar programı süresi içinde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre işlem tesis edilerek parsellerin, kamu mülkiyetine geçirilmesinin zorunlu olduğunu beş yıllık sürenin en fazla bir yıl uzatılabileceğini hükme bağlamaktadır.

Madde metnindeki ifadeden uygulamaya yapılacak parselin hangi mevzuat kapsamında kaldığının tespit edilmesi gerekmektedir. Uygulama yapılmak istenilen parsel; Kıyı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, Turizm, Orman, Toprak Koruma ve Arazi Kanunu gibi diğer kanunların kapsamında kalabilir. Bu durumda parsel/bölge ile ilgili öncelikle özel kanun hükümlerine göre, özel kanunda açıklayıcı/yasaklayıcı bir hüküm yok ise İmar Kanunu hükümlerine göre uygulama yapılması gerekmektedir.¹¹

Fıkıradaki önemli olan husus; "Mevcut yapılar kamulaştırılınca kadar korunabilir" ifadesidir. Böylece yapı yasaklı alanda bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan yapıların mevcut haliyle kullanılmasına olanak sağlanmaktadır. Bu husus ise mevzuata uygun yapı yapanların, yapmayı planlayanların ya da yapı yasaklı olması nedeniyle yıllarca yapı yapamayan malikleri olumsuz etkileyecektir.

Hibelerde, Kamuya Ayrılmış Şahıs Arazilerinin Hazine ve Kamu Alanlarıyla Trampasında Ücret ve Bedel Alınmaması

Parsel malikleri; kamu yararı veya hayır işlemek maksadıyla arsa ve arazilerini belli amaçlarda ya da kurumların insiyatifine bırakmak kaydıyla hibe edebilmektedir. Yapılan hibe işlemlerinde parsel maliklerinden hiçbir vergi, resim, harç, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmayacağı hükme bağlanmıştır. Yapılan düzenleme ile uygulama imar planı ile kamuya ayrılmış olan ve şahıs mülkiyetinde bulunan arsa ve arazilerin hazine ve kamu alanlarıyla trampasında da aynı uygulamanın tesis edilmesine olanak sağlanmıştır.

İmar Kanunu'nun değişikliğe uğrayan 13'üncü maddesinin (6)'ncı ve son fıkrasında maddenin uygulanma-

sına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmaktadır. Bu durumda, yönetmelik çıkartılana kadar uygulamalar hangi açıklamalara göre sürdürülecektir sorusu ile karşılaşmaktadır.

SONUÇ

İmar Kanunu'nda yapılan yeni düzenleme üzerinde bir süre daha tartışmaların devam edeceği anlaşılabilir. Birlikte, tarım arazilerinin korunması ve kullanılması konusunda getirilen değişiklikler isabetlidir. Getirilen düzenleme Toprak Koruma Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki uygulamaları kapsayacağından önceki uygulamalarla ilgili olarak da düzenleme getirilmesi, özellikle geçmiş dönemlerde imar planlarında "tarımsal niteliği korunacak alanlar" olarak tanımlanan yerlerde, uygulama yöntemlerinin geliştirilmesi uygun olacaktır. Birçok yerleşme yerinde tarım müdürlüğünden izin alınmak suretiyle tarım alanları mesken alanı olarak kullanılabilir.

Yapı yapılmasının yasaklanmış olduğu arazilerde düzenlemeden önce yapılmış olan mevcut yapıların kamulaştırılınca kadar korunabileceği konusu ise beraberinde af hissini getirdiğinden yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Hem korunup hem de kamulaştırılmasının sağlanması ise iki kez af anlamına gelecektir. Kamulaştırma yerine enkaz bedeli ifadesi bile kullanılmış olsa yapı yasaklı yerdeki yapının mevcut haliyle kullanımına izin vermektedir.

Kanun'un 13'üncü maddesindeki DOP ve Kamu Ortaklık Payından oluşacak kullanımların ise ivedilikle açıklığa kavuşturulması, hatta gerekirse madde metninde yeni bir düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

11) 3194 Sayılı Kanun; İstisnalar: Madde 4 – 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, bu Kanunun ilgili maddelerine uyulmak kaydı ile 2960 sayılı İstanbul Boğaziçi Kanunu ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun ile diğer özel kanunlar ile belirlenen veya belirlenecek olan yerlerde, bu Kanunun özel kanunlara aykırı olmayan hükümleri uygulanır. (Değişik ikinci fıkra: 31/10/2016-KHK-678/6 md., Aynen kabul: 1/2/2018-7071/6 md.) Türk Silahlı Kuvvetlerine, Sahil Güvenlik Komutanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Emniyet Genel Müdürlüğüne ait hareket, eğitim ve savunma amaçlı yapılar için bu Kanun hükümlerinden hangisinin ne şekilde uygulanacağı Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

AKILLI ŞEHİRLER DEĞERLENDİRİLDİ

Akıllı Şehirler ve Belediyeler Kongre ve Sergisi hazırlıkları kapsamında İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, TÜRKSAT ve belediyelerden üst düzey yöneticilerin katılımıyla Akıllı Şehirler Toplantısı 23 Ekim 2019 tarihinde TBB hizmet binasında gerçekleştirildi.

Belediyelerde akıllı kent uygulamalarının değerlendirildiği toplantının açılışında söz alan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, 20. yüzyılın ulusların yüzyılı, 21. yüzyılın ise şehirlerin yüzyılı olarak adlandırıldığını belirterek şehirlerin artık ülkelerin önüne geçtiğini ifade etti. Ekici, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Başkanlarımız kentlerimizi ileri götürebilmek için var güçleriyle çalışmaktadır. Artık günümüzde belediyelerimizin beyni bilgi işlem daire başkanlıklarıdır. Şehirlerinizden verileri toplayabiliyorsanız ve insanların hayat kalitesinin geliştirilmesi için kullanabiliyorsanız başarılısınız demektir. Şehirlerimizin dünya şehirleriyle rekabet edebilmeleri belediye başkanlarımızın ve bizim en önemli görevimizdir. Her şehrin üstün olduğu alanlarda mutlaka öne çıkması gerekiyor. Rakiplerimizin ne yaptığını bilmeden rekabet edemeyiz. Bilgi işlem sistemleri kentin ekonomisine, trafiğine, sağlığına, çevresine günlük yaşamdaki her hizmet alanına sirayet etmiş durumda. Dünya ile rekabet edebilecek genç, çalışkan ve eğitilmiş bir nüfusumuz var. Bu yüzyılın Türk şehirlerinin yüzyılı olacağına inanıyorum.”

Ardında kürsüye gelen İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanı Osman Hacibektaşoğlu, e-belediye sisteminin önemine dikkat çekerek, “Bizim görevimiz, çağımızın gereklerini yerine getirerek toplumumuzun şehirleşen dünyada, refah ve huzur içerisinde yaşmalarını ve kaynakların etkin kullanılmasını sağlamaktır. Bu noktada tek çare e-belediye sistemidir. Her türlü kamu hizmetinin dijital ortamda hazırlanması ve sunulması için Türkiye’nin bir eylem planı var. Özellikle yerel

yönetimlerin mali ve teknik altyapıları yetersiz belediyelerin bu altyapıya kavuşması için çalışmalarımız devam ediyor.” dedi. 2017’de başlayan belediye bilgi sistemi projesinin safhalarına ilişkin detaylar veren Hacibektaşoğlu, hazırlık sürecindeki belediyeler, akademisyenler ve diğer paydaşlar ile analiz çalışmaları yapıldığını kaydetti. e-belediye sisteminin modülleri ile ilgili bilgiler aktaran Hacibektaşoğlu, bu projenin ülkenin bilişim hedefleri doğrultusunda bağımlılıklarını azaltmak, açık kaynak kodlu uygulamalar ile minimum maliyetle çözümler geliştirmek için yerli mühendisler tarafından geliştirildiğini ifade etti.

Ülkelerin değil şehirlerin birbirleriyle yarıştığı ve nüfusun çok büyük bir kısmının kentlerde yaşadığını günümüzde artık yeni çözümler üretmenin zorunlu olduğunu belirten Çevre Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdür Yardımcısı Hüseyin Bayraktar, akıllı şehir, ulusal akıllı şehir stratejisi ve eylem planı, dünya eğilimleri, akıllı şehir proje uygulamaları başlıklarını içeren bir sunum gerçekleştirdi. Akıllı şehirleri sensör ağlarla trafiği, hava durumunu, toplumsal gelişmeleri vb. dikkate alan ve kendi kendine karar veren şehirler olarak tanımlayan Bayraktar, ülkemizde hazırlanan Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı’nın Akıllı şehir stratejisi bu anlamda hazırlanan dünyada dördüncü stratejik plan olduğunu söyleyerek çalışmalarına destek olan Birliğimize teşekkürlerini ilettiler. Toplantı kapsamında TÜRK-SAT’ta ve belediyelerde hayata geçirilen örnek akıllı şehir uygulamaları değerlendirildi.

SU VE KANALİZASYON İDARELERİ GENEL MÜDÜRLER TOPLANTISI

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu ve Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) iş birliğinde düzenlenen 9. Su ve Kanalizasyon İdareleri (SUKİ) Genel Müdürler İstişare Toplantısı Ankara’da TBB Hizmet Binasında gerçekleştirildi.

Su ve kanalizasyon idarelerinin sorun ve çözüm önerileri ile mevzuata ilişkin değerlendirmelerin yapıldığı toplantıya Afyonkarahisar Milletvekili Prof. Dr. Veysel Eroğlu, Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Üyeleri; Prof. Dr. Şükrü Karatepe, Prof. Dr. Lütfi Akça ve Prof. Dr. Tarkan Oktay, Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürü Bilal Dikmen, 27 büyükşehir belediyesinin su ve kanal idarelerinin genel müdürleri ile çeşitli kamu kurumlarından yetkililer ve akademisyenler katıldı.

Toplantının açılışında kısa bir konuşma gerçekleştiren TBB Genel Sekreteri Birol Ekici su ve kanal idarelerinin halkın sağlığını ve yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilediğini belirterek, 2014 yılından bu yana su kayıp kaçaklarının azaltılması ve atık su arıtma hizmetlerinin iyileştirilmesi konusunda çok önemli yol kat edildiğine değindi.

Toplantının başarılı geçmesi temennisiyle sözlerine başlayan Yerel Yönetim Politikaları Genel Kurulu Başkan V. Şükrü Karatepe, Türkiye’de yerel yönetimlerin geçirdiği dönüşüm sürecine ilişkin

Prof. Dr. Şükrü Karatepe:
“Eğer bu idareler kurulmasaydı büyükşehir belediyelerinin su sorunu bu kadar kolay çözülemezdi.”

Prof. Dr. Veysel Eroğlu:
“Su hayattır. Su hayatın kaynağıdır. 2,5 milyar insan sağlıklı suya erişmiyor. Türkiye’de ise suya erişim % 100.”

bilgiler vererek su ve kanal idarelerinin yerel yönetimlerin en temel kurumlarından biri olduğunu ifade etti. SÜKİ’lerin yerel yönetimlere kimlik ve kişilik kazandırdığını söyleyen Karatepe, “SÜKİ’ler belediyelerimizin sanayi toplumuna uyum sağlamanın en temel müessesesidir. Eğer bu idareler kurulmasaydı büyükşehir belediyelerinin su sorunu bu kadar kolay çözülemezdi. O yıllarda şehirlerimize saatle su veriliyordu. Türkiye’nin bunları unutmaması lazım.” dedi. ‘Belediyeler neyi yapamaz?’ sorusunun cevabının olmadığını altını çizen Karatepe, “Son kanuna göre belediyeler her şeyi yapar. Kanunun yasaklamadığı her şey serbesttir.” ifadelerinde bulundu.

Karatepe, belediye başkanlığı döneminde edindiği tecrübelerden örnekler vererek Su ve Kanal İdareleri Kanunu’na ilişkin değerlendirmeler yaptı. Karatepe sözlerine şöyle devam etti: “Cumhurbaşkanımız 1994’te İstanbul’da belediye başkanı olduğunda bu kanunların hiçbiri yoktu. Yine de başarılı oldu ve merkezi idarede iktidara geldi. İşte yöneticilik budur. ‘Kanun bana yetki vermiyor’ diye belediyecinin bekleme hakkı yoktur. İmkânı zorlayıp ihtiyacı karşılamak gerekir. Kanunda yetersizlik var ama buna rağmen gayret etmek ve başarmak durumundayız.”

Karatepe konuşmasında ayrıca, yeni büyükşehir olan belediyelerdeki tecrübe yetersizliğine değindi. Özellikle seçim dönemlerinde su ile ilgili popülizm yapıldığına vurgu yapan Karatepe, suyun siyasete malzeme edilmesini yanlış bulduğunu ifade etti. Kayıp-kaçaklar kontrolü, enerji sorunu, suyla ilgili yetki karmaşası ve

havza çalışmalarından da bahseden Karatepe, konuşmasını toplantının başarılı geçmesi temennisiyle noktalandı.

Birliğimize teşekkür eden Prof. Dr. Veysel Eroğlu, su ve kanal idarelerinin büyükşehir belediyelerinin en önemli birimleri olduğunu belirtti. “Su hayattır. Su hayatın kaynağıdır. 2,5 milyar insan sağlıklı suya erişmiyor. Türkiye’de suya erişim yüzde 100. Afrika’daki aç ve susuz insanlara da yardım elimizi uzatmamız lazım. Su hizmeti en hayırlı hizmettir.” diyen Eroğlu, konuşmasında sık sık İSKİ Genel Müdürlüğü tecrübelerine yer verdi. Eroğlu, katılımcılara büyük düşüncelerini tavsiye ederek, “Büyük hedeflere yelken açın. Hedefi olmayan geminin ulaşacağı liman yoktur. Plan yapın. Türkiye’de en çok heba edilen unsur zamandır. Zamanı telafi etmek mümkün değil. Parayı, personeli ve zamanı iyi yönetmeniz lazım.” dedi. Bilgi ve tecrübenin paylaşılmasının önemine vurgu yapan Eroğlu, tecrübelerin paylaşılması ve bilgi paylaşımı konusunda cimrilik yapılmaması tavsiyesinde bulundu.

Eroğlu, eğitimin önemine dikkat çektiği konuşmasında “İSKİ Genel Müdürü olduğum zaman tüm çalışanları üç kademeli eğitimden geçirdik; intibak eğitimi, mesleki eğitim ve ihtisas eğitimi. Dünyada ‘her şeyi bilirim’ devri geçmiştir. Mutlaka istişare toplantıları yapın. İstişare sünnettir. Bilen kişilerle tartışacaksınız, gerekirse tenkit etmelerine imkân sağlayacaksınız.” dedi.

Mevzuatta eksik yönler olduğuna da değinen Eroğlu, “Mevzuat her şey demek değildir. Ben eski kanunla her şeyi yaptım. Yapamayacağınıza dair bir kanun yoksa her şeyi yapabilirsiniz. Doğru yaptıktan sonra mevzuat sizin mevzuatınız olur. Yetki kullandığınız kadardır. Siz yaptığınız işten eminseniz hiç endişe etmeyin. İşinizi şevkle yaparsanız başarılı olursunuz.” şeklinde konuştu.

FATMA ŞAHİN ABD'DE AKILLI ŞEHİRLER HAFTASINA KATILDI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Amerika Birleşik Devletleri'nin başkenti Washington DC'de düzenlenen Akıllı Kentler Haftasına katıldı.

SMART CITIES WEEK
SMART INFRASTRUCTURE:
EQUITABLE COMMUNITIES
APRIL 15-17, 2019 | SAN DIEGO

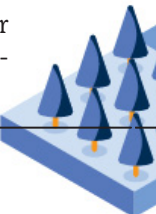
Akıllı Kent Konseyi tarafından düzenlenen Smart Cities Week (Akıllı Şehirler Haftası) bu yıl "Akıllı Altyapı: Eşit Toplumlar" temasıyla 30 Eylül-02 Ekim 2019 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Program kapsamında, akıllı kentler alanında çalışmalar yürüten Washington merkezli çeşitli kuruluşlara ziyaretlerde bulunan Başkan Şahin, ABD'deki kardeş şehirler üst organizasyonu olan Sister Cities International Başkanı Roger-Mark De Souza ile de bir görüşme yaptı.

Washington DC'de düzenlenen Uluslararası Akıllı Kentler oturumunda Başkan Şahin'in yanı sıra Şehirlere İmaj Kazandırma Vakfı Kurucu Üyesi Chunga Cha, WeGO Program Yöneticisi Albert Graves, Avustralya Victoria Eyaleti Banliyö Kalkınma Bakanı The Hon Marlene Kairouz, Eden Strateji Enstitüsü Calvin Chu Yee Ming ile Stadt. Land. Digital Partner Thilo Zelt konuşmacı olarak yer aldı.

Başkan Şahin, Türkiye Belediyeler Birliğinin görev ve faaliyet alanlarına ilişkin katılımcıları bilgilendirerek, Türkiye'nin akıllı şehirler vizyonunu ve Gaziantep'teki örnek çalışmaları paylaştı. "Seçilmişler olarak hepimizin gayretinin, ortak sorunlara bilimi ve teknolojiyi kullanarak ortak çözümler üretmek ve akıllı şehirlerle birlikte mutlu şehirler inşa etmek olduğunu düşünüyorum." diyen Şahin, göç sorunu, doğal kaynakların yetersizliği, çevre kirliliği, enerji verimliliği, akıllı güvenlik, akıllı sağlık gibi konulara değindi. Bilimi ve teknolojiyi doğru kullanan şehirlerin rekabet gücünün artacağını kaydeden Şahin, Gaziantep'te hayata geçirilen akıllı şehir uygulamalarından bahsetti. Şahin

konuşmasını şöyle sürdürdü: "21. yüzyıl veri yüzyılı. Hangi şehir, bu verileri doğru bir şekilde sorunlarının çözülmesinde kullanırsa o şehir rekabet etme gücünü artırarak yoluna devam edecektir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak biz önce kurumsal kapasitemizi güçlendirdik. Ulaşım başta olmak üzere bilgi ve teknolojiyi nasıl kullanacağımızı vatandaş memnuniyetini gözeterek planladık. 2014 yılında başkan olduğumda nakit para ödenerek ulaşım sağlanıyordu. Öyle bir akıllı ulaşım sistemi oluşturduk ki, hangi şehirden geli-

Fatma Şahin:
“Seçilmişler olarak hepimizin gayretinin, ortak sorunlara bilimi ve teknolojiyi kullanarak ortak çözümler üretmek ve akıllı şehirlerle birlikte mutlu şehirler inşa etmek olduğunu düşünüyorum.”

nirse gelinsin kredi kartıyla ve akıllı duraklardan ödeme yapılabilecek ve ulaşım denetleme sisteminin tamamen otomasyona dönüştüğü bir akıllı ulaşım sistemini hayata geçirdik.”

Enerji verimliliği konusunda Gaziantep'te uygulanan çalışmalara değinen Başkan Şahin, bu konuda yaptıkları yatırımları çeşitlendirdiklerine dikkat çekti. Türkiye'de ilk kez bir belediyenin biyogazdan oluşan enerji sistemini kurduğunu ve enerji üretmeye başladığını belirten Şahin, akıllı su yönetimiyle ilgili de önemli detaylar verdi. Şahin, konuşmasında ayrıca çevrenin korunması, enerji ve akıllı şehircilikle gibi konularda tüm paydaşlarla iş birliği ve tecrübe paylaşımına hazır olduklarının mesajını verdi.

BAŞKAN ŞAHİN ORTA ANADOLU EKONOMİK FORUMU'NA KATILDI

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Sivas Kongresi'nin 100. yılı etkinlikleri kapsamında düzenlenen Orta Anadolu Ekonomi Forumu'nda önemli mesajlar verdi.

Sivas Valiliği ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından organize edilen forum 'Sivas Kongresi'nin 100. Yılında, Bugün de Ekonomik Zafer İçin' sloganıyla başladı. Muhsin Yazıcioğlu Kültür Merkezinde düzenlenen etkinliğe Birlik Başkanımız Fatma Şahin'in yanı sıra Sivas Ak Parti Milletvekili İsmet Yılmaz, Sivas Valisi Salih Ayhan, Sivas Belediye Başkanı Hilmi Bilgin, bölge yerel yöneticileri, sanayiciler, iş insanları ve sivil toplum temsilcileri katıldı.

Forumun açılışında konuşan Başkan Şahin, 100 yıl önce Sivas'ta Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde başlayan tam bağımsızlık mücadelesinin ekonomi, hukuk ve demokrasi olmadan sağlanamayacağına vurgu yaptı. Son yıllarda yaşanan olumsuzluklara rağmen Türk ekonomisinin gücünü kaybetmediğine

dikkat çeken Şahin, "Cumhuriyetin 100. yılında dünyanın 10. büyük ekonomisi olma gayreti içerisinde yolumuza devam edeceğiz. Dünya nereye gidiyor, neler konuşuluyor? Dünya sürdürülebilir kalkınmayı konuşuyor. Güç, yalnızca ekonomik kalkınma değildir. Toplumsal huzur, barışın ve adaletin sağlandığı, insanı merkeze alan, sosyal kalkınma ve çevreye bütüncül yaklaşan bir kalkınma modeli oluşturmamız gerek. Silikon vadilerini kurmadan dünyanın sözünü söylememiz mümkün değil. İşte bu nedenle bugün teknolojiye açığımız nedir? Ekonomik kalkınma hedeflerimize nasıl ulaşacağız? Bunların hepsini konuşacağız." dedi. Şahin kalkınma ve demokrasinin yerelde başladığını kaydederek konuşmasını şöyle sürdürdü: "Her şehrin bir kalkınma gücü var. Kalkınma ve demokrasi

yerelde başlıyor. Artık şehirler yarışıyor. Bölgesel kalkınmayı konuşuyoruz. 81 ili kendi gücü, kendi fırsatları ve kendi riskleriyle değerlendirmeliyiz. İbn-i Haldun'un dediği gibi "Coğrafya kaderdir". Bu coğrafyanın getirdiği zorlukları yaşamak durumundayız. Sorunları geride bırakarak somut çözüm odaklı hareket etmemiz lazım."

Konuşmasında 2014 yılında göreve geldikten sonra Gaziantep'te hayata geçirdikleri projelere ilişkin açıklamalara da yer veren Şahin, Türk sanayisinde teknoloji açığı olduğuna dikkat çekti.

AVRUPA HAREKETLİLİK HAFTASI ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU

— EUROPEAN MOBILITY WEEK —

Avrupa Birliği Komisyonunun girişimi olarak her yıl 16-22 Eylül tarihleri arasında kentlerde hareketliliği artırmak, güvenli yürüyüş ve bisiklet yolları oluşturarak erişilebilir şehirler oluşturmak ve belediyelerin kalıcı tedbirler almasını teşvik etmek amacıyla düzenlenen Avrupa Hareketlilik Haftasına bu yıl Türkiye’den 64 belediye etkinlikleriyle katıldı.

Türkiye Belediyeler Birliği, belediyelerimizin bu özverili çalışmalarını ödüllendirmek ve diğer belediyelerimizi teşvik etmek amacıyla bu yıl ilk kez Avrupa Hareketlilik Haftası Ulusal Ödülleri vermeye karar verdi.

Cumhurbaşkanlığı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V. Prof.

Dr. Şükrü Karatepe başkanlığında, Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Halis Yunus Ersöz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürü Turan Konak, AB Başkanlığı Katılım Politikası Daire Başkanı Elif Kurşunlu ve AB Türkiye Delegasyonu Basın Müşaviri Miray Akdağ’ın katılımıyla oluşan Ulusal Ödül Jürisi 6 Kasım’da toplanarak belediyelerin hafta kapsamındaki etkinliklerini değerlendirdi.”

Yapılan değerlendirmeler neticesinde “Avrupa Hareketlilik Haftası Faaliyetleri”, “Kalıcı Önlemler” ve “22 Eylül Arabasız Gün” kıstaslarını yerine getiren 39 belediyeden 15’i ödül almaya hak kazandı.

“Hafta Faaliyetleri” kategorisinde afişler, sosyal medya paylaşımları, bilgilendirmeler, müzik dinletileri, film gösterimleri, trafik eğitimleri, geniş katımlı yürüyüşler vb. etkinlikler değerlendirilmeye alındı.

“Kalıcı Önlemler” kategorisinde bisiklet yollarının geliştirilmesi, bisiklet park alanları yapımı, yeşil alanların geliştirilmesi, engelli rampaları, toplu ulaşım ağlarının genişletilmesi gibi çalışmalar göz önünde bulunduruldu.

“22 Eylül Arabasız Gün” etkinliğinde ise toplu ulaşım araçlarının ve bisiklet paylaşım sisteminin tüm gün ücretsiz hale getirilmesi, cadde ve bulvarların kısmi zamanlı olarak sadece yaya kullanımına açılması gibi faaliyetler değerlendirildi.

Avrupa Hareketlilik Haftası 2019 Yılı Ulusal Ödüllerine layık görülen belediyeler şu şekilde açıklandı:

Büyükşehir Belediyeleri	Nüfusu 100.000 Üzeri Belediyeler	Nüfusu 100.000 Altı Belediyeler
Ankara Büyükşehir Belediyesi	Isparta Belediyesi	Bulancak Belediyesi
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi	Mezitli Belediyesi	Bartın Belediyesi
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Niğde Belediyesi	Ahmetbey Belediyesi
İzmir Büyükşehir Belediyesi	Sultanbeyli Belediyesi	Çivril Belediyesi
Konya Büyükşehir Belediyesi	Toroslar Belediyesi	Tirebolu Belediyesi

KAMUDA GEÇİCİ GÖREVLENDİRME BELEDİYELERDE ÖZEL DURUMLAR

Akın ŞİMŞEK
Rekabet Kurumu / İdari Koordinatör

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin kendi kurumları dışında başka kurumlarda görevlendirilmeleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve kendi özel kanunlarında yer alan düzenlemeler kapsamında yürütülmekte iken 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek 25'inci maddesi¹ ile kamu görevlilerinin başka kurumlarda geçici görevlendirilmeleri hususunda ayrı bir düzenleme yapılmıştır.

1) 9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirmeye ilgili gerek 657 sayılı Kanun'un ek 8'inci maddesi gerekse 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 25'inci maddesi yürürlükte olduğundan her iki mevzuata göre işlem yapılması mümkün bulunmaktadır. Ayrıca her iki mevzuatta da açıkça belirtildiği üzere geçici görevlendirmeye ilişkin kurumların kendi özel düzenlemelerinde bulunan hükümler de geçerliliğini korumakta ve bu özel düzenlemeler kapsamında da işlem yapılabilmektedir. Bu kapsamda belediyeler özelinde 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre de geçici görevlendirme yapılabilmektedir.

Bu makalede 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 25'inci maddesi, 657 sayılı Kanun'un ek 8'inci maddesi ve 5393 sayılı Kanun ile ilgili yönetmelikler ve Devlet Personel Başkanlığı görüşleri çerçevesinde memurlar ile diğer kamu görevlilerinin kamu kurum ve kuruluşlarında ve özel düzenlemelerle belediyelerde çalışan memurların geçici görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslardan bahsedilecektir.

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Dayalı Görevlendirme

Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hariç olmak üzere, statülerine bakılmaksızın bir kadro veya pozisyona dayalı olarak kamu kurum veya kuruluşlarında istihdam edilenlerin diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirilmelerine ilişkin düzenlemeye 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 25'inci maddesinde yer verilmiştir. Ayrıca Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme Yönetmeliği¹ ile de uygulamaya açıklık getirilmiştir.

375 sayılı KHK Kapsamında Geçici Görevlendirme Şekilleri

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 25'inci maddesi kapsamında kamu görevlilerinin başka kurumlarda geçici görevlendirilmeleri iki şekilde yapılabilmektedir. Bunlardan birincisi bir kadro veya pozisyona olmamak üzere doğrudan kurumların emrine ikincisi ise kurumların kadro veya pozisyonlarına görevlendirilmedir.

Geçici görevlendirme işlemlerinde kullanılmak üzere yönetmelik ekinde matbu Geçici Görevlendirme Formu oluşturulmuştur. Kamu görevlisini geçici görevlendirmek isteyen kurum tarafından doldurulan form, öngörülen geçici görevlendirme başlangıç tarihinden en az bir ay önce muvafakat işlemlerinin tamamlanması için personelin kadro veya pozisyonunun bulunduğu kuruma gönderilmelidir. Geçici görevlendirme, personelin kadro veya pozisyonunun bulunduğu kurum tarafından verilecek muvafakat ile tekemmül etmektedir. Geçici görevlendirmenin uygun görülmesi halinde, geçici görevlendirme formu,

geçici görevlendirme yapılan kuruma gönderilmeli ve ilgili personele görevlendirme başlangıç tarihinden en az 5 gün önce tebliğ edilmelidir. Formun bir örneği ilgili personelin özlük dosyasında saklanmalıdır. Aynı usulle geçici görevlendirme süresi uzatılabilmektedir.

Geçici görevlendirme bakanlıklarda bakan, diğer kurumlarda en üst yöneticiler tarafından onaylanmaktadır. Bakan veya en üst yönetici onay yetkisini alt makamlara devredebilmektedir. Geçici görevlendirme en fazla bir yıl yapılabilmekte ve her defasında bir yılı geçmemek üzere uzatılabilmektedir. Kesintili ya da kesintisiz olarak toplamda altı ayı geçen geçici görevlendirmelerde personelin muvafakatının alınması zorunludur.

Geçici görevlendirme kapsamında;

- Adaylık veya deneme süresinde olan personel söz konusu dönemler boyunca,
- 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 45/A maddesine göre istihdam edilen sözleşmeli sağlık personeli,
- 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 10/A maddesine göre istihdam edilen din hizmetleri sınıfı sözleşmeli personeli,
- 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 4'üncü maddesine göre istihdam edilen sözleşmeli öğretmenler,

memur kadrolarına atamaları yapıncaya kadar geçici olarak başka bir kurumda görevlendirilemez. Adaylık veya stajyerlik ya da yardımcılık gibi yetiştirme ve yeterlik döneminde olan kariyer meslek personeli, ancak geçici görevlendirme süresi, dönem boyunca 6 ayı geçmemek ve görevlendirildikleri kurumda kendi uzmanlık alanıyla ilgili görevde çalıştırılmak üzere görevlendirilebilmektedirler. Bunların geçici görevli oldukları süre, yetiştirme sürecindeki çalışma süresi şartından sayılmaktadır.

Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik ile özel mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, zorunlu yer değiştirme suretiyle atamaya tabi personelin, bu kapsamda geçici görevlendirildiği sürelerin tamamı görevlendirildiği yerin bölge hizmetinden sayılmaktadır. Bu kapsamda geçici görevlendirilen personelin özlük hakları devam etmekte ve geçici görevlendirme süreleri terfi ve emekliliklerinde hesaba katılmaktadır. Bu personelin terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın süresinde yapılmalıdır. Bunların geçici görevlendirildikleri kurumda geçirdikleri süreler akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı olmak üzere kendi kurumlarında geçirilmiş sayılmaktadır.

1) 3 Mayıs 2019 tarih ve 30763 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kurum Emrine Geçici Görevlendirme

Herhangi bir kadro veya pozisyona bağlı olmaksızın kurumların emrine yapılacak geçici görevlendirmelerde görevlendirmenin yapılacağı kurumda yürütülecek göreve ilişkin kadro ya da pozisyon bulunması şartı aranmamaktadır. Bu kapsamda geçici görevlendirilen personel kurumlarından aylıklı/ücretli izinli sayılmakta, mali ve sosyal hak ve yardımlarını kurumlarından almaya devam etmektedir.

Kadro veya Pozisyona Geçici Görevlendirme

Kurumların kadro veya pozisyonuna yapılacak geçici görevlendirmelerde geçici görevlendirilecek personelin sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girme hakkının elde edilmiş olması dâhil tüm şartları bir arada taşıması gerekmektedir. Görevlendirmeyi yapan kurum, personelin bu şartları sağlayıp sağlamadığını kontrolden sorumludur. Bu kapsamda görevlendirilen personel, geçici görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıksız/ücretsiz izinli sayılmaktadır. Bunların Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkileri kendi kurumlarındaki statüleri dikkate alınarak devam ettirilmektedir. Bu kapsamda görevlendirilen personel, geçici görevlendirildikleri kadro veya pozisyon için öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlardan emsali personel gibi faydalandırılmaktadır.

Göreve Başlama ve Görevden Ayrılmada Süre ve Bildirim

Aynı veya farklı yere geçici görevlendirilen personel Geçici Görevlendirme Formunda belirtilen geçici görevlendirme başlangıç tarihinde, geçici görevlendirildiği kurumda göreve başlamak zorundadır. Aynı veya farklı yere geçici görevlendirilen personel, geçici görevlendirme süresi bittiğinde formda belirtilen geçici görevlendirme bitiş tarihini takip eden ilk iş günü, kadro veya pozisyonunun bulunduğu kurumda göreve

başlamalıdır. Geçici görevlendirme herhangi bir nedenle bitiş tarihinden önce sona erdirilmiş ise personel bu durumun kendisine tebliğ tarihini takip eden ilk iş günü kadro veya pozisyonun bulunduğu kurumda göreve başlamak zorundadır.

657 Sayılı Kanun'a Dayalı Geçici Görevlendirme

Memurların kurumlar arası geçici süreli olarak görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar 657 sayılı Kanun'un 6111 sayılı Kanun ile değişik "Kurumlar arası geçici süreli görevlendirme" başlıklı ek 8'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre memurların kurumlar arası geçici görevlendirilmeleri iki türlü olabilmektedir. Birincisi memurun muvafakati yani isteği ile yapılan geçici görevlendirme; ikincisi memurun isteği olmaksızın kamu yararı ve hizmet gerekleri sebebiyle zorunlu olarak geçici görevlendirilmedir.

Geçici Görevlendirmede Memurun Muvafakatinin Aranaçağı Haller

Memurlar, geçici görevlendirme yapmak isteyen kurumun talebi ve çalıştıkları kurumun izni ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında aşağıda belirtilen şartlarla geçici süreli olarak görevlendirilebilir:

- Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, memurun görevlendirileceği kurumda göreve ilişkin 4'üncü ve daha yukarı bir dereceden boş bir kadronun bulunması şarttır.
- Geçici süreli görevlendirilen memurlar, geçici süreli olarak görevlendirildikleri kurumların mevzuatına uymakla yükümlüdür.
- Geçici süreli olarak görevlendirilen memurlar, yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, aylıkları ile diğer mali ve sosyal haklarını kurumlarından alır. Bu memurların kadroları ile ilişkileri, kendi

sınıf ve derecelerindeki terfi ve emeklilik hakları devam eder.

d) Geçici süreli görevlendirme süresi bir yılda altı ayı geçemez. Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri için geçici görevlendirme süresi en çok iki yıldır; gerekli görülmesi hâlinde bu süre bir katına kadar uzatılabilir.

e) Geçici süreli görevlendirmenin, memurların göreviyle ilgili olması şarttır.

f) Geçici süreli görevlendirmede memurun muvafakati aranır.

Memurun İsteği Olmadan Kamu Yararı ve Hizmet Gerekleri Gözetilmesi

Memurlar, kendi istekleri olmaksızın, kamu yararı ve hizmet gerekleri sebebiyle ihtiyaç duyulması hâlinde, Devlet Personel Başkanlığının da uygun görüşü alınarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarında altı aya kadar geçici süreli olarak görevlendirilebilir. Memurların başka kamu kurumlarında geçici süreli olarak görevlendirilmeleri için kamu yararı ve hizmet gereklerinin ne olduğu açık olarak tanımlanmalı ve geçici görevlendirme nedeni gerekçelendirilmelidir. Aksi durumda konunun yargıya intikal etmesi halinde işlem iptal edilecektir.

Süre Kısıtlaması Olmadan Geçici Görevlendirme

657 sayılı Kanun'un ek 8'inci maddesinde memurların geçici görevlendirilmelerinde altı aylık kısıtlayıcı süreden bahsedilmekle birlikte, memurların kurumları dışında başka kamu kurum ve kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilmelerinde altı aydan fazla süreyle geçici görevlendirme yapılıp yapılmaması kurumun kuruluş kanununda özel bir hüküm bulunup bulunmadığı veya görevlendirmede kamu yararı ve hizmet gerekleri bulunup bulunmadığına göre değişmektedir.

Geçici Görevlendirmede Özel Düzenlemelerin Önceliği

Memurların kurumları haricindeki başka kamu kurum ve kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilmelerinde süre olarak 657 sayılı Kanun'da yıl içinde altı ay kısıtlaması bulunmakla birlikte kurumların kendi özel kanunlarında başka kamu kurumlarından gelecek memurların geçici süreli görevlendirilmelerine ilişkin özel düzenlemeler de bulunmaktadır².

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde, TBMM Genel Sekreterliğinde, Kamu Denetçiliği Kurumunda, Başbakanlıkta, Toplu Konut İdaresi Başkanlığında, mahalli idareler ile mahalli idareler birliklerinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarından geçici süreli olarak personel görevlendirilmesine imkân veren özel kanun hükümleri bulunmaktadır. Konu ile ilgili olarak bir kamu kurumunun memurlarının sayılan kamu kurum ve kuruluşlarında geçici süreli görevlendirmelerinde yıl içinde altı ay şartına tabi olup olmayacakları hakkında görüş istenmesi üzerine Devlet Personel Başkanlığı 26.04.2011 tarih ve 6632 sayılı yazısında; kurumlar arası geçici süreli görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olmakla birlikte belirtilen kurumların kendi kanunlarında yer alan geçici süreli görevlendirmeye ilişkin hükümlerin mezkur madde ile öngörülen usul ve esaslardan ayrı düşünülmesi ve bahsi geçen kurumlardaki geçici görevlendirmelerin özel kanunlarındaki hükümlere istinaden yapılmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir denilerek özel düzenlemeler çerçevesinde yapılan geçici görevlendirmelerde altı ay şartının uygulanmayabileceği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca Devlet Personel Başkanlığı, bakanlık kadrolarında görev yapan ve İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğünde geçici süreli olarak görevlendirilen

personelin, görevlendirme süresinin uzatılıp uzatılmayacağı hakkındaki 04.05.2011 tarih ve 7513 sayılı yazısında, bahse konu görevlendirmenin, 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesi kapsamında yapılmış olması durumunda, görevlendirme süresinin bir yılda altı ayı geçmeyecek şekilde uygulanması gerekmektedir birlikte geçici süreli görevlendirmenin özel bir düzenlemeye istinaden yapılması durumunda 657 sayılı Kanun hükmünün uygulanmayacağı değerlendirilmiştir.

Belediyelerde kurumlar arası görevlendirmelere ilişkin düzenlemeler 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda ve zabıta hizmetleri ile ilgili olarak Belediye Zabıta Yönetmeliğinde yapılmıştır.

Kamu Yararı ve Hizmet Gereği Hallerinde Geçici Görevlendirmede Süre

Memurların 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince kamu yararı ve hizmet gerekleri sebebiyle ihtiyaç duyulması hâlinde geçici süreli olarak görevlendirilmeleri hakkında, uygulamada yaşanan tereddütler Devlet Personel Başkanlığı görüşleri ile yönlendirilmektedir.

Konu ile ilgili olarak Devlet Personel Başkanlığının 04.06.2012 tarih ve

10574 sayılı görüş yazısında, 657 sayılı Kanun'un Ek 8'inci maddesinde, kamu hizmetlerinin etkin, hızlı ve verimli bir şekilde yürütülmesi yanında personelin hak ve menfaatlerinin korunması ve görevlendirmelerden dolayı ortaya çıkabilecek mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla altı aylık süre getirildiği, ancak kamu kurum ve kuruluşlarının hizmetlerinde aksamaya yol açılmaması için, ilgili personelin de rızasının bulunduğu hallerde söz konusu hükmün ikinci fıkrası kapsamında yapılacak görevlendirmelerde 6 aylık süreye tabi olmaksızın personelin kurumlar arasında geçici süreli olarak görevlendirilebileceği belirtilmiştir.

Ayrıca bu görüşün 18.02.2015 tarih ve 1170 sayılı görüşle birlikte değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Devlet Personel Başkanlığının bahsedilen 18.02.2015 tarih ve 1170 sayılı görüş yazısında; 657 sayılı Kanun'a göre kurumların asli ve sürekli mahiyetteki hizmetlerinin devlet memurları eliyle görüldüğü, süreklilik arz eden hizmetler için personel sayısının yetersiz olması durumunda kadro imkânları dikkate alınarak açıktan veya naklen memur istihdam etme imkânı bulunduğu, hizmetlerin, kurumların kendi personeli eliyle gördürülmesi temel ilke olmakla birlikte kısa sürede personel temininin mümkün olması, olağanüstü şartların oluşması, geçici süreli olarak iş yükünde artış olması gibi istisnai ve arızı durumlarda, gerekçeleri belirtmek suretiyle ve her defasında Devlet Personel Başkanlığının uygun görüş alınması kaydıyla geçici görevlendirmenin altı aydan fazla olabileceği belirtilmiştir.

Belediyelerde Geçici Görevlendirme

Belediyelerde kurumlar arası görevlendirmelere ilişkin düzenlemeler 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda ve zabıta hizmetleri ile ilgili olarak Bele-

2) Akın Şimşek, Memurun İsteğiyle veya Kamu Yararı Sebebiyle Geçici Görevlendirilmesi, Belediye Dünyası, Şubat 2016

diye Zabıta Yönetmeliğinde yapılmıştır³.

Belediyelerde Birim Müdürü ve Üstü Yönetici Kadrolarında Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesi ile kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurların, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle, belediyelerin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında geçici olarak görevlendirilmelerine imkân sağlanmıştır. Bu şekilde görevlendirmelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 68'inci mad-

desinin (B) fıkrasında öngörülen şartlar dikkate alınmalıdır. Belediyelerde bu şekilde istihdam edilen personel kurumlarından izinli sayılmaktadırlar. Bu personelin görevlendirildikleri süre zarfındaki, görevlendirildikleri kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları belediye tarafından ödenir. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve terfi haklarını kazananlar başkaca bir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilmektedir. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren onbeş gün içerisinde yazılı olarak kurumlarına başvurularını hâlinde en geç bir ay içerisinde kadrolarına veya müktesebine uygun başka bir kadroya atanırlar. Bu kapsamda 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin altıncı fıkrasında geçici görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslara yer verilmiş ancak bir süre öngörülmediğinden bu düzenleme gerekçesi ile yapılan geçici görevlendirmelerde yıl içinde altı ay şartı uygulanmamaktadır.

Tüzel Kişiliği Kaldırılan Belediyelerle İlgili Görevlendirme

5393 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin üçüncü fıkrası ile tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin bulunduğu yerleşim birimlerinde, hizmetlerin aksamadan yürütülmesi amacıyla, ilgili belediye veya büyükşehir belediyesi ve köye dönüşen yerlerde il özel idaresi veya köylere hizmet götürme birlikleri tarafından içme suyu, kanalizasyon, temizlik, çöp toplama, ulaşım, itfaiye ve diğer hizmetlerin yürütülmesi için gerekli tedbirler alınması ve ihtiyaç durumuna göre bu hizmetleri yürütmek üzere hizmet birimleri kurulmasına imkân sağlanmıştır. Bu kapsamda da büyükşehir belediye sınırları içinde açılacak hizmet birimlerini yönetmek üzere, büyükşehir belediye meclis üyeleri veya diğer

belediye personeli arasından görevlendirme yapılabilmektedir.

Belediye Meclis Üyeleri Arasından Belediye Başkan Yardımcısı Görevlendirilmesi

Belediyeler Kanununun, "Norm Kadro ve Personel Politikası" başlıklı 49'uncu maddesinde, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın, belediye başkanı zorunlu gördüğü takdirde;

- Nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir,
- Nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki,
- Nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç,
- Nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört,

Belediye meclis üyesinin belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirilebileceği açıkça belirtilmiştir. Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verilmektedir. Bu kişiler taleplerine göre bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilmekte, bu şekilde görevlendirme memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dâhil ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmemektedir. Bu şekilde belediye meclis üyeleri arasından belediye başkan yardımcılığına seçilenler görevleri sırasında talepte bulunmaları halinde talep tarihlerini takip eden aybaşından itibaren 4/1-c sigortalısı olarak emeklilikle ilgilendirilmektedirler. Emekli Sandığından, Sosyal Sigortalar Kurumundan, Bağ-Kur'dan, 506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesinde sayılan kuruluşlardan veya 5510 sayılı Kanun'a göre emeklilik, yaşlılık veya malullük maaşı almakta iken belediye meclisi üyeleri arasından belediye başkan

Kamu kurum ve kuruluşlarınca Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği 3 Mayıs 2019 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 25'inci maddesine göre yapılmış olan geçici görevlendirmeler, görevlendirme süresi bitene kadar geçerliliğini koruyacaktır.

3) Akın Şimşek, Belediye Personelinin Geçici Görevlendirilmeleri, Mahalli İdareler Dergisi, Haziran 2016

yardımcılığına seçilenlerin yaşlılık aylıklarından kestirmek suretiyle de olsa emeklilikle ilgilendirilememektedirler.

Belediye Zabıta Hizmetlerinde Geçici Görevlendirme

Belediye zabıta hizmetlerinin yürütülmesinde geçici görevlendirme ile ilgili usul ve esaslar Belediye Zabıta Yönetmeliği⁴ ile düzenlenmiştir. Yönetmeliğe göre; “Geçici görevlendirme” başlıklı 41’inci maddesi gereğince zorunlu hallerde, belediye memurlarından ihtiyacı karşılayacak sayıda personel, zabıta biriminin sadece büro hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilebilir. Bu kapsamda geçici görev süresi bir yıl içinde altı ayı geçemez.

“Belediye zabıta görevlilerine başka hizmet verilmesi” başlıklı 42’nci maddesi gereğince ise belediye zabıta görevlilerine zabıta hizmetleri dışında bir görev verilemez. Ancak, olağanüstü hallerde mülki amir veya belediye

başkanının emri ile geçici olarak hizmetin gerektirdiği başka görevler de verilebilir.

“Başka bir belediyede görev alma” başlıklı 43’üncü maddesi gereğince de bir belediyede görevli zabıta amir ve memuru, atamaya yetkili amirin muvaffakati ve memurun kabul etmesi ile memurların genel olarak geçici süreli olarak görevlendirilmelerine ilişkin ilkelere de uyulması şartıyla başka bir belediyede geçici olarak görevlendirilebilir.

Sonuç

Kamu kurum ve kuruluşlarınca Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği 3 Mayıs 2019 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin ek 25’inci maddesine göre yapılmış olan geçici görevlendirmeler, görevlendirme süresi bitene kadar geçerliliğini koruyacaktır. Bu sürelerin

bitiminden sonra geçici görevlendirmenin yenilenmesinin öngörülmesi halinde ise uygulama yönetmelik ile belirlenen yeni usul ve esaslara göre yapılmalıdır. Geçici görevlendirme ile ilgili 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25’inci maddesi yeni bir düzenleme olarak karşımıza çıkmakta ise de 657 sayılı Kanun’un ek 8’inci maddesi de dâhil olmak üzere ilgili kanunlarda yer alan geçici görevlendirmeye ilişkin hükümler de ayrıca geçerliliğini korumaya devam etmektedir. Kamu görevlileri her ne şekilde geçici görevlendirilirse görevlendirilsin, geçici görevlendirilen personelin özlük hakları kadrosunun olduğu kurumunda devam edecektir. İntibakları ve emekliliğe ilişkin işlemleri yine kendi kurumlarınca devam ettirilecektir.

4) 11.04.2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Himayetlerinde

Akıllı Şehirler ve Belediyeler

KONGRE VE SERGİSİ

SMART CITIES AND MUNICIPALITIES CONGRESS AND EXHIBITION

Yer / Location: ATO CONGRESIUM ANKARA
Tarih / Date: 15-16 OCAK / JANUARY 2020

akillisehirler.tbb.gov.tr

TBB PROJE VE DIŞ İLİŞKİLER KONGRESİ

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından 24-25 Ekim 2019 tarihlerinde düzenlenen Proje ve Dış İlişkiler Kongresi belediyeler, kamu kurumları ve bakanlıkların ilgili birimlerinde çalışan yönetici ve personelin katılımıyla gerçekleştirildi.

Avrupa Birliği (AB) Mali Yardımları, Küresel Politikalar ve Finansman, Uluslararası Kuruluşlar ve Yerel Diplomasi, Alt-yapı Finansmanı ve Yatırım, Kardeş Şehirler ve Projeler, Uluslararası Kalkınma Ajansları ve Yerel Projeler, Etkin Mali Yönetim ve İyi Uygulama Örnekleri gibi konu başlıklarının değerlendirildiği toplantının ikinci gününde; TBB Dış İlişkiler Müdürlüğü ve Proje ve Finansman Birimi uzmanları tarafından yapılan sunumlara yer verildi.

Toplantının protokol konuşmasını gerçekleştiren TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, Türkiye’de 2005 yılından itibaren yürütülen reform çalışmaları ile belediyelerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirildiğini belirterek Türkiye’deki yerel yönetimlerin tarihsel sürecine ve dünyadaki örneklerle değindi. Halkın doğrudan seçtiği belediye başkanlarının kenti iyileştirmek ve daha ileriye götürmek için var gücüyle çalıştıklarına vurgu yapan Ekici, yapılan reformlar ile belediyelerde dış ilişkiler ve bilgi işlem gibi önemli birimler oluşturulduğunu kaydetti. Belediye personelinin iş yapabilirlik kapasitesinin daha da artırılması gerektiğinin altını çizdi.

Ardından söz alan AB Bakanlığı Proje Uygulama Daire Başkanı A. Hakan Atik, yerel yönetimlerin mali ve idari anlamda güçlenmesi ve vatandaşın beklediği hizmetleri yüksek standartta sunabilmelerini sağlamak için çalışmalar yapıldığı-

nı belirtti. Finansmana erişim sorunlarının öncelikli gündem maddeleri olduğunu ifade eden Atik, “15 yıldır katılım müzakeresini yöneten bir kurum olarak yerel yönetimlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda birtakım planlar programlamalar yürütüyoruz. AB süreci sadece merkezde yürütülerek sonuçlanacak bir süreç değil. Özellikle yerel yönetimleri çalışmalarımızın odağına oturtuyoruz.” dedi. AB Bakanlığı ile TBB arasında önemli işbirliklerine imza atıldığına dikkat çeken Atik, “TBB, işbirliği ve çalışma anlayışı kültürüyle birlikte hareket etmekten memnuniyet duyduğumuz kurumlarından başında geliyor.” dedi.

Toplantıda kısa bir konuşma yapan TBB Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm ise Town Twinnig (şehir eşleştirme) çalışmaları hakkında bilgiler vererek hali hazırda 23 projenin desteklendiğini, gelecek yıl ise bu sayının 35’e çıkartılabileceğini kaydetti. TBB olarak Almanya ve Hollanda gibi ülkelerle çeşitli projeler başlatacaklarını belirterek katılımcılara tavsiyelerde bulunan Özüm, “Bu çalışmalarınızın insana dokunuyor olması çok önemli. Beni de en mutlu eden budur. Her zaman fikir geliştirin. Başkaları neler yapmış takip edin. Sadece ülkeler arasında değil belediyelerinizin arasında da iş birliğine açık olun.” dedi.

A. Hakan Atik:
“AB sürecinde yerel yönetimleri çalışmalarımızın odağına oturtuyoruz.”

Kayhan Özüm:
“Sadece ülkeler arasında değil belediyeler arasında da iş birliğine açık olun.”

3. GENEL SEKRETERLER BULUŞMASI

Birliğimiz tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenen Genel Sekreterler Toplantısı belediye başkanları, genel sekreterler, daire başkanları, kamu kurum ve kuruluşlarından üst düzey yetkililer ve çeşitli üniversitelerden akademisyenlerin katılımıyla Türkiye Belediyeler Birliğinde gerçekleştirildi.

Yaklaşık 50 kişinin katıldığı toplantıda Cumhurbaşkanı Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V. Prof. Dr. Şükrü Karatepe ve AB Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan da yer aldı.

Toplantının açılış konuşmasına TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in selamlarını ileterek başlayan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, günümüzde yerel politikaların gücünün artmasına bağlı olarak şehirlerin de etki alanının genişlediğini belirterek; "Şehirler arasında kıyasıya bir rekabet var. Bu rekabette geri kalmayan kentlerimiz de öne çıkacaktır. Halkımız hizmet bekliyor. Halkın beklentileri çerçevesinde tedbirler almamız lazım. Genel sekreterler belediyelerde hukuku ve adalete bağlılığı savunan, takip eden ve uygulayan kişilerdir. Belediyelerin kaynak önceliğini sağlamak ve hangi yatırımların yapılacağına karar vermek ve kaynak israfını önlemek genel sekreterin en önemli görevlerinden biridir." dedi.

Ardından söz alan Prof. Dr. Şükrü Karatepe, belediye başkanlığı yaptığı dönemdeki tecrübelerine yer vererek, toplantıya katılan belediye başkanlarına ve genel sekreterlere önemli tavsiye-

Prof. Dr. Şükrü Karatepe:
**"İyi yönetici
zor zamanlarda
yönetebilendir."**

lerde bulundu. Belediyelerde yaşanan mali sorunlara dikkat çeken Karatepe, “Para sıkıntısı dünyadaki tüm belediyelerin ortak sıkıntısı. Bu sorun üzerine yoğunlaşarak vatandaşa iyi bir hizmet verilemez, güzel bir şehir kurulamaz. İyi yönetici zor zamanlarda yönetebilendir. Şehirlerin tarihini yöneticiler yapar, tarihçiler yazar. Büyük adamlar zor dönemlerde yetiştirmiştir.” dedi. Karatepe, kendi başkanlık döneminden tecrübelerini aktararak belediye başkanı olduğu dönemde imar, mali, altyapı gibi konularda yaşadıkları sorunları ve çözümüne ilişkin neler yaptıklarını örneklerle anlattı.

Belediyelerde ciddi anlamda bir kaynak sıkıntısı olduğunu söyleyen AB Bakanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Vekili Bülent Özcan, belediyelerin alternatif dış kaynak arayışı içinde olduklarını belirtti. Bu konuda genel sekreterlere çok önemli görevler düştüğünü söyleyen Özcan, Türkiye’nin Avrupa Birliği süreci hakkında değerlendirmelere yer vererek, “AB ile teknik olarak çalışmalarımız sürüyor. Herhangi bir sorun yok. Tarihimizde ilk kez siyasi problemler mali yardımlara yansıdı. AB mali yardımları belediyelerimiz için bir fırsattır. Belediyelerin doğru proje ekipleri ile desteklenebilmesi için TBB ile yakın çalışıyoruz.” şeklinde konuştu.

Altındağ Belediye Başkanı Asım Balcı, 4,5 yıl genel sekreter olarak görev yaptığını hatırlatarak, “Belediye başkanının siyasi bir kimliği var ama genel sekreter belediyenin bürokratik yapısını çalıştırmak bakımından çok önemli. Genel sekreterlerin önceliklerin tespiti, nelerin yapılıp yapılamayacağına karar verilmesi gibi önemli görevleri var. İlk düğmeyi doğru iliklemek, öncelikleri doğru belirlemek çok önemli. Sizin belirlediğiniz öncelikler belediyenin en alt kademesine kadar yansacaktır.” dedi.

İlçe belediyelerinin büyükşehir belediyeleri ile uyum içinde olması gerektiğini belirten Eyüpsultan Belediye Başkanı Deniz Köken ise “Şehirleri kalabalıklaştırarak sorunları büyüttük. Kılcal damarlar olmasa ana damarlar beslenemez. İlçeler kılcal damarsa ana damarlar büyükşehirlerdir. İnsana hizmet veren kurumlarız. O yüzden çok kutsal bir iş, gönül veren insanlarla iş yürüyor. Mutlu insanlar mutlu şehirlerde olur.” sözleriyle ilçe belediyelerinin önemine dikkat çekti.

Toplantı çerçevesinde Belediye Gelirlerinin Artırılması, İlçe ve Büyükşehir Görev Dağılımı, Personel Özlük Hakları, Belediyelerde Sıfır Atık Uygulamaları, Akıllı Şehircilik, Avrupa Hareketlilik Haftası ve AB Projeleri gibi konu başlıkları geniş bir yelpazede ele alındı.

Asım Balcı:
“Sizin belirlediğiniz öncelikler belediyenin en alt kademesine kadar yansacaktır.”

Deniz Köken:
“Mutlu insanlar mutlu şehirlerde olur.”

TBB SIFIR ATIK ÇALIŞTAYINA 60 BELEDİYE KATILDI

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen Sıfır Atık Çalıştayı 60 belediyenin katılımıyla TBB Hizmet Binasında gerçekleştirildi.

Sıfır Atık Projesi ile ilgili olarak belediyelerin mevcut ve planlanan çalışmalarının değerlendirildiği toplantıda Cumhurbaşkanı Danışmanı Sümeyra Merve Kılınç ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Recep Akdeniz de hazır bulundu.

Toplantının açılışında konuşan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, Birliğimizin belediyeleri ilgilendiren her konuda olduğu gibi sıfır atık konusunda da çalışmalar yürüterek lider bir rol üstlendiğini belirterek; “Cumhurbaşkanımızın eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin başlattığı Sıfır Atık Projesi ile çöp oluşturmama, çöplerin geri kazanımı ve tekrar kullanımı üzerinde duracağız. Atık oluşmasını önlememiz gerekiyor. Önleyemiyorsak minimize edeceğiz, geri dönüştüreceğiz veya enerji olarak kullanacağız.” dedi.

Çevre Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Recep Akdeniz ise açılış konuşmasında Sıfır Atık Projesi’nden bahsederek bu Projenin sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile değil tüm belediyeler, özel sektör ve vatandaşlar ile başarılabilceğine vurgu yaptı. Ülkenin yüzde 79’una atık toplama hizmeti verildiğini belirten Akdeniz, 2023’e kadar ülkenin

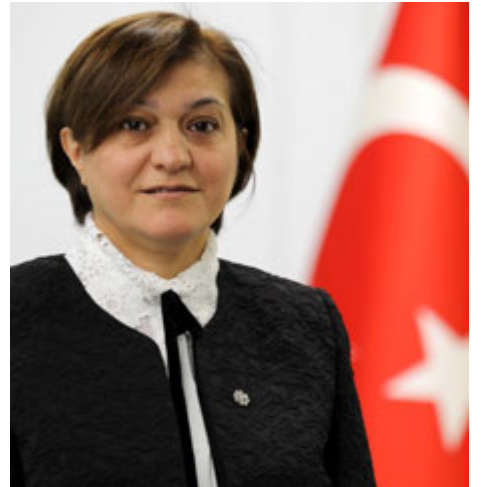
Recep Akdeniz:
“950 bin vatandaşımıza farkındalık oluşturma eğitimleri verildi. Başarıya ulaşıncaya kadar eğitimlere devam edeceğiz.”

yüzde 100'üne atık toplama hizmeti vermeyi öngördüklerini ifade etti. Akdeniz, 1997 yılında 17 milyon atık varken bu rakamın 2017 yılında 31 milyona ulaştığını kaydederek, "Hızlı bir artış var. Bu atıkları kaynağında ayrıştırıp, düzenli toplayarak geri kazanmazsak su ve toprak kaynaklarımıza karışacak ve olumsuzluklar bizlere yansıtacaktır." dedi. Bir yılda kazanılan atığın 42 milyon ağacı kurtardığının altını çizen Akdeniz, "Tek kullanımlık şeyleri terk etmemiz lazım. Tüket-at kültüründen kurtulmamız lazım. 950 bin vatandaşımıza farkındalık oluşturma eğitimleri verildi. Başarıya ulaşmaya kadar eğitimlere devam edeceğiz. Fark oluşunca zaten vatandaşlar bizden çöplerin ayrıştırılmasını talep edeceklerdir. Bakanlık ve belediyeler olarak vatandaşları bilinçlendirirken onlardan bir adım önce hareket etmeliyiz ki bizi takip edip katkıda bulunsunlar. Daha yaşanabilir bir Türkiye için belediyelerimizden katkı bekliyoruz." dedi.

Açılış konuşmalarının ardından toplantıya katılan 60 belediyenin Sıfır Atık Projesi'ne ilişkin mevcut ve planlanan çalışmaları değerlendirilirken sorunlar ve çözüm önerileri geniş bir yelpazede ele alındı.

**Sıfır Atık Komisyon Başkanı
Prof. Dr. Aşkın Asan:
"Sıfır Atık Projesi gelecek
nesiller için çok önemli.
Onlara yaşanabilir bir
dünya bırakmak hepimizin
görevidir."**

BELEDİYE FORUMU

Birliğimizin destekleriyle 26-27 Kasım 2019 tarihlerinde düzenlenen 'Belediye Forumu 2019' BM Kalkınma Programı (UNDP) ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Göç ve Yerinden Edilmeye Yönelik Yerel Çözümler Uluslararası Forumu'nda konuşan TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, ülkemizde misafir edilen sığınmacılara daha iyi yaşam koşulları sunmaya ve entegrasyonlarını sağlamaya yönelik Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen çalışmaları anlattı. Yedi yıldır açık kapı politikasıyla bütün dünyaya insanlık dersi verildiğini ifade eden Şahin, göç meselesinin Gaziantep için çok büyük bir yük olduğunu ancak bu yükün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ilgili Bakanlıkların desteğiyle hafifletildiğini belirtti. Şahin, Türk vatandaşlarına hangi eğitimler veriliyorsa Suriyeli misafirlere de aynı eğitim fırsatlarının sunulduğunu kaydederek Forum'un akademisyenleri, yerel yöneticileri ve çözüm makamlarını bir araya getirdiğini hatırlatarak toplantıdan elde edilen çıktıların çok önemli olduğunu altını çizdi.

Konuşmasına Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın selamlarını ileterek başlayan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, ülkemizin terör mücadele çalışmalarındaki kararlılığının altını çizerek; "Cumhurbaşkanlığımızın önderliğinde terörle mücadele etmeye devam edeceğiz." dedi. Türkiye olarak Suriyeli sığınmacıların hayat şartlarını iyileştirmek için seferber olduklarını belirten Oktay, "Bu hizmetlerin maliyeti 8,5 yıldır 40 milyar doları aşmış durumda. Avrupa Birliği'nin (AB) desteği 3 milyar Avronun altındadır. Birleşmiş Milletlerin (BM) yardımları ise ifade edilemeyecek kadar cüzi bir rakamdır. Bu maddi yük AB, BM ve

uluslararası kuruluşların söz verdiği fonları sağlamadığı sürece bir ülkenin altından kalkacağı miktarın çok üstündedir. Adil yük ve sorumluluk paylaşımı için ulusları camiadan nasihat değil icraat bekliyoruz." şeklinde konuştu.

BM Mukim Koordinatörü Alvaro Rodriguez ise "Forumda yerel yönetimlerin yapısal çalışmaları anlatılacak. Gaziantep, kalkınma hedeflerinde çok başarılı. BM Türkiye ve belediyeler ortaklığı sayesinde bütün sorunlar çözülecektir. Yerel yönetimin önemi yadsınmaz. Gösterdiği liderlik için hem belediye başkanımıza hem diğer paydaşlara teşekkür ediyorum." dedi.

Gerçekleştirilen panellerle yerel yönetimlerin göçler karşısında yaşanan sıkıntılar geniş bir yelpazede ele alındı ve çözüm önerileri raporlaştırıldı. Forumun sonunda, "Gaziantep Bildirgesi 2019" kamuoyuyla paylaşıldı. Buna göre, güvenli, düzgün ve düzenli göç için küresel sözleşmeyi onaylayan belediyelerin ve şehirlerin rolü tanınacak. Yerel müdahalelerde başarı öykülerinin çoğaltılmasını ve ölçeklenmesini destekleyen şehir içi ağlar güçlendirilecek. Belediye düzeyinde kamu-özel alanlarında iş yaratma girişimleri de dahil olmak üzere yerel düzeyde özel sektörle iş yaratma ve ortaklık kurma, sığınmacı ve göçmenlerin potansiyelleri ekonomik büyüme faktörü olarak değerlendirilecek. Bildiride, yeni teknolojiler, inovasyon ve veri yönetimi gibi 9 ana başlıkta kilit görev belirtilerek mülteci ve göçmen konusunda başarı kazanılacağını deklare edildi.

AB BÖLGELER KOMİTESİ ÇALIŞMA GRUBU TOPLANDI

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi Türkiye İlişkileri 23. Çalışma Grubu Toplantısı Birliğimiz koordinasyonunda ve Edirne Belediyesinin ev sahipliğinde 27 Kasım'da yapıldı.

“Sınır Ötesi ve Bölgesel İşbirliği” temasıyla gerçekleştirilen toplantının açılışında kısa bir konuşma yapan Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, Türkiye ile Avrupa Birliği (AB)'nin ilişkilerinin emin adımlarla ilerlediğini kaydederek; “Çok uzun zamandır devam eden AB sürecimiz bazen hızlı bazen yavaş bir şekilde ama hiç durmadan devam etti ve devam ediyor. Biz bunu bir otoban olarak görürsek çıkış gişelerine doğru yaklaştığımızı düşünüyoruz. AB biletini alarak bu kapıdan gireceğimize inancımız tam.” dedi.

Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakçı, Türkiye'nin bir Avrupa ülkesi olduğunun altını çizerek, “Türkiye Avrupa'dadır. Bizim bu eski alışkanlıklardan vazgeçerek, tarihi, siyasi ve hukuki gerçeği görmemiz ve ona göre hareket etmemiz lazım. Cumhurbaşkanımızın söylediği gibi AB ile ayrıcalıklı bir ilişki veya ortaklık istemiyoruz. Önemli olan bu sürecin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, Türkiye'nin AB üyelik koşullarını bir an önce yerine getirmesi ve AB'ye katkıda bulunarak AB'yi küresel bir faktör haline getirmesidir. Türkiye'nin AB sürecine değişen Kaymakçı, sınır ötesi işbirliği çalışma grubun faaliyetlerine dair bilgiler aktardı. Yerel yönetimlerin önemli bir çözüm ortağı olduğuna dikkat çeken Kaymakçı, “Artık iş yerelde. Merkezi hükümetlerin yerel sorunları hakkıyla çözemediğini herkes kabul ediyor. Yerel yönetimlerin karar mekanizmasında olması çok önemli. AB de son yıllarda

bunu keşfedip yerel yönetimlere önem verdi ve Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi'ni kurdu. AB Başkanlığı olarak yerel yönetimlerle çalışmaya özen gösteriyoruz” şeklinde konuştu.

Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi Başkanı Karl-Heinz Lambertz ise “Türkiye, dünyanın en büyük mülteci ve göçmen kabul eden ülkelerden biridir. Göçmenleri ilk olarak ağırlayan ülkedir. Türkiye'yi takdir etmek durumundayız. “ dedi. Lambertz, Türkiye'nin AB'nin kilit ortaklarından biri olduğunu belirtti.

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkan Yardımcısı Eleftheria Pertzinidou da Türkiye'ye milyonlarca göçmene kucak açtığı için teşekkür ederek, AB'nin de bu konuda Türkiye'yi desteklemeye hazır olduğunu bildirdi. Pertzinidou, Türkiye'nin AB için anahtar bir ortak olduğunu ve her zaman stratejik öneme sahip bir ülke olarak kalacağını vurguladı.

Toplantının öğleden sonraki tematik oturumunda Avrupa Birliği (AB) tarafından finanse edilen sınır ötesi ve iş birliği projeleri hakkında bilgilendirme yapıldı. Oturumların moderatörlüğü Jens Christian Gjesing tarafından gerçekleştirildi.

FİLİSTİN HEYETİNDEN BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Filistin'in Selfit Belediyesi Hizmetler Meclisi Heyeti, temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya gerçekleştirdikleri program kapsamında Birliğimizi de ziyaret etti.

Filistin'in Selfit Belediyesi Hizmetler Meclisi Heyeti, temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya gerçekleştirdikleri program kapsamında Birliğimizi de ziyaret etti.

Katı atık yönetimi alanında birçok sorunla karşılaştıklarının altını çizen heyet, Birliğimizden destek talebinde bulunarak Filistin'deki mevcut potansiyelin verimli bir şekilde kullanılmasının Türkiye'deki yerel tecrübenin Türkiye Belediyeler Birliği öncülüğünde Filistin'e aktarılmasından geçtiğini belirtti.

Toplantıda kardeş Filistin halkının yaşadığı her sorunun Türkiye'yi de derinden üzdüğünü belirten TBB Genel Sekreteri Birol Ekici, ülkemiz belediyelerinin birçok alanda olduğu gibi katı atık alanında da dünyaya örnek çalışmalarını olduğunu ve bunların Filistin'e aktarılması hususunda yardımcı olabileceğini belirterek, Birliğimiz tarafından Gazze Şeridi'nde ağır şartlarla mücadele eden belediyelere yönelik yardım çalışmalarının yürütüldüğünü söyledi.

AVRUPA KONSEYİ YBYK KONGRE HAZIRLIK TOPLANTISI

Marmara Belediyeler Birliği ve Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Doç. Dr. Tahir Büyükakın, yerel ve bölgesel yönetimleri temsil eden temel organlarından birisi olmasıyla dikkat çeken Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Ulusal Heyet Başkanı seçildi. 1949 yılında kurulmuş olan Avrupa çapında ilk ve en geniş siyasi organizasyon olma özelliği taşıyan Kongre öncesi Birlik binamızda gerçekleştirilen toplantıda Büyükakın, kongreye katılacak Türkiye ulusal heyet üyeleriyle biraraya gelerek bilgi paylaşımında bulundu.

TBB ENCÜMENİ AĞRI'DA TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği Encümeni 14 Kasım 2019 tarihinde “Ağrı ve Bölgesel Kalkınma” gündemiyle Ağrı’da toplandı. TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin’in başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya Ağrı Valisi Süleyman Elban ve Serhat Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri ve Encümen Üyesi Belediye Başkanları ile bölge belediye başkanları katıldı.

Toplantıda; kardeş şehir ilişkilerinin geliştirilmesi ve belediye hizmetlerinin iyileştirilerek halkın hayat kalitesinin yükseltilmesi, bölgesel kalkınma sürecine ivme kazandırabilmek için kalkınma ajansları ile belediyelerin daha yakın iş birliği içerisinde çalışması konuları görüşülerek karara bağlandı.

Toplantıyı değerlendiren Başkan Şahin, TBB Encümen Üyeleri ile

Ağrı’da bir araya gelerek bölgedeki belediye başkanlarını dinlediklerini, bölgenin kalkınması ve Ağrı’nın geleceği için hangi alanda ne tür destekler verileceği konusunda çok önemli bir çalışma yaptıklarını kaydetti. TBB olarak Ağrı’nın ve Ağrılıların hizmetinde olduklarını ifade eden Şahin, Ağrı Belediye Başkanı Savcı Sayan’a verdikleri sözü tutarak ilk encümen toplantısını Ağrı’da

gerçekleştirdiklerini söyledi. Şahin ayrıca bundan sonra her encümen toplantısının farklı bir ilde yapılacağını da sözlerine ekledi.

Toplantının tamamlanmasının ardından Şahin, Ağrı Belediye Başkanı Sayan ve beraberindeki heyetle kentte üretim yapan fabrikalar ile Bilim Sanat Merkezinde kodlama eğitimi gören öğrencileri ziyaret etti.

AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI

Birol EKİCİ
TBB Genel Sekreteri

Yerel ve bölgesel demokrasiyi geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, yerel yönetimlerin özerkliğini güvence altına almaktadır.

Yerel yönetimlerin özerkliğini güçlendirmek için Avrupa Konseyi tarafından 1950'li yıllardan itibaren geliştirilerek 15 Ekim 1985 tarihinde Strazburg'da imzaya açılan Özerklik Şartı, 1988 yılında yürürlüğe girmiştir. Başlangıçta tavsiye kararı olarak tasarlanan Şart, daha güçlü ve bağlayıcı olabilmesi için sözleşme olarak yürürlüğe giren bir mutabakat metnidir. Bugün itibarıyla 47 ülkenin 44'ü tarafından imzalanıp yürürlüğe konulan Şart, uluslararası antlaşma niteliğindedir.

Türkiye Özerklik Şartını 21.11.1988 tarihinde imzalamıştır. Özerklik Şartının bazı maddeleri 8.5.1991 tarihli ve 3723 sayılı Kanun'la onaylanmış, diğer maddelerin bilahare kabulünü beyan için Bakanlar Kurulu yetkilendirilmiştir. Özerklik Şartı, Kanunla onaylandığı şekliyle 6.8.1992 tarihli ve 92/3398 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile uygun bulunmuştur. Türkiye 2005 yılından sonra hazırlayarak yürürlüğe koyduğu yerel yönetim mevzuatıyla henüz onaylanmayan hususların birçoğunu fiili olarak karşılamıştır. Onaylanmayan hükümler için kanuni düzenlemeye ihtiyaç bulunmamaktadır. Şartın onaylanmasına ilişkin kanunun verdiği yetkiye dayalı olarak diğer hükümlerin Cumhurbaşkanlığı Kararıyla kabul edildiğinin beyanı yeterlidir.

Avrupa Konseyi tarafından 2009 yılında hazırlanıp 2012 yılında yürürlüğe giren ve halkın yerel yönetim çalışmalarına katılımı ile yönetimde şeffaflığı güvence altına almayı öngören Katma Protokolün imzalanması ise zaten yerel yönetim yasalarımızda var olan katılım mekanizmalarına yeni bir boyut katacaktır.

Avrupa Konseyi, Yerel Demokrasi ve Özerklik Şartının İçeriği

Avrupa Konseyi, insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü savunmak üzere 1949'da kurulmuştur. Konseye Beyaz Rusya, Kazakistan ve

Halka en yakın yönetim birimi ve demokrasinin okulu olarak yerel yönetimlerin kamu yönetimindeki etki ve gücünün artırılması sadece hukuki düzenlemelerle sağlanamaz.

Vatikan hariç 47 Avrupa ülkesi üyedir. Türkiye Konseyin kurucularındandır. Yakın işbirliği içinde olmalarına rağmen Konseyin Avrupa Birliğiyle organik bir bağı bulunmamaktadır.

Avrupa Konseyinin danışma organı olan Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, yerel yönetimlerin temsil edildiği bir platformdur. Kongrenin yerel ve bölgesel yönetimlerin temsil edildiği iki meclisi vardır. Kongre yerel yönetimleri ve yerel demokrasiyi geliştirmeyi amaçlamaktadır. Üye ülkelerde yerel demokrasinin durumunu izler ve inceler. Bu çerçevede her beş yılda bir düzenli olarak ülke incelemeleri yapar. Ayrıca, komite kararıyla Şartın belli bir ilkesi açısından veya yerel demokrasiyle ilgili herhangi bir konuda inceleme yapabilir. Kongre, her ülke için yerel demokrasiyi izleme raporu, Yerel Yönetim Özerklik Şartının uygulamasının analizine yönelik genel rapor ve yerel seçimler gözlem raporu hazırlamaktadır.

Yerel yönetimlerin idari ve mali özerkliğini güçlendirmeyi amaçlayan Özerklik Şartı, üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde özerk yerel yönetim kurumunun dayanması gereken ilkeler sıralanmakta, yerinden yönetim tanımlanmakta, yerel yönetimlerin anayasal ve yasal zeminden kaynağını alması gerektiği vurgulan-

makta, merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerindeki idari denetiminin en az seviyede tutulması gerektiği ifade edilmektedir. Yerel yönetimlere giderleriyle orantılı gelir kaynaklarının sağlanması meselesi de bu bölümde yerini bulmaktadır. İkinci bölümde Şartı onaylayan ülkelerin yükümlülükleri, mevzuatta yapacakları değişiklikler ve aldıkları önlemler konusunda Avrupa Konseyine bilgi vermeleri konuları üzerinde durulmaktadır. Bu bölümde kabul edilmesi üye devletlerin isteğine bağlı maddeler açıkça gösterilmiştir. Üçüncü bölümde ise Şartın uygulanması ve yürürlüğü ile ilgili kurallar yer almaktadır.

Halka en yakın yönetim birimi ve demokrasinin okulu olarak yerel yönetimlerin kamu yönetimindeki etki ve gücünün artırılması sadece hukuki düzenlemelerle sağlanamaz. Sivil toplum ve vatandaşın karar mekanizmalarına katılımının sağlanması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede yerel yönetimlerin kendi sınırları içindeki vatandaşlarının yönetimin karar, planlama ve çalışmalarına katılımını sağlamak için Özerklik Şartına 2009 tarihli katma protokol eklenmiştir. Bu protokolle Şart yeni bir boyut kazanmıştır. 2012 yılında sekiz üyenin imzası sonrasında yürürlüğe giren Katma Protokol, bugüne kadar 23 üye ülke tarafından imzalanmıştır. Katma Protokol, üye ülkelerde yerel yönetimlerin çalışmalarına halkın katılımını güvence altına almakta ve bilgi edinme hakkı, dilekçe hakkı ve kamuoyu yoklaması gibi mekanizmaların yerel yönetimlerde yaygınlaştırılmasını öngörmektedir.

Avrupa Ülkelerinin Özerklik Şartına Bakışı ve Uyum

Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen Özerklik Şartı Avrupa ülkelerine kendi yerel yönetimlerinin özerkliğini geliştirmede kullanabilecekleri ilke ve standartları sunmaktadır. Şartın uygulanabilirliği sorunu neredeyse tüm ülkelerin şartın bazı maddeleri-

ni henüz kabul etmemesi sonucunu doğurmuştur. Bazı ülkeler de şartı imzalasalar da uzun yıllar onaylamamıştır. Üniter devlet yapısına örnek gösterilen Fransa, ilk imza eden devletlerin arasında yer almasına karşın Şartı, 17 Ocak 2007’de onaylamıştır. İzleme komitelerinin üye ülkelerde yaptığı ziyaretler sonucunda, bağlayıcı olmayan tavsiyeleriyle etkin hale getirilmeye çalışılan Özerklik Şartı yerel yönetimlerin derdine çözüm olmaktan uzaktır. Avrupa Konseyinin kurumsal zayıflığı ve battal bir kuruluş dönüşmesi ise Özerklik Şartının bağlayıcı bir metin olmasını engellemektedir.

Bütünleşen Avrupa Birliği içerisinde erozyona uğrayan ulus devletin bıraktığı boşluk yerel yönetim özerkliği ile doldurulmaktadır. Yerel yönetim özerkliği yerel demokrasinin temelini oluşturmakta ve yönetişimin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Avrupa Birliği, bir taraftan yeni ülkelerin katılımıyla güçlenip genişlerken, Brexit olayında açıkça görüldüğü üzere bir taraftan da ülkelerin farklı politika, bakış açısı ve açıklamalarına maruz kalmaktadır. Birliğin merkezi yapısı güçlendikçe yerel yönetim özerkliğinin güçlenmesi gerektiği ortadadır. Birlik üye ve aday devletlerden yerel yönetimlere ilişkin beklentilerini sıralarken Özerklik Şartında yer alan ilkelere yer vermektedir. Ancak Birlik içinde yerel yönetimlerin idari

ve mali özerkliği benimsenmekte, siyasi özerkliğine sıcak bakılmamakta yani yerelde aşırı özerkliğe de izin verilmemektedir.

İspanya Katalonya’da 2017 yılında yaşanan krizde Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, ayrılığa sıcak bakmadıklarını, bölgesel ayrılığa izin verdikleri takdirde Birlik içindeki 98 bölgenin aynı yolu izleyebileceğini, Birliğin 98 devletli bir birliğe dönüşmesini istemediklerini söylemiştir. Başkan Juncker, Katalonya konusunun İspanya’nın içişleri meselesi olduğunu ve İspanya Başbakanı Rajoy talepte bulunmadan Avrupa Birliğinin bu konuya karışmasının kasa neden olacağını belirtmiştir. Bu konuda Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletlerin 1970 tarihli Dostane İlişkiler Bildirisinin 7’nci maddesindeki “Eğer bir devlet ülkesindeki herkesi renk, ırk, dil, din ayrımı gözetmeksizin bütünüyle temsil eder bir yönetime sahipse devletin ülke bütünlüğünü ihlal edecek şekilde kendi geleceğini belirleyebilme (self-determinasyon) hakkının varlığı kabul edilemez.” ilkesini benimsemektedir.

Ayrılmakçı fikir sahiplerinin beklentilerinin aksine 47 ülkenin üyesi olduğu Avrupa Konseyinin hazırladığı Yerel Yönetimler Özerklik Şartının konfederal yapı ve eyalet sistemine gidecek yolu hazırlaması veya yerel yönetimlerin devlet içinde devlet olmalarını öngörmesi beklenemez.

Özerklik şartı sadece yerel yönetimlerin idari özerkliğini merkezine almaktadır. Ancak yerel kamu hizmetlerine halkın katılımının sağlanması, idari denetimin hafifletilmesi ile idari ve mali özerkliğin güçlendirilmesi bazen siyasal özerklikle bir tutulabilmekte veya en azından bu yolda ilerleme görülebilmektedir.

Özerklik Şartı ve Türkiye

Ülkemizde yerel yönetimler mevzuatının geliştirilmesi konusu gündeme geldiği zaman Özerklik Şartı referans metin olarak ele alınmaktadır. Yerel yönetimlerle ilgili en temel düzenleme anayasada yer almakta ve Belediye Kanunu’na göre belediye, karar organları eşit, genel ve gizli oyla seçilerek oluşturulan, mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçları karşılamak üzere kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmaktadır. Belediyelere idari ve mali özerkliğin sonucu olarak özel bütçeli kamu tüzel kişiliği statüsü tanınmış olup üniter devletlerde daha üst bir özerklik statüsünün tanınması düşünülemez. Belediyeler halka en yakın yönetim birimi olarak hizmetlerin sunumunda mali imkânlarına göre hizmet sunumunda öncelik sırasını belirleme konusunda tam bir takdir hakkına sahiptir.

Türkiye güçlü merkezîyetçiliğin hâkim olduğu bir yönetim yapısına sahiptir. Merkezîyetçilik hem idari hem

de mali açıdan belediyeleri derinden etkilemektedir. Merkezi yönetim bilgi işlem teknolojilerinin yardımıyla bir taraftan taşrada hizmet sunumunu etkin hale getirmek için çalışırken bir yandan da taşrayı denetleme ve izleme görevini güçlendirmektedir.

Ülkemiz, Özerklik Şartının 6 maddesinin toplamda 10 fıkrasını henüz kabul etmemiştir. Kabul edilmeyen konular 2005 sonrasında çıkarılan Belediye Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile yapılan düzenlemelerle büyük ölçüde karşılanmıştır. Kabul edilmeyen konulardan “yerel yönetimleri ilgilendiren konuların planlanması ve karara bağlanması sürecinde kendilerine danışılması” meselesi Vilayetler Birliği ve Türkiye Belediyeler Birliğinin kurulması ile kısmen karşılığını bulmuştur. 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu’na göre kurulan bu birliklerin görevi üyelerinin menfaatlerinin korunması ve kanun hazırlıklarında görüş bildirilmesidir. Bakanlar Kurulu tarafından 2006 yılında çıkarılan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereği mevzuat hazırlanırken tüm kesimlerin görüşünün alınması gerekmektedir.

“Yerel yönetimlerin kendi iç örgütlenme yapılarını yerel gereksinimlere göre serbestçe belirlemeleri” hususundaki çekince İl Özel İdaresi Kanunu’nun 35 ve Belediye Kanunu’nun 48’inci maddesiyle karşılanmıştır. Belediye ve il özel idarelerinde ihtiyaca göre birimlerin kurulması, kaldırılması meclis kararıyla yapılabilmektedir.

“Seçimle göreve gelen yerel temsilcilerin görevleriyle bağdaşmayan işlerin yasayla belirleneceği” ilkesi Belediye Kanu’nun 28, İl Özel İdaresi Kanunu’nun 20’nci maddesi ile karşılanmıştır. Belediye başkanı bir yıl, il genel meclisi üyeleri ise iki yıl süreyle, görev yaptıkları idareye karşı taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.

“Yerel yönetimler üzerindeki idari denetimin, denetim ve gözetimle korunmak istenen amaçlarla doğru orantılı olması” ilkesi 5018 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle ortadan kalkmıştır. Kanun’un 75’inci Maddesinde, “malî yönetim ve kontrol sisteminin zaafa uğradığı, yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; Cumhurbaşkanı kamu idarelerinin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirir” hükmüyle idari denetimin sınırları belirlenmiştir. İdari denetim, yerel yönetimlerin idari ve mali işlemlerinin merkezi

Belediyelere idari ve mali özerkliğin sonucu olarak özel bütçeli kamu tüzel kişiliği statüsü tanınmış olup üniter devletlerde daha üst bir özerklik statüsünün tanınması düşünülemez.

idare tarafından yasaların öngördüğü sınırlar içinde denetlenmesidir. Denetimin sınırı sadece Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda değil İl Özel İdaresi ve Belediye Kanunlarında da yer almaktadır. Bu Kanunlarda mali işlemler dışında kalan idari işlemlerin hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından denetleneceği belirtilerek, yerel yönetimler üzerindeki idari denetimi Özerklik Şartında öngörüldüğü gibi sınırlandırılmıştır.

Özerklik Şartının 9’uncu maddesine göre yerel yönetimlere sağlanan mali kaynaklarla ilgili sistemlerin izlenebilir olması, esneklik taşıması; yeniden dağıtılan kaynaklar konusunda yerel

yönetimlere danışılması, sağlanan hibelerin belli bir projenin gerçekleştirilmesi şartına bağlanmaması gerekmektedir. İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun yerel yönetimlere ayrılan payın dağıtılmasını objektif ve adil bir sisteme bağlayarak Özerklik Şartının öngördüğü bu ilkeyi karşılamıştır.

Ülke içinde yerel yönetimlerin menfaatini korumak için kurulan birliğe veya uluslararası kuruluşlara üye olma ve başka ülkelerin yerel yönetimleriyle kardeş şehir ilişkisi kurma konusunda yerel yönetimlerimizin önünde bir engel bulunmamaktadır. Uluslararası kuruluşlara üyelikten önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığından izin alınması gerekmektedir.

“Yerel yönetimlerin özerklik haklarını koruyabilmeleri için yargı yoluna başvurma hakkına sahip olmaları” konusu da ülkemizin henüz kabul etmediği ilkelerden biridir. “İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açıktır” şeklindeki Anayasal ilkenin, Şartın imzalandığı tarihte de geçerli olması karşısında yerel yönetimlerin merkezi idarenin kararlarını dava konusu edebilecekleri ortadadır.

Avrupa Konseyi tarafından Özerklik Şartının uygulanması ile yerel ve bölgesel demokrasinin değerlendirilmesi açılarından Türkiye’ye izleme ziyaretleri yapılmakta, tavsiyelerde bulunmaktadır. 2011 yılında hazırlanan raporda, yeni anayasa ve demokratikleşme sürecinde adem-i merkezîyetçiliğin güçlendirilmesi, idari vesayetinin kaldırılması, Köy Kanunu’nun yenilenmesi, kamu hizmetlerinin sunumunda dil tercihinin gündeme getirilmesi, il özel idarelerinde valinin görevlerinin azaltılması ve özerklik şartındaki diğer ilkelerin de kabul edilmesiyle Şarta daha fazla uyum sağlanması tavsiye edilmiştir.

2004 yılında çıkarılan, ancak zamanın Cumhurbaşkanı tarafından veto

edilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu ve 2005 yılında çıkarılan yerel yönetim yasaları ülke içinde bazı çevrelerde siyasal yerinden yönetim için hazırlık yapıldığı kuşkusunu uyandırmıştır. Böyle bir amaç yasa taslaklarını hazırlayanlar tarafından dile getirilmediği gibi yasa gerekçelerinde yer almamıştır. Ancak siyasi olarak eleştiri malzemesi yapılan bu konu genel kamuoyunda da endişeye neden olmuştur.

Avrupa Konseyi uzun yıllardır Şartın diğer hükümlerinin de kabul edilmesi hususunda çağrıda bulunmaktadır. 2007 yılından bu yana yerel demokrasi alanında fazla bir gelişme olmadığı ileri sürülmektedir.

2002 yılından bu yana iktidardaki partinin programında yerel yönetimlerin çalışma ve kararlarına sivil toplum kuruluşlarının katılımının sağlanacağı, yerel yönetimlerle ilgili düzenlemeler yapılmadan önce kendilerine danışılacağı, yerel yönetim hakkının Anayasaya dahil edileceği, yerel yönetimlerin denetim ve gözetiminin korunmaya çalışılan çıkarlarla orantılı olacağı ve yargı yoluna gidilmelerinin önünün açılacağı hususları yer almaktadır.

Ana muhalefet partisinin yerel yönetim seçim bildirgesinde katılımın artırılması, idari ve mali özerkliğin geliştirilmesi, şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılması hususlarına yer verilmiştir.

Sonuç

Devlet yapısının modern ve etkili hale getirilmesi ülkemizde uzun yıllardır üzerinde çalışılan bir konudur. Özellikle 2000'li yıllardan sonra yü-

rütülen kapsamlı yerel yönetim reformuyla yerel yönetimlerin demokratik yapıları güçlendirilmiş, halka en yakın idari birimler olarak yetki ve görevleri artırılmıştır. Türkiye, Özerklik Şartını, bazı hükümleri hariç ilk onaylayan devletlerden biridir. Daha sonra yapılan reformlarla da henüz kabul edilmeyen hükümlere büyük ölçüde uyum sağlanmıştır. Bu çerçevede diğer hükümlerin Cumhurbaşkanlığı kararıyla kabul edilmesinde hukuksal bir engel bulunmamaktadır.

Yerel yönetim özerkliğinin temelinde idari ve mali özerklik yatmaktadır. Yerel yönetimler idari yapılarını meclis kararları serbestçe belirlemektedir. Ancak ülkemizde güçlü mali yapıya sahip belediyelerin bile öz gelirleri toplam bütçe gelirlerinin yüzde 50'sine ulaşmamaktadır. Dolayısıyla belediyelerimiz öz gelirleri oranında özerk olup mali kaynak bakımından merkezi idareye aşırı bağımlıdır. Yerel yönetim reformuyla belediyeler yetki ve görev açısından güçlendirilmekle birlikte mali destek için merkezi idarenin kapısında beklemekten kurtarılamamıştır. Diğer yandan yerel yönetimlerin harcamaları gayrisafi milli hâsılanın yüzde 5'inden daha azdır. Bu oran da kamu hizmetlerinin sunumunu derinden etkilemektedir. Yerel yönetimlere görevleriyle orantılı gelir kaynağı sağlanması Özerklik Şartının yanı sıra Anayasa hükmüdür. Buna rağmen yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılması yönünde 1981 yılından bu yana kapsamlı bir değişiklik yapılmamıştır.

Yerel yönetim özerliği, yerel demokrasinin temelini oluşturmaktadır.

Özerklik, idari ve mali boyutu olan bir kavramdır. Özerklik, kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde yerel yönetimlerin hizmetlerini sunabilmeleri ve gelirlerini toplayabilmelerini gerektirmektedir. Özerklik arttıkça merkezi idarenin denetimi zayıflamaktadır.

Her devletin tarihsel gelişim süreci içerisinde kendine özgü merkezi ve yerel yönetim modeli oluşmuştur. Demokrasinin gelişmesi, evrensel hukuk kurallarının yaygınlaşması, üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşların benimsediği ilkeler ülkelere özgün yönetim modellerini değişime zorlamaktadır.

Türkiye'nin jeopolitik konumu ve siyasi durumu, Avrupa Birliği üyeliğinin uzun yıllardır gerçekleşmemesi ve Avrupa ülkelerinin sergiledikleri çifte standart, Özerklik Şartını ikinci plana itmektedir. Ayrıca ülkemiz içinde yerel yönetim özerkliğinin farklı boyutlara çekilmesi yerel yönetimlerin güçlendirilmesine mesafeli bir duruşun ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

‘SIFIR ATIK’ PROJESİ’NE TAM DESTEK

Vatandaşlara çevre bilincinin kazandırılması, kaynakların verimli kullanılması ve atıkların ayrıştırılmasını sağlamak, gelecek nesillere daha temiz bir çevre bırakmak için çalışan Gölbaşı Belediyesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Sıfır Atık Projesi kapsamında birçok uygulamaya imza atıyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın eşi Emine Erdoğan himayesinde gerçekleştirilen ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hayata geçirilen “Sıfır Atık Projesi” kapsamında Gölbaşı Belediyesinde katlara yerleştirilen atık kumbaralarından toplanan atıklar, doluluk oranlarına göre toplanıp belediye binası bahçesinde bulunan geçici atık getirme merkezinde biriktiriliyor. Belediyenin anlaşmış olduğu lisanslı firmalar, belirli periyotlarda organik atıklar hariç diğer atıkları bertaraf etme üzere teslim alıyor. Organik atıklar ise belediyenin Park ve Bahçeler Müdürlüğünde yer alan kompost makinesinde komposta dönüştürülerek kendi bünyesinde yer alan seralarda organik sebze tohumlarını toprakla buluşturuyor. Tarım ve Orman Bakanlığında alınan organik sebze tohumları sera da üretilip fide haline getirildikten sonra halka ücretsiz olarak dağıtılıyor. Böylelikle sağlıklı organik sebze tüketimi ve organik sebze tohumunun sürdürülebilirliği sağlanmış oluyor.

Çevre bilincinin topluma yansıtılması için gerekli çalışmalarını titizlikle sürdüren Gölbaşı Belediyesi, çöplerin geri dönüşüme kazandırılabilmesi için de WhatsApp üzerinden vatandaşların geri dönüşümle ilgili şikayet ve bildirimlerini alıyor. Öte yandan Gölbaşı Belediyesi, geri dönüşüm bilgilendirme ve talep şikayet hattı (0 312) 485 54 16 ile istek, talep ve şikayetleri değerlendiriyor. Atıkla ilgili talepleri alan belediye ekipleri, gelen talep doğrultusunda yönlendirme ve atık yönetimine dair doğru bilgilendirme yapıyor.

Ramazan Şimşek
Gölbaşı Belediye Başkanı

Belediye İçi Atık miktarı: 296 Ton/Yıl
Mücvir Alan Sınırları İçindeki Atık Miktarı: 55.800 Ton/yıl

‘KIRSALDAKİ ÇINARLAR’ PROJESİ

Muğla Büyükşehir Belediyesi, 65 yaş üstü vatandaşların yaşamlarını daha konforlu sürdürebilmeleri için ‘Kırsaldaki Çınarlar Projesi’ni hayata geçirdi.

Proje kapsamında, özellikle kırsal bölgelerde yaşayan yaşlıların gereksinimleri dikkate alınarak, yeti yetersizliği olanlar başta olmak üzere, yaşlı vatandaşların bağımsız yaşayabilmeleri ve yaşam koşullarının düzeltilmesine yönelik faaliyetler yürütülüyor. Yaşlıları koruyan ve destekleyen projeye, yaşlıların evlerinin tadilat ve bakımları yapılıyor, banyo, saç, sakal tıraşı gibi öz bakım ihtiyaçları gideriliyor, teledestek yöntemiyle psiko-sosyal desteği verilerek yaşamlarını daha kolay sürdüremeleri sağlanıyor.

Dr. Osman Gürün
Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

Büyükşehir Belediyesi ekipleri, önceden randevu alınan evlere gidip tüm temizliği yapıyor. Temizlik işlerinin yanı sıra Büyükşehir Belediyesi ekipleri, evin basamaklarına kaymaz bant yapımı, baston altı lastiklerin yenilenmesi gibi çalışmalar da gerçekleştiriyor. Musluk değişimi, TV kanallarının ayarlanması, küçük boya işlerinin yapılması, ampul ve perde takılması, alışveriş, yemek, gibi küçük tamiratlar da adeta yaşlıların eli kolu oluyor.

Ekipler tarafından, yaşlılarda görülen ev düşmeleri sonucu oluşan kırıkların önüne geçilebilmesi için eşiklerin yok edilmesi, merdivenlerin tırabzanlarının kontrolü, basamaklarına kaymaz bant yapımı, baston altı lastiklerin yenilenmesi, ayakkabı taban kontrolü, duman detektörü montajı, banyoya ve tuvalete tutamaç montajı ve kaydırmaz konulması gibi işlemler de yapılıyor.

GÖRME ENGELLİLER İÇİN SESLİ KÜTÜPHANE

Kadıköy Belediyesinin sosyal projelerinden biri olan Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi, onlarca gönüllüsüyle çalışmalarına hız kesmeden devam ediyor.

Kadıköy Belediyesinin dezavantajlı grupları önceleyerek yaptığı sosyal projelerden biri olan “Görme Engelliler Sesli Kütüphanesi”, 2011 yılından beri çalışmalarına devam ediyor. Görme engellilerin kitap dinleyebilmeleri için sesli betimlemelerin yapıldığı merkezde, yüzlerce gönüllü, binlerce kitabı görme engellilerin dinlemesi için sesli betimledi. Bu betimlemeler merkezin çalışanları tarafından merkezin web sitesine yüklenirken, Türkiye’nin her tarafından görme engelli okuyucular merak ettikleri kitabı dinleme fırsatı buldu.

Şerdil Dara Odabaşı
Kadıköy Belediye Başkanı

Görme engellilerin talepleri dâhilinde Braille alfabesiyle baskının da yapıldığı Sesli Kütüphane’nin görme engellilerin kitaplara erişiminin faydası dışında Kadıköy’de eğitimi sürdüren gençler için büyük bir farkındalık yaratıyor. Genellikle lise ve üniversitelerden öğrenciler gönüllü olarak yer aldığı Sesli Kütüphane’de çocuk kitaplarından, dünya klasiklerine; tarihten, felsefeye görme engelliler tarafından talep edilen kitaplar yer alıyor.

2011 yılından bugüne kadar 300’ü aşkın görme engellinin sesli kütüphaneden faydalanıyor, 600’den fazla gönüllünün de 3 bin 64 kitabın betimlemesini yaptı.

SIĞINMACILARA YÖNELİK SOSYAL DESTEK PROJESİ

Suriye’de iç savaşın başladığı günden bu yana insani ve sosyal yardım konusunda Suriyeli sığınmacıların yanında olan Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, nüfusu 2,5 milyonu aşmış bir şehirde hizmet vermeye devam ediyor.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Göç İşleri Şubesi Göçmen Bilgilendirme ve Koordinasyon Merkezi

Ulusal düzeydeki göç yönetimi ve entegrasyon politikalarında yerel yönetimlerin rolünün belirlenmesi, etkilerinin ölçülmesi ve yaygınlaştırılması açısından bir model oluşturulması amacıyla 2017 yılında kurulan Göçmen Bilgilendirme ve Koordinasyon Merkezi ile Şanlıurfa’da yaşayan tüm göçmenlerin başta belediye hizmetleri olmak üzere tüm kamu-STK hizmetlerinden daha etkin bir şekilde faydalanmaları sağlanıyor. Merkez, göçmenlerin toplumsal uyumunun desteklenmesi ve sosyal birlikteliğin geliştirilmesini destekliyor.

Göçmen ve mültecilerle ilgili hizmet sağlayıcıların kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla düzenli olarak personel eğitimleri ve belediye içi koordinasyon toplantıları düzenleniyor.

Yerel halk ile göçmen topluluk arasında toplumsal uyumun desteklenmesi ve sosyal birlikteliğin sağlanması için Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki kadın destek, gençlik ve engelli koordinasyon merkezlerinde; dil kursları, sanat ve spor faaliyetleri, mesleki ve kişisel yeterlilik eğitimleri, psiko-sosyal destek çalışmaları ile daha pek çok konuda ihtiyaca göre çeşitli eğitimler veriliyor.

Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyelilere Yönelik Kadın Destek Merkezi ve Gençlik Merkezi Projesi

Bu proje ile yerli ve yabancı göçmenlere dil öğrenme, mesleki eğitim ve kültürel faaliyet imkânları sunarak topluma uyumları, istihdama katılmaları ve kendi üret-

Zeynel Abidin Beyazgül
Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı

tiklerinden gelir elde etmeleri amaçlanıyor. Her ilçede derslik, atölye, ortak kullanım alanları ve bir konferans salonundan oluşan Kadın Destek ve Gençlik Merkezleri açılması planlanıyor.

SURİYELİ SIĞINMACILARA DİL VE MESLEK EĞİTİMİ

Yıldırım Belediyesi Suriye’deki iç savaştan kaçarak ülkemize sığınan mültecilerin yanında olmaya devam ediyor.

Savaştan kaçarak Türkiye’ye sığınan 3 milyonu aşkın göçmenin 60 bini Yıldırım’da ikamet ediyor. Göç dalgasının başladığı ilk günden itibaren sığınmacıların ihtiyaçlarını karşılamak için adeta seferberlik başlatan Yıldırım Belediyesi, Suriyelilerin Türkiye’ye entegrasyonuna katkı sağlamak ve mültecilerin hayatını kolaylaştırmak için ücretsiz Türkçe kursları düzenliyor. Yıldırım Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (YIL-MEK) bünyesindeki 6 kurs merkezinde Türkçe okuma-yazma ve konuşma eğitimi veriliyor. Anneleri Türkçe öğrenirken çocuklar da okul öncesi eğitim sınıflarında eğitim alıyor.

Türkçe Okuma-Yazma Kursu

Suriyeli mültecilere verilen meslek edindirme kursları kapsamında 7 ayrı mahalle 389 Suriyeli kadın ve 253 Suriyeli erkek olmak üzere toplam 642 kursiyere Türkçe okuma-yazma kursu verildi. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen okuma yazma kursu kapsamında

Oktay Yılmaz

Yıldırım Belediye Başkanı

Yıldırım ilçe sınırlarında bağlı okullar ve belediyeye ait mahalle konaklarında ise 1.902 kadın ve 940 erkek olmak üzere 2.842 Suriyeli eğitim hizmetinden faydalandı.

Kadınlara Giyim Kursu

YIL-MEK Meslek Edindirme Kursları bünyesinde mahalle konağında Avusturya Kanada Büyükelçiliği’nden alınan hibe ile dikiş makinaları alınıp 20 Suriyeli kadın kursiyere giyim kursu verildi.

Okul Öncesi Eğitim Hizmeti

2018 yılında UNHCR (BM Mülteci Yüksek Komiserliği) Türkiye Ofisi ile Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler, diğer ülkelerden gelen mülteci ve göçmenler ile Türk ailelerin çocuklarına anaokulu hizmeti verilmesi konusunda iş birliği yapılarak “Annem Kursta Ben Okulda” Projesi hayata geçirildi.

ÇÖPLER TOPRAĞA KAZANDIRILIYOR

Nilüfer Belediyesi bitkisel ve yemek atıklarını organik gübreye dönüştürecek olan Kompost Ünitesi'ni hayata geçirerek Bursa'da belediye olarak bir ilki gerçekleştirdi.

BEBKA'nın 2018 Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü Kırsal Alan Bürosu tarafından hazırlanan "Nilüfer'de Çöpe Atmıyoruz Toprağa Kazandırıyoruz" Projesi ile hibe kazanan Nilüfer Belediyesi, bu proje kapsamında Ürünlü Mahallesi'nde bulunan Nilüfer Belediyesi Kent Bostanları'nda Kompost Ünitesi'ni kurdu.

Nilüfer Belediye Başkanı Turgay Erdem, otel-restoran gibi işletmelerde ortaya çıkan yiyecek atıklarının, semt pazarlarında ortaya çıkan meyve ve sebze atıklarının Kompost Ünitesi ile işlemden geçirilerek organik gübreye dönüştürüleceğini belirtti.

"Çevreye ve ekonomiye büyük katkı"

Toplam bütçesi 263 bin lira olan projenin maliyetinin yüzde 75'inin BEBKA tarafından karşılandığını açıklayan Başkan Erdem, projenin çevreye ve ekonomiye çok yönlü faydaları olduğunu belirtti.

Bundan sonra Nilüfer'in pazaryerlerinden toplanan sebze-meyve artıklarını, Kompost Ünitesi'nde işlemden geçirilerek organik gübreye dönüştüreceklerini söyleyen Başkan Erdem, elde edilen gübrenin de hem Kent Bostanları'nda kullanılacağını hem de Nilüfer kırsalındaki çiftçilere dağıtılacağını belirtti.

Turgay Erdem konuşmasını şöyle sürdürdü: "Böylece toprağın biyolojik özellikleri bozulmadan daha sağlıklı ürünler yetiştirilecek ve Nilüfer'de tarımsal üretime, çevre sağlığına ve ekonomiye katkı sağlanacaktır. Biliyorsunuz biz, Avrupa Başkanlar Sözleşmesi doğrultusunda 2020 yılına kadar Nilüfer'de karbon salınımını yüzde 20 oranında azaltacağını taahhüt eden bir sözleşmeye imza attık. Bu projeye pazar ve yemek atıklarının katı atık depolama sahasında ürettiği metan gazı oranı önemli ölçüde düşeceği için, bu uygulamanın uzun vadede Nilüfer'in karbon ayak izinin küçültülmesine de katkısı

Turgay Erdem

Nilüfer Belediye Başkanı

olacaktır. İşin bu yönünü çok önemsiyoruz ve bu nedenle de sistemin Nilüfer'de yaygınlaşmasını istiyoruz. Nilüfer'deki büyük siteler, büyük oteller, büyük AVM'ler ve restoran zincirleri bizi örnek alıp bu sistemi kursalar ve hem yiyecek atıklarını değerlendirip israfı önleseler, hem de üretilen organik tarımı kendi peyzaj düzenlemelerinde kullansalar çevre sağlığına büyük katkıları olur diye düşünüyorum."

Bu çalışmanın iklim değişikliğiyle mücadele etme yönünde bir sosyal sorumluluk olarak görülmesi gerektiğini de belirten Erdem, "Karbon salınımının azaltılması ve çocuklarımıza yaşanabilir bir dünya bırakılması hepimizin bu konuda duyarlı davranmasına bağlı" diye konuştu.

Kompost Ünitesinde haftada ortalama 1400 litre pazar atığını, katı atık depolama sahasına gitmeden dönüştürerek gübre üreteceklerini belirten Başkan Erdem, ayda ortalama 800 kilo organik gübre elde etmeyi planladıklarını ifade etti.

RAAP PROJESİ SONUÇLARI PAYLAŞILDI

Türkiye Belediyeler Birliği ve Dünya Bankası işbirliğinde 4 pilot belediyede yürütülen RAAP Projesinden elde edilen tecrübeler tartışıldı.

Çalıştayan açılış konuşmaları Yerel Yönetim Politikaları Kurulu Başkan V. Prof. Dr. Şükrü Karatepe, Dünya Bankası Ofisi Direktörü Auguste Tano Kouame, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdür Yardımcısı Kemalettin Sakin ve TBB Genel Sekreteri Birol Ekici tarafından gerçekleştirildi.

Hesap verilebilirlik kavramını, kamu adına yetki kullananların kamu kaynağının asıl sahibi olanlara açıklama yapma zorunluluğu olarak tanımlayan Ekici, bilgi edinmenin bir insan hakkı olduğunu hatırlattı. 1992 yılından sonra dünyada çevre sorunları başta olmak üzere dünyada yaşanan sorunların çözümlerinin yerelde açıklanmaya başladığını belirterek “Herkes kendi çevresini temiz tutarsa bütün caddele- rin temiz olacağı anlayışından hareketle şehirlerin iyi yönetilmesi, dünyanın iyi yönetilmesini sağlayacaktır. Borcunu ödeyen ve kaynaklarını iyi yöneten belediyelerin borçlanmasına devam etmesi gerekir. Bütçesini iyi yönetemeyen belediyeler ise ayrı bir potada değerlendirilmelidir.” dedi.

Belediyelerin en ciddi ve en çok tartışılması gereken sorununun iyi yönetim ve finansman yetersizliği olduğunu belirten Prof. Dr. Şükrü Karatepe, belediye-

**Prof. Dr. Şükrü Karatepe:
Borç yiyen kesesinden yer ama bu tavsiye edilen bir durum değildir.”**

Kemalettin Sakin:
“Belediyelerin kurumsal ve mali kapasitelerinin geliştirilerek yeni gelir kaynaklarının araştırılması çok önemli.”

Auguste Tano Kouame:
“Belediyelerimiz halka en yakın kurumlardır. Merkezi hükümetin bunun farkında olarak 11. Ulusal Kalkınma Planı’nda bu konuya odaklanmıştır.”

lerin borçlanma sorununa dikkat çekerek; “Borç yiyen kesesinden yer ama bu tavsiye edilen bir durum değildir.” dedi. Belediyelerin fazla sayıda şirket ve daire başkanlıkları kurmasını eleştiren Karatepe, genişlemenin ve yayılmanın kapasite geliştirmek anlamına gelmediğine vurgu yaptı. Dünya Bankasının şehirlerimize büyük destek olduğunu söyleyen Karatepe birçok yatırımın Dünya bankası tarafından finanse edildiğini hatırlatarak teşekkürlerini ilettili. Karatepe, hükümet

adına belediyelerle görüştiklerini ve onları anlamaya çalıştıklarını söyleyerek çalıştay raporlarının kendileri için önemli olacağını ifade etti.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adına katılımcıları selamlayan Yerel Yönetimler Genel Müdür Yardımcısı Kemalettin Sakin, Genel Müdürlük olarak TBB ve yerel yönetimlerle çok yakın işbirliği içerisinde olduklarını kaydetti. Belediyelerin kurumsal ve mali kapasitelerinin geliştirilerek yeni gelir kaynaklarının araştırılmasının çok önemli olduğuna dikkat çeken Sakin, bu konuda TBB ve diğer paydaş kuruluşlarla işbirliği içinde olduklarını söyledi. Yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitelerinin artırılması için mali sürdürülebilirlik, kurumsal kapasite gelişimi, şeffaflık ve katılımıcılığı esas alan bir yönetim anlayışının geliştirilmesi gerektiğinin altını çizen Sakin, Bakanlık ve Genel Müdürlük olarak yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması için çalışmalara devam edeceklerini kaydetti.

Dünya Bankası Ofisi Direktörü Auguste Tano Kouame, sorunların yerelde çözüleceğini belirterek Türkiye’nin bu konuda çok başarılı işlere imza attığını belirtti. Dünya Bankasının 70 yıldır Türkiye’de yerel yönetimlerin kapasitelerinin artırılmasına destek verdiğini kaydeden Kouame, bölgeler arası farklılık ve eşitsizliklerin giderilmesi için çalıştıklarını belirtti. Türkiye’nin adem-i merkezîyetçilik alanında çok başarılı olduğuna dikkat çeken Kouame, yerel kalkınmanın Türkiye’nin temel gündemi olduğunu ifade etti. Belediyelerin halka en yakın kurumlar olduğunu belirten Kouame, merkezi hükümetin bunun farkında olarak 11. Ulusal Kalkınma Planı’nda bu konuya odaklandığını söyledi. Dünya Bankasının refah ve kaynakların eşit paylaşımını hedefleyen bir kuruluş olduğunun altını çizen Kouame, TBB ve yerel yönetimlerle beraber çalışmaktan memnuniyet duyduklarını belirterek sözlerini noktaladı.

RAAP PROJESİ RAPORU

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği paydaşlığında Dünya Bankasınca 4 pilot belediyede (İzmir, Trabzon, Kahramanmaraş ve Sultanbeyli) uygulanan RAAP (Rapid Assessment and Action Plan/Hızlı Değerlendirme ve Eylem Planı) Projesi belediye hizmetlerine ilişkin olarak seçilen 8 alanda, 2015-2019 Stratejik Plan dönemindeki uygulamaların değerlendirilerek bu alanlarda yapılacak önlemleri belirlemeye yönelik bir projedir.

Yapılan çalışmalara dayalı olarak pilot belediyelere, eylem planlarını geliştirmek üzere detaylı raporlar sunulmuştur. Diğer belediyelerimizin yapılan çalışmadan yararlanarak kendi eylem planlarını yapmaları tavsiye edilmektedir.

Çalışma sonucu pilot belediyelerden elde edilen tecrübeler, bulgular ve öneriler aşağıda özetlenmiştir.

1.Stratejik Planlama

Bulgular

- Kalkınma vizyonu planlara yeteri kadar yansımamıştır.
- Veri bulma ve toplama zorluğu yaşanmıştır. Merkezi yönetime ait kurumlar veri paylaşmamaktadır.
- Katılım yerine anket temelli istişare süreçleri işletilmiştir.
- Sosyal politikaların belirlenmesi için ihtiyaç analizi yapılmamıştır.
- Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin planları arasında uyum yoktur.

Öneriler

- Stratejik plan birimleri doğrudan belediye başkanına bağlı olmalıdır.
- Planlama süreci için bütünsel ve detaylı veri toplanmalıdır.
- Paydaşların etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Büyükşehir ve ilçe belediyeleri planları arasındaki uyum gözetilmelidir.
- Kurumsal, kentsel ve toplumsal gelişme boyutları temel alınmalıdır.
- Sosyal politika için veri temelli ihtiyaç analizi yapılmalıdır.

2.Mali Sürdürülebilirlik

Bulgular

- Belediyelerde mali yönetim çeşitli birimler tarafından yürütülmektedir.

- Belediyelerin borçları hızla artmaktadır.
- Belediyelerde giderler genel olarak isabetli tahmin edilmemektedir.
- Belediyelerin mal, hizmet ve yatırımlarını analiz etmekte sorunlar var.
- Büyükşehirlerde merkezi yönetim transferleri ana gelir kaynağıdır.
- Belediyeler özgelir tahsilâtında zayıf kalmaktadır.
- Gelirlerin tahsilinde icra yolu etkin kullanılmamaktadır.

Öneriler

- Belediye başkanı ve üst yönetimi stratejik plan ve bütçe uygulamalarını daha yakından takip etmeli.
- Borçlanma yönetimi, kısa, orta ve uzun vadeli nakit akışlarını da dikkate alarak gözden geçirilmelidir.
- Özgelirlerin azami ölçüde tahsil edilmesi için her türlü yasal ve idari yöntemler kullanılmalıdır.
- Cumhurbaşkanlığınca yapıldığı gibi, mali veriler herkesin anlayabileceği şekilde vatandaş bütçesiyle kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

3.Satınalmalar

Bulgular

- Satınalma işlemleri genel olarak mevzuat ile uyumludur.

- Satınalma işlemleri iç denetime tabi tutulmamaktadır (İzmir hariç).
- Belediye Meclisi ve Meclis Denetim Komisyonu satınalma işlemlerini denetlememektedir.
- Satınalma ödemelerinin gecikmesi alınan mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasına neden olmaktadır.
- Satınalma işlemlerinin sayı, tür ve miktarları birim bazlı olarak raporlarda açıklanmamaktadır.

Öneriler

- Satınalma süreçleri iç denetime tabi tutulmalıdır.
- Belediye meclisleri ve meclis denetim komisyonları satınalma işlemlerini denetlemelidir.
- Satınalmalar ve nakit yönetimi arasında paralellik sağlanmalıdır.
- Satınalma işlemlerinde şeffaflık sağlamak için tüm bilgiler web sitesinde yayınlanmalıdır.

4.Varlık Yönetimi

Bulgular

- Varlık yönetimi ile ilgili bütüncül bir strateji veya plan bulunmamaktadır.
- Taşınmazlar gelir kaynağı olarak etkin değerlendirilmemektedir.
- Bütçe açıklarını kapatmak için taşınmaz satışı yapılmaktadır.

Öneriler

- Stratejik planda varlıkların korunması ve değerlendirilmesi için açık hedefler tanımlanmalıdır.
- Varlık yönetimi ile ilgili strateji belirlenmeli ve buna uygun eylem planı hazırlanmalıdır.
- Taşınmazların etkin bir gelir kaynağı olarak değerlendirilmesi için uzmanlık düzeyi artırılmalıdır.
- Ecrimisil uygulamasına istisnai hallerde başvurulmalı, ecrimisil kiralama dönüşmemelidir.
- Taşınmaz kiralari rayiç bedele uygun hale getirilmelidir.

5. İnsan Kaynakları

Bulgular

- Stratejik planlarda insan kaynaklarına ilişkin hedefler belirlenmekte ancak uygulamada bu hedeflere ulaşılmamaktadır.
- Taşeron işçi konumunda bulunanlar için yapılan harcamaları analiz etmek mümkün olmamıştır.
- Personel için bütüncül bir performans yönetim sistemi mevcut değildir.
- Pilot belediyelerde çalışan sayısı nüfusa oranla birbirine yakın düzeydedir.
- Belediye çalışanlarının yaklaşık %30'u ilk ve orta öğrenim mezundur.
- Belediyelerin tümünde kadın istihdamı devletin hedefinden düşüktür.

Öneriler

- Personel mali yük projeksiyonları yapılmalıdır.
- Bütüncül performans sistemi kurulmalı ve buna uygun teşvik yöntemleri geliştirilmelidir.
- Belediyelerde kadın istihdam oranları devlet hedeflerine yakınlaştırılmalıdır.

6. Hukuk İşleri

Bulgular

- Belediyelerde tazminat ödemeleri üç alanda yoğunlaşmaktadır: işçi uyuşmazlıkları, kanunsuz el atmalar ve imar uygulamaları.
- Yöneticilerin belirtilen alanlarda eğitime ihtiyacı vardır.
- İhtilafların çözümünde uzlaşma yolu kullanılmamaktadır.
- Tazminatlarla ilgili olası mali yük hesaplanmamaktadır.

Öneriler

- Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesinde öngörülen uzlaşma yetkisinin kullanılması için belediye meclisince bir yönetmelik çıkarılmalıdır.
- Yöneticilere iş hukuku ve imar hukuku konularında eğitim verilmelidir.
- Belediyeler hukuki sürece tabi işlerin olası mali yükünü tahmin etmek için özel çalışmalar yapılmalıdır.
- Faaliyet raporları ve performans programlarında hukuk uygulamaları ile ilgili bilgiler yer almalıdır.

7. Vatandaş İlişkileri

Bulgular

- Vatandaş ilişkileri farklı birimler tarafından yürütülmektedir.
- Vatandaşlardan gelen talep ve şikâyetlerin analizleri yapılamamaktadır.
- Kent konseylerinden etkili biçimde yararlanılmamaktadır.
- Faaliyet raporları ve performans programları gibi raporlar vatandaşın anlayacağı dilde hazırlanmamaktadır.

Öneriler

- Talep ve şikâyetler birim, konu, mahalle ve sayı esas alınarak analiz edilip hizmet politikaları buna göre yönlendirilmelidir.

- Kent konseyleri faaliyete geçirilmelidir
- Faaliyet raporları ve performans programları vatandaşın anlayacağı şekilde hazırlanmalıdır.

- Vatandaşla yakın ilişkide olan zabıta başta olmak üzere ilgili personel insan hakları konusunda eğitilmelidir.

8. Sosyal Politika

Bulgular

- Belediyeler çok çeşitli sosyal hizmet ve yardımlar sunmaktadır. Belediyenin sosyal politika harcamaları hesaplanmamaktadır.
- Yardımlar talep üzerine yapılmaktadır.
- Birey, sosyal grup ve mahalle bazlı ihtiyaç analizi yapılmamaktadır.
- Bu alanda birçok birim parçalı şekilde hizmet sunmaktadır. Ayrıca, diğer kurumlarla koordinasyon ve bilgi paylaşımı zayıftır.

Öneriler

- Belediyeler sosyal politika vizyonu ve stratejisi geliştirmelidir.
- Stratejik planlar sosyal ihtiyaç analizlerine dayanarak hazırlanmalıdır.
- Sosyal politika hizmetlerini bütüncül kılmak üzere sosyal politika koordinasyon mekanizmaları kurulmalıdır.
- Diğer kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla eşgüdüm sağlanmalıdır.

BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCILARININ YETKİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Sami Can KARHAN
İzmir Büyükşehir Belediyesi / Mufettiş

5393 Sayılı Belediye Kanunu ile belediyelerin kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esasları düzenlenmiş olup anılan kanun hükümlerinde belediye başkan yardımcılığına ilişkin oldukça sınırlı bir düzenleme yapılarak söz konusu makamın görev ve yetkileri ile buna bağlı olarak da sorumluluklarının belirlenmesini zorlaştırmaktadır.

Belediye başkan yardımcılığı makamının görev, yetki ve sorumlulukları için mevzuata bakıldığında bu hususların somut olarak belirlendiği herhangi bir düzenlemeye yer verilmemekle birlikte Belediye Kanunu'nun ilgili hükümleriyle başkan yardımcısının görev ve sorumluluklarının tayininde belediye başkanına geniş bir hareket alanı bırakıldığı anlaşılmaktadır. Bu yönüyle de aynı belediyedeki her başkan yardımcısının farklı görev ve yetkileri olup idari, mali ve cezai sorumlulukları da bu çerçevede şekillenmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesi teşkilatı" başlıklı 21'inci maddesinde "... Büyükşehir belediyesinde başkan yardımcısı bulunmaz." hükmü yer almaktadır. Bu itibarla belediye başkan yardımcılığı kadrosu büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelere mahsus kadrolardır.

Belediye Kanunu'nun "Yetki Devri" başlıklı 42'nci maddesinde "Belediye başkanı, görev ve yetkilerinden bir kısmını uygun gördüğü takdirde, yöneticilik sıfatı bulunan belediye görevlilerine devredebilir." hükmü yer almakta olup fiiliyatta bu hüküm belediye başkanı tarafından başkan yardımcılara yapılan yetki devri işlemleri ile işlerlik kazanmaktadır. Bu yönüyle de belediye başkan yardımcılarının görev ve yetkilerinin bizzat belediye başkanı tarafından belirleneceği anlaşılmaktadır. Ancak bu kapsamda devredilen yetkilerin kullanılmasında başkan yardımcılarının kendilerine ait ayrı bir idari teşkilatı ve personeli bulunmamaktadır. Gerek mevzuatta ve gerek de uygulamada başkan yardımcılığı kadrosu, idari bir kademe olarak değil bir geçiş kademesi olarak kendine yer bulmuştur.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde "Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro

sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir." hükmüne yer verilerek belediye başkan yardımcılığı kadrosunun ihdası düzenlenmektedir. Bu düzenlemede de belediye başkan yardımcılarının görevleri, özlük hakları gibi konular hakkında açıklamalar yer almamakta olup kadronun görevlerinin, zaten başkanın vereceği görevlerle şekilleneceği diğer mevzuların da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'yla veya norm kadro düzenlemeleriyle destekleneceği yönünde değerlendirme yapılabilir. Ayrıca anılan kanun hükmü gereğince atama veya görevlendirmede belediye meclisinin söz konusu atamayı onaylama ya da reddetme gibi bir yetkisi bulunmamakta, başkanın yapacağı görevlendirmeyi bilgi amacıyla meclise sunması yeterli görülmüştür. Aynı Kanun'un 33'üncü maddesinde ise "Belediye başkanının katılmadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder." şeklinde sınırlı bir görev tanımı yapılmıştır. Bu çerçevede kanun yapıcının belediye başkanını serbest bırakarak yardımcılara çeşitli görevler tevdi edebilmesinin önünü açmak istediği sonuna varılmaktadır. Bu yönüyle başkan yardımcılarını doğrudan başkana bağlı olarak başkanın emir ve talimatları doğrultusunda görev yaparak idarenin işleyişinde etkin rol oynamaktadır.

Yetki ve sorumluluk alanındaki bu muğlaklığa rağmen belediye başkanının yerel halkı temsil ve siyasi kimliğin ağırlığı dolayısıyla başkan yardımcılığı da doğrudan başkandan aldıkları

yetki ile pek çok görevi yürüten ve belediyenin icraatlarını yerine getiren kimseler konumundadır. Başkanın rolünün baskınlığı nedeniyle başkan yardımcılarının çalışmaları doğal olarak kamuoyu tarafından çok az fark edilir. Bu minvalde siyasi temsil niteliği ile öne çıkan belediye başkanlığı makamının yanı sıra üst yönetimin icracı tamamlayıcısı olarak başkan yardımcılıkları da belediyelerin hizmet kalitesini, kentin marka değerini artırmada göz ardı edilemeyecek bir kadrodur.¹

Öte yandan Anayasamızın 128'inci maddesinde kamu idarelerinin yürütmekle görevli olduğu asli ve sürekli kamu hizmetlerinin memurlar eliyle görüleceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede belediye başkan yardımcılığı kadrosuna atanacak kişinin sözleşmeli personel, geçici personel veya işçi olmaması, memur olması gerektiği tabiidir. Bu aşamada her belediyece düzenlenecek İmza Yetkileri Yönergesi söz konusu görev ve yetkileri belirleme konusunda önem arz etmektedir. Düzenlenecek yönerge ile belediye başkan yardımcısının imzalayacağı yazılar ve onaylayacağı belgeler tereddüte mahal vermeyecek şekilde maddeler halinde belirlenmeli, böylelikle söz konusu makamın görev ve sorumluluk tanımında hukuki altyapı da sağlanmış olmalıdır.

Emsal Nitelikteki Yargı Kararları

Belediye başkan yardımcılığı kadrosunun görev ve yetkilerine emsal yargı kararları çerçevesinde değerlendirmek gerekirse;

- Belediye başkan yardımcısının belediyeyi temsilen temyiz başvurusunda bulunup bulunmayacağı konusunda "Mahkemelerde belediyeyi ancak belediye başkanı veya baroya kayıtlı bir avukatın temsil edebileceği, ... belediye başkan yardımcısının

1) ŞAT Nur, Türkiye'de Belediye Başkan Yardımcılığı, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 32 2018 Sayı: 3

belediyeyi temsil edemeyeceği” hükmüne varılmıştır. (Sayıştay 6.Dairesi, Temyiz Kurulu Kararı, 2008, No:39009).

- Başkan yardımcısının görevini değiştirirken başkanın serbest olup olmadığı konusunda Danıştay, görevlendirme işleminin özellikle de etkin, verimli hizmet anlayışı doğrultusunda başkanın yetkisi içindeyse bunun hukuka aykırı olmadığına hükmetmiştir. (Danıştay 5.Dairesi: Esas No:2005/4467 Karar No:2007/76)

Belediye başkan yardımcılarının görev ve sorumluluklarını düzenleyen herhangi bir hukuki düzenleme olmaması, 5018 Sayılı Kanun kapsamında kendilerine verilmiş bir harcama yetkisinin bulunmadığı dolayısıyla da harcama yetkisi bulunmayan bir makamın temsil gücüyle, yetki ve sorumluluklarının da aynı ölçüde sınırlı kalması sonucunu doğurduğu, Danıştay 5. dairesinin emsal niteliğindeki 2007/76 no’lu kararında da belediye başkan yardımcısının araştırma, planlama, koordinasyondan sorumlu olduğunun belirtilmesi, ayrıca fiiliyatta da belediye başkan yardımcılarının kendilerine bağlı müdürlüklerin iş ve işlemlerinde icrai faaliyetten ziyade doğrudan başkan adına müdürlüklerin ve müdürlükler arası işleyişi koordine eden bir role sahip olmaları nedenleriyle bu kişilerin müdürlüklerce yapılan her iş ve işlemde sorumlu tutulmamaları gerektiğinin kabulü gerekir.

Sorumluluk Tespiti

Belediye başkan yardımcılarının görev ve yetkilerinin kanunlarda açıkça ortaya koyulmamış olması nedeniyle somut olaylar karşısında yapılacak

sorumluluk tespiti nitelikli bir hal almaktadır. Her şeyden önce başkan yardımcılarının disiplin amiri belediyeye başkanı olup, bu kişiler hakkında yapılacak idari soruşturmaların soruşturmacının kişinin astı olmaması gerektiği ilkesinden yola çıkarak, soruşturmanın müfettiş görevlendirmesiyle yapılması uygun olacaktır. Yapılacak idari soruşturmalarda fiil ve fail arasındaki illiyet bağının somut olarak ortaya koyulması, salt hiyerarşik bağlantıdan bahisle sorumluluk yüklenmesinin hem hukuka hem hakkaniyete uygun olmayacaktır. Kamu zararı yönüyle yapılacak değerlendirmede ise 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 71’inci maddesinde yer alan hüküm göz önüne alınarak hareket edilmelidir.

İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığının 28.03.2003 tarihli Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’un Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Genelgesinde; “Bu itibarla, ilgideki Genelgemizin 4’üncü maddesi kapsamında Valiliklere yaptırılan araştırmalarda, ihbar ve şikâyet konusu olayda fiil-fail ilişkisi yeterince ortaya konulmalı; bu araştırmalar sonucunda suç niteliğinde olduğu kanaatine varılan fiilin fail veya faillerinin, vali ve kaymakamların haklarında soruşturma izni vermeye yetkili oldukları memurlardan ve diğer kamu görevlilerinden olduğunun tespit edilmesi halinde, bu merciler tarafından doğrudan doğruya 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre ön inceleme yapılarak gerekli karar verilmelidir. Bu durumlarda bakanlığımdan herhangi bir talimat beklenmemesi ve yalnızca yapılan işlemin sonucundan bakanlığımıza bilgi verilmesi usul ittihaz edilmelidir. Ayrıca, valiliklerce yapılan bu

araştırmalar sonucunda; fiile iştirak etmediği anlaşılan ve dolayısıyla fiil ile somut ilişkisi kurulmayan, özellikle üst düzey yönetim mevkiindeki memur ve diğer kamu görevlilerinin, “genel sorumluluk” anlayışıyla olayda cezai sorumlulukların bulunduğu yorumlanarak haklarında bakanlığımıza ön inceleme yapılması yönünde talepte bulunulmamasına özen gösterilmelidir.” açıklamalarına yer verilerek isnat edilen suç ile somut ilişkisi kurulamayan üst düzey yönetim mevkiindeki kamu görevlilerinin salt hiyerarşik bağlantının varlığı bahsiyle veya genel sorumluluk anlayışıyla somut olayda cezai sorumlulukları bulunduğu kanaatiyle ön inceleme yapılması yönünde talepte bulunulmaması gerektiği bildirilmiştir.

Sonuç

Yukarıda yer alan araştırmalar ve mevzuat hükümleri kapsamında belediye başkan yardımcılarını yüklenmiş somut yetki ve görevlerin bulunmaması nedeniyle buna bağlı olarak da yapılan iş ve işlemlerde sorumluluğu bulunmayan kimseler gibi görünseler de belediye başkanlarının idarece yapılan işlerde başkan yardımcılarını ne ölçüde görevlendirdiği, yetki devrinin kapsamı ve olay bazında fiilen belediyeye başkanın yapılan işe ne derecede müdahil olduğu önem arz etmektedir. Bu yönüyle de her hukuki işlemde belediye başkan yardımcısının olaydaki rolü ve ağırlığına göre bir sorumluluk değerlendirmesi yapılması gerekliliği kaçınılmazdır. Aksi yönde yapılan bir genel sorumluluk değerlendirmesi ile üst düzeyde karar alma ve uygulama mevkiindeki belediye başkan yardımcılarını inisiyatif kullanamaz hale getirerek kamu hizmetlerinin yürütümünü olumsuz yönde etkileyeceği aşikârdır.

Mevzuat Çalışmaları

Türkiye Belediyeler Birliği, belediyelerin menfaatlerini korumak, belediyelerle ilgili yasa hazırlıklarında görüş bildirmek ve rehberlik etmek görevleri kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçevede Birliğimizce belediyeleri ilgilendiren mevzuat tasarı ve tasakları; Anayasa'da yer alan idari vesayet kuralı, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, hizmetin yerel nitelikte olup olmadığı, belediyelerin menfaatini etkileyip etkilemediği ve genel olarak hukuka uygun olup olmadığı kriterleri bakımından gerektiğinde belediye hukukçuları ve uzman personelin desteği ile incelenmektedir. Hazırlanan görüş ve öneriler, bakanlıklardaki hazırlık aşamaları, TBMM komisyon toplantıları ve genel kurul aşamalarında yazılı ve sözlü olarak bildirilmekte ve parlamentoda belediyelerimizin görüşü dile getirilmektedir. Ayrıca Birliğimiz, merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunmakta; belediyelerimiz tarafından Birliğimize ulaştırılan sorunlar araştırılarak, önerilerle birlikte ilgili makamlara iletilmektedir.

Evlendirme Memurlarına Fazla Mesai Ödenmesi Talep Edildi

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile belediyelere nikâh kıy- ma görevi verilmiştir. Nikâh işlemleri geleneklere ve bu işlere tahsis edilen mekânların durumuna göre hafta sonu veya gece de yapılabilir. Bu şekilde çalıştırılan memurlara 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 178'inci maddesinin (B) bendinde belirtilen iznin kullandırılması da her zaman mümkün olamamaktadır. Her yıl merkezi yönetim bütçe kanunu ile belirlenen fazla mesai ücreti ödenebilecekler arasında belediyelerde evlendirme memuru olarak görev yapanların da ilave edilmesi talepli yazımız Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na iletilmiştir.

Konaklama Vergisinin Belediyelere Verilmesi Talep Edildi

Konaklama hizmeti verilen yerlerde yapılan konaklamalar nedeniyle belediyelerin nüfusunun arttığı, belediye hizmetlerinin de bu nüfus artışı gözetilerek verilmesi gerektiği, şehirlerin rekabet ettiği günümüzde belediyelerin, turist sayısını arttırmak için özel çaba sarf ettiği, turistin ilgisini çekebilecek yatırımlar ve harcamalar yaptığı belir-

tilerek hizmet maliyetinin karşılanması için konaklama vergisi ihdas edilmesi ve verginin yerel nitelikli bir gelir olduğu değerlendirilerek belediyelere ödenmesi talebi yıllardır gündemde tutulmakta ve talep edilmektedir.

07/12/2019 tarihli ve 30971 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa Konaklama Vergisi dercedilmiş, genel bütçe geliri olarak düzenlenmiştir.

Konuya ilişkin taleplerimiz Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yazılı olarak iletilmiştir. Kanunun TBMM Komisyon görüşmeleri Birliğimizce takip edilmiş, görüş ve önerilerimiz dile getirilmiştir.

Değerli Konut Vergisinin Belediyelere Verilmesi Talep Edildi

07/12/2019 tarihli ve 30971 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa Değerli Konut Ver-

gisi dercedilmiş, genel bütçe geliri olarak düzenlenmiştir.

Düzenlemeye göre değeri 5 Milyon TL ve üzeri olan konutlar Değerli Konut Vergisi kapsamına alınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'na Birliğimizce gönderilen yazıda, 1981 tarihinde yürürlüğe giren 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun güncellenmemesi nedeniyle bu Kanundan beklenen faydanın sağlanamadığı, kayda değer gelir olarak 1319 sayılı Kanunda düzenlenen emlak vergilerinin kaldığı, bu vergi yönünden de emlak vergisine esas tespit döneminin dört yıl olmasının sürekli gelişen ve değişen şehirlerimizde güncel vergi değerlerinin tespitini geciktirdiği, verginin taşınmazların rayiç değeri üzerinden alınmaması, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve sanayi sitelerine getirilen daimi ve 6360 sayılı Kanunla getirilen geçici muafiyet hükümleri nedeniyle gelir kaybı yaşadıkları belirtilmiş, sorunlarının giderilmesi talep edilmiştir.

Kanunun TBMM Komisyon görüşmeleri Birliğimizce takip edilmiş, Değerli Konut Vergisinin, genel bütçe geliri ol-

maktan çıkarılarak belediyelere bırakılması talebimiz dile getirilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumuna Görüş Verildi

Kamu Denetçiliği Kurumu'ndan Birliğimize gönderilen yazı ile, kimlik göstermek suretiyle ücretsiz taşımaya ilişkin mevzuata rağmen belediyesince indirimli tarife uygulanması ve diğer belediyelerde kimlik göstererek ücretsiz taşıma yapılıp yapılmadığına ilişkin görüşümüz ve Birliğimiz üyesi belediyelerdeki uygulama örneklerine ilişkin bilgi istenmiştir.

- 65 yaş üstü yolcuların toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları konusunda belediyelere takdir yetkisi verilmediği, bu hakkın kullanımının ilave ücret ödenmesine bağlanamayacağı,
- 65 yaş üstü için ücretsiz seyahat hakkının kullanımında seyahat kartına ihtiyaç bulunmadığı ve nüfus cüzdanının yeterli olduğu değerlendirilmekle birlikte belediyelerin seyahat kartı geçişlerini planlama amacıyla kullandığı, seyahat kartının tahrif ve sahtecilikten korumak amacıyla güvenlik unsurlarını taşıması nedeniyle

kullanımında belediyelerce te reddüt edilmediği, ücretsiz taşıma hakkına sahip bir kısım yolcu için seyahat kartı, diğerleri için nüfus cüzdanı öngörülmesinin, belediyelerin elektronik sistemleri için sorun alanı oluşturduğu, toplu taşıma şoförlerinin yolcu binişleri sırasında kimlikten yaş hesaplaması yapmasının ve bu binişlerin çetelesini tutmasının uygulanabilir olmadığına dikkate alınması gerektiği,

hususları Kamu Denetçiliği Kurumu'na iletilmiştir.

Yargı Kararı

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2016/32
Karar Sayısı : 2017/168
R.G. Tarih- Sayı : 16.1.2018 - 30303

BASVURUNUN KONUSU

6663 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 14. maddesiyle 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun 5. maddesine eklenen dördüncü fıkra ile uzman erbaşların 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi uyarınca devlet memurluğuna atanabilmeleri için gerekli olan iki yıllık hizmet koşulunun yedi yıla çıkarılmasının, Devlet memurluğuna atanabilmek için gerekli iki yıllık hizmet koşulunu sağlayan meslekte çalışan veya meslekten ayrılmış uzman erbaşlar ile henüz bu hizmet koşulunu gerçekleştirememiş olmakla birlikte mevcut hukuki duruma güvenerek uzman erbaşlık mesleğine girmiş olanların da bu kural kapsamına dâhil edildikleri, bu suretle kazanılmış haklarının ihlal edildiği, bu durumun ise hukuk devletinin gereklerinden olan hukuki güvenlik, belirlilik, adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmadığı ve Anayasanın 2. Maddesine aykırı olduğuna ilişkindir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

B. Kanun'un 14. Maddesiyle 3269 Sayılı Kanun'un 5. Maddesine Eklenen Dördüncü Fıkranın İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

21. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralla uzman erbaşların 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi uyarınca devlet memurluğuna atanabilmeleri için gerekli olan iki yıllık hizmet koşulunun yedi yıla çıkarıldığı, devlet memurluğuna atanabilmek için gerekli iki yıllık hizmet koşulunu sağlayan meslekte çalışan veya meslekten ayrılmış uzman erbaşlar ile henüz bu hizmet koşulunu gerçekleştirememiş olmakla birlikte mevcut hukuki duruma güvenerek uzman erbaşlık mesleğine girmiş olanların da dava konusu kural kapsamına dâhil edildikleri, bu suretle kazanılmış haklarının ihlal edildiği, bu durumun ise hukuk devletinin gereklerinden olan hukuki güvenlik, belirlilik, adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

22. Dava konusu kural, uzman erbaşların 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi hükmünden yararlanabilmeleri için en az yedi hizmet yılını tamamlamış olmaları gerektiğini hükme bağlamaktadır.

23. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden biri, kazanılmış haklara saygı gösterilmesidir. Kazanılmış haklara saygı, hukuk güvenliği ilkesinin bir sonucudur. Kamu görevlilerinin kazanılmış hakları, istihdam türüne bağlı olarak tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklardır. Objektif ve genel hukuksal durumun şart işlemle özel hukuksal duruma dönüşmesi kazanılmış hak yönünden yeterli değildir. Kural işlemler her zaman değiştirilebilir ya da yargı organları tarafından Anayasa'ya veya kanuna aykırı görülerek iptal edilebilir. Kural işleminin değişmesi ya da ortadan kaldırılması, ona bağlı kişi ile ilgili şart işlemi de etkiler. Kişi, yeni kural tasarrufa göre oluşan statüde yerini alır. Bu nedenle bir statüye bağlı olarak ileriye dönük, beklenen haklar kazanılmış hak kapsamında değerlendirilmez.

24. Hukuk devleti ilkesinin bir diğer gereği olan hukuk güvenliği ilkesi ise hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Kanunlara güvenerek hayatını yönlendiren, hukuki iş ve işlemlere girişen bireyin bu kanunların uygulanmasına devam edileceği yolunda oluşan beklentisinin mümkün olduğunca korunması hukuki güvenlik ilkesinin gereğidir.

25. Ancak güvenin korunması, mevcut bir hukuki durumun dokunulmazlığı anlamında da değerlendirilmemelidir. Hukuki güvenliğin mevcut bir hukuki durum için dokunulmazlık şeklinde algılanması, dinamik toplum yapısının kurallarla statik, durağan hâle getirilmesi sonucunu doğurur ki bu da toplumun çağın gerisinde kalmasına neden olabilir. Bu nedenle kanun koyucu, Anayasa'da öngörülen kurallar çerçevesinde diğer alanlarda olduğu gibi kamu görevine giriş koşullarıyla ilgili olarak da kamu yararı amacıyla değişiklikler yapabilir.

26. Kişilere belirli haklar sağlayan hukuk kurallarının muhataplarında bir beklentiye yol açması mümkündür. Hak beklentisi, bir kişinin mevcut kurallar uyarınca bir hakkı elde etme beklentisini ifade etmektedir. Bir kuralda öngörülen koşulları taşıyan kişilerin o kuralın ilişkin olduğu hakkı hukuken ve fiilen elde etmeleri, kendileri yönünden kazanılmış hak oluşturmakla birlikte henüz bu hakkı kazanmamış kişilerin de söz konusu hakkı elde etme noktasında bir beklenti içinde olmaları olağandır. Kişilerin hukuka güveni, hukuk devleti yönünden önemli olup kişilerin bu güveninin yine hukuk tarafından korunması asıldır ve bu koru-

ma, hukuki güvenlik ilkesi olarak adlandırılmaktadır. Hukuk güvenliği ilkesi hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

27. Kişilerin mevcut kurallar çerçevesindeki tüm beklentilerinin mutlak suretle hukuken korunması ise kuralların değişmezliğine yol açabileceği gibi kuralların değiştirilmesini anlamsız kılacak sonuçlara da yol açabilecektir. Oysa hukuk, toplumun değişimine ve gelişimine koşut olarak değişime açık ve yaşayan bir varlıktır. Bu nedenle her değişiklikte olduğu gibi kişilerin değişen kurallardan etkilenmesi söz konusu olabilir. Bir kuralda yapılan değişikliğin kişilerin elde etmeyi bekledikleri haklara etkisinin saptanmasında söz konusu kuralın değiştirilme gerekçelerinin de gözetilmesi zorunludur. Bu anlamda değiştirilen kuralın beklenen hakların yanı sıra kazanılmış haklar yönünden dahi etkili olabileceği de belirtilmelidir. Kamu düzeni, genel sağlık gibi haklı nedenlerle daha önce elde edilmiş bir hakkın kullanımını yönünden getirilen ek koşulların mevcut hak sahipleri yönünden gözetilebilmesi de mümkündür.

28. O hâlde her beklentinin hukuken korunmasının söz konusu olmadığı öncelikle belirtilmesi zorunludur. Bir beklentinin hukuken koruma görebilmesinin ön koşullarından birini haklı beklenti seviyesine ulaşması oluşturmaktadır. Haklı beklentinin tespitinde ise kişilerin bu hakkı elde etmeye ne kadar yakın olduklarının ve kural değişikliğinin bu hakkın elde edilmesine etkilerinin, kural değişikliğine neden olan gerekçelerin gözetilmesi gerekir. Bu kapsamda kuralda gerçekleşen değişiklik sonucu ilgililerin bu haktan mahrum kalıp kalmadıkları ya da söz konusu değişikliğin bu hakkı elde etmeleri yönünden zorlaştırıcı bir etkisi olup olmadığı da dikkate alınır. Haklı beklentinin var olup olmadığı, yapılan bu inceleme sonucunda tespit edilir. Bazen de kişinin haklı beklentisi, kişiye mutlak olarak eski kuralın bir hak kazandırmasını değil ancak yeni kurala geçiş sürecinde özellikli konumunun gözetilerek farklı ve geçici bir düzenleme yapılmasını gerekli kılabilir.

29. 657 sayılı Kanun'un 92. maddesinin üçüncü fıkrası, anılan Kanun'a tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanların boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanun'a tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabileceklerini öngörmektedir. Dava konusu kural öncesinde uzman erbaşların 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi uyarınca devlet memurluğuna atanabilmeleri için gerekli olan hizmet süresini belirten bir yasal düzenleme bulunmayıp bu husus çeşitli tebliğlerle düzenlenmiştir. İlgili tebliğlerde ise gerekli hizmet süresi iki yıl olarak belirlenmiş iken dava konusu kuralla bu süre yedi yıla çıkarılmıştır.

30. Bir statüye bağlı olarak ileriye dönük beklenen haklar, kazanılmış hak niteliği taşımadığından 6663 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi uyarınca devlet memurluğuna atanmamış olan uzman erbaşlar yönünden kazanılmış haktan söz edilemez. İptali talep edilen kuralda bireylerin bulunduğu statülerden doğan, tahakkuk etmiş ve kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme öngörülmediğinden kazanılmış hakları ihlal eden bir müdahale söz konusu değildir.

31. Öte yandan kanun koyucu, bir kamu hizmetinde görevin gerektirdiği nitelikleri ve koşulları saptamayı ya da saptanmış olanları değiştirmeyi -anayasal ilkeler içinde kalmak kaydıyla- görevin ve ülkenin gereklerine ve zorunluluklarına göre serbestçe takdir edebilir. Kamu hukuku alanında anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik gibi düzenleyici tasarruflarla konmuş kurallar; kamu hizmetinin gerekleri, gereksinimleri gibi nedenlerle ve konuldukları yöntemlere uyulmak, anayasaya ve kanunlara uygun düşmek kaydıyla her zaman değiştirilebilir veya kaldırılabilir.

32. Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenlemeler statü hukukuna ilişkindir. Statü hukukuna göre yürütülen görevlere atanmanın usulleri, görevin kapsamı ve görevi yerine getiren kişilerin mali ve sosyal hakları ile ilgili konularda anayasal ilkelere aykırı olmamak kaydıyla düzenleme yapmak kanun koyucunun takdirindedir. Bu bağlamda uzman erbaşların devlet memurluğuna atanmalarına ilişkin düzenleme yapma yetkisinin de kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olduğu açıktır.

33. Dava konusu kural öncesinde uzman erbaşların 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi uyarınca devlet memurluğuna atanabilmeleri için ne kadar hizmet süresinin bulunması gerektiği konusunda bir yasal düzenlemenin bulunmadığı, konunun ilk kez dava konusu kuralla düzenlendiği, 3269 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre uzman erbaşların Silahlı Kuvvetlerde elli iki yaşına kadar çalışmalarının asıl, bu yaştan önce devlet memurluğuna atanmalarının ise istisnai bir durum olduğu, yaş sınırı nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden ayrılacak olan uzman erbaşlara merkezi yönetim bütçe kanunlarında yer alan sınırlamalara tabi olmaksızın Millî Savunma Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığı (MSB ANT Başkanlığı) ve Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) kadrolarında emekli aylığına hak kazandıkları tarihe kadar devlet memuru olarak istihdam edilme imkânının tanındığı, devlet memurluğuna açıktan atanabilmek için aranan hizmet süresinin; 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu'nun ek 1. maddesine göre sözleşmeli erbaş ve erler yönünden yedi yıl, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu'nun 7. maddesine göre uzman jandarmalar yönünden on yıl, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 112. maddesine göre subay ve astsubaylar yönünden on beş yıl olduğu gözetildiğinde mevcut hukuki duruma güvenerek uzman erbaşlık mesleğine girmiş olanların devlet memurluğuna atanmak için iki yıllık hizmet koşulunun uygulanmaya devam edeceği yönünde haklı bir beklentilerinin bulunduğu söylenemez.

34. Diğer yandan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri de "belirlilik"tir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olma gibi niteliksel gereklilikleri karşılama koşuluyla mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır.

35. Uzman erbaşların 657 sayılı Kanun'un 92. maddesi hükmünden yararlanabilmeleri için tamamlamaları gereken hizmet yılı, herhangi bir tartışmaya sebep olmayacak şekilde dava konusu kuralda açıkça belirtilmiştir. Bunun yanında devlet memurluğuna atanabilmek için gerekli diğer şartlar da 657 sayılı Kanun'un 92. maddesinde hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla uzman erbaşların açıktan devlet memurluğuna atanabilmelerine ilişkin temel kurallar kanunla belirlenmiş olduğundan kuralda bir belirsizlik bulunmamaktadır.

36. Açıklanan nedenle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

.....

V. HÜKÜM

29.1.2016 tarihli ve 6663 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

....

14. maddesiyle 18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun 5. maddesine eklenen dördüncü fıkranın Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE, 13.12.2017 tarihinde karar verildi.

Kamu Denetçisi Kararı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

SAYI : 36311982-101.07.04-E.14180

BAŞVURU NO : 2018/2765

KARAR TARİHİ : 13/08/2018

ÖZET : Anayasa ve ilgili mevzuat ile yargı kararlarında belirtilen cezaların şahsiliği ilkesi gereği cezaya muhatap olan kişilerin ölümü halinde idari para cezasının mirası reddetmemiş mirasçılardan alınmayacağı hakkında.

BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Şikâyetçi ..., babası ...'a 02.10.2014 tarihli ve 325 sayılı Encümen kararıyla 2.789,58 TL ve 25.12.2014 tarihli ve 512 sayılı encümen kararıyla da 5.579,16 idari para cezası verildiğini, ayrıca aynı suç dolayısıyla Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulduğunu, Fatsa 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 18/11/2015 tarihli ve K: 2015/... sayılı kararı gereği babasının bir yıl hapis cezası aldığını ve 05/08/2017 tarihinde vefat ettiğini,

1.1) 442 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliğ gereği vefat edenlerin idari para cezalarının tahsilatının yapılamayacağı ve 3194 Sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesinde yer alan "... tahsil olunan idari para cezaları, aynı fiil nedeniyle 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine göre mahkum olanlara faizsiz olarak iade edilir" hükmü gereğince 8.368,74 TL tutarındaki idari para cezasının idare tarafından tahsili mümkün olmamasına rağmen tahsil edildiğini belirterek yapmış olduğu ödemenin iade edilmesini talep etmektedir.

.....

İLGİLİ MEVZUAT

3) 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının "Suç ve Cezalara İlişkin Esaslar" başlıklı 38 inci maddenin birinci fıkrasında "Ceza sorumluluğu şahsidir",

....

5) 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun "Kanunun Şümulü" Başlıklı 1 inci maddesinin birinci fıkrasında "Devlete, vilayet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin aktitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile; bunların takip masrafları hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur."

6) 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği" başlıklı 20' nci maddesinin birinci fıkrasında "Ceza sorumluluğu şahsidir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz."

6.1) "Sanığın veya hükümlünün ölümü" başlıklı 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasında "Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarını ortadan kaldırır. Ancak, müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş bulunan hüküm, infaz olunur",

7) 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İdari para cezası" başlıklı 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasında, "... Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idari para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur..."

8) İmar Kanununun 42 nci maddesinin yedinci fıkrasında " Yukarıdaki fıkralar uyarınca tahsil olunan idari para cezaları, aynı fiil nedeniyle 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine göre mahkûm olanlara faizsiz olarak iade edilir"

9) 12/05/2007 tarihli ve 26520 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 442 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliğinde "İdari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda, cezaya muhatap olan kişilerin ölümü halinde idari para cezalarının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmaması koşuluyla, Anayasanın 38 inci maddesinde yer verilen "Cezaların Şahsiliği" ilkesi gereğince, bu idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi icap etmektedir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

....

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11) Başvuran 1 numaralı paragrafta açıklandığı üzere, 02/10/2014 ve 25/12/2014 tarihli encümen kararlarıyla babası ...'a idari para cezası verildiğini ancak babasının ölümü üzerine 8.368,74 TL (Sekiz bin üç yüz altmış sekiz TL-yetmiş dört krş) tutarındaki para cezasının kendisinden tahsil edildiğini belirterek yapmış olduğu ödemenin tarafına iade edilmesini talep etmektedir.

12) Dosya kapsamında şikâyetçi 9 numaralı paragrafta yer verilen Tahsilat Genel Tebliğinin ilgili hükümleri gereği vefat edenlerin idari para cezalarının tahsilatının yapılamayacağını ve 3194 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesinde yer alan "... tahsil olunan idari para cezaları, aynı fiil nedeniyle Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine göre mahkûm olanlara faizsiz olarak iade edilir" hükmü gereğince söz konusu idari para cezalarının idare tarafından tahsilatının mümkün olmadığını ileri sürmektedir.

13) ...'a 02/10/2014 tarihli ve 325 sayılı ... Belediyesi Encümen Kararıyla 2.789,58 ve 25/12/2014 tarihli ve 512 sayılı Fatsa Belediyesi Encümen Kararıyla da 5.579,16 TL ruhsat ve eklerine aykırı inşaat yapılması dolayısıyla İmar Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari para cezası verildiği tespit edilmiştir.

14) Yapılan inceleme neticesinde ... ve babası ...'ın ruhsat ve ruhsat eki projesine aykırı inşaatta büyütme yapmasından dolayı imar kirliliğine neden olma suçundan Fatsa 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 18/11/2015 tarihli ve E:2015/... K:2015/... sayılı kararıyla ...'ın TCK'nın 184/1 maddesi uyarınca hakkındaki cezanın taktiren 1/6 oranında indirilerek neticeten 10 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına,

14.1) Babası ...'ın da TCK'nın 184/1 maddesi uyarınca hakkındaki cezanın taktiren 1/6 oranında indirilerek neticeten 10 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ancak sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan sabıkasının bulunmaması, katılanın somut maddi zararının olmaması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması halinde tekrar suç işlemeyeceği yönünde kanaat oluşması nedenleriyle Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılmasına (HAGB) karar verildiği anlaşılmıştır.

15) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması davayı sonuçlandıran ve uyuşmazlığı çözen bir "hüküm" değildir. Kaldı ki, Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmayacağı açıkça ifade edilmiş olup hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı belli bir süre sanık hakkında bir hüküm ifade etmemekte ve herhangi bir sonuç doğurmamaktadır. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 01/02/2012 tarihli ve E: 2011/19-639 K:2012/30 sayılı Kararı.)

16) Bu anlamda söz konusu kişi hakkında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunmamasından dolayı ilgili Belediye Başkanlığı tarafından para cezası iadesinin reddine karar verilmiştir. Dolayısıyla HAGB kararı kesinleşmiş bir mahkûmiyet olmadığından şikâyetçi ödemenin iadesi için İmar Kanununun ilgili maddesini ileri sürememektedir. Ancak idari para cezasının ödenmesi hususunda kişinin ölümü halinde nasıl bir yöntem izleneceğinin "cezaların şahsiliği ilkesi" bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

17) Bilindiği üzere kanun ve usuller çerçevesinde, kamu düzeninin sağlanması ve idarenin yerine getirmiş olduğu hizmetlerin etkili bir şekilde yürütebilmesi amacıyla yargı kararına ihtiyaç olmaksızın idare tarafından hukuk düzenine aykırı davranışlara yönelik bir takım idari yaptırımlar uygulanabilmektedir. Bu bağlamda idari para cezaları da kanunla düzenlenen, yetkili idare tarafından idari düzene uymama durumunda uygulanan ve malvarlığına etki eden yaptırım türüdür. İdari nitelikteki "para cezası" kamu açısından oluşmuş olan zararın giderilmesi amacını taşıdığı gibi, bir uyarı niteliğinde de olabilmektedir. Bu anlamda idari ceza uygulamaları adli ceza uygulamalarından farklılık taşımakta olup adli para cezaları yargılama usullerine göre uygulanırken, idari para cezaları idarece idare hukuku esaslarına göre uygulanmaktadır.

18) Ülkemizde gerek bazı kurumların kendi özel kanunlarında gerek Kabahatler Kanununda idari para cezaları ve tedbirleri, karar alma mercileri, uygulamaları, tahsili ve bu konulardaki başvurulacak kanun yolları belirli prensip ve yöntemlere bağlanmaya çalışılmıştır. İdari para cezaları kesinleşmesinden sonra ilgili kanunlarında ödeme zamanı gösterilmemiş ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununa göre ödenmesi gerekmektedir. Ancak, 6183 sayılı Kanun'da idari para cezalarının borçlunun ölümü halinde terkin edilip edilmeyeceği hususunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Dolayısıyla idari para cezalarının, borçlunun ölümü halinde düşüp düşmeyeceği konusunun Anayasa ve Türk Ceza Kanunu hükümleri doğrultusunda ele alınması gerekmektedir.

19) Bilindiği üzere Anayasada yer alan "ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi" ile kişilerin idari veya adli suçlara istinaden ilgili merciler tarafından verilen cezaların yalnızca o kişiye yönelik olarak infaz edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Benzer şe-

kilde Türk Ceza Kanununda da ceza sorumluluğunun şahsiliği vurgulanarak hükümlünün ölümü halinde henüz infaz edilmemiş adli para cezalarının ortadan kalkacağı belirtilmiştir.

20) Nitekim Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, Danıştay 13. Dairesi'nin ceza sorumluluğunun bireyselliği ilkesinin, idari para cezaları alanında da geçerli olduğu ve bu cezanın mirasçılardan tahsili olanağı bulunmadığı yönündeki kararını onamıştır. (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 31/05/2007 tarihli ve E:2006/2914 K:2007/1316 sayılı kararı)

21) Yine Maliye Bakanlığınca yayınlanan 442 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliği'nde idari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda, cezaya muhatap olan kişilerin ölümü halinde idari para cezalarının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmaması halinde Anayasada yer verilen "Cezaların Şahsiliği" ilkesi gereğince, ilgili idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesinin gerektiği belirtilmiş ve konu örnek bir durumla açıklanmıştır.

22) Dosya kapsamında, ruhsat ve ruhsat eklerine aykırı inşaatında büyütme yapan şikâyetçinin müteveffa babasına İmar Kanunundaki hükümler gereğince idari para cezası verildiği ve İmar Kanunu gereğince para cezası kesilen kişi hakkında; adı geçen Kanunun tetkikinde cezaya muhatap olan kişinin ölümü halinde idari para cezasının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda idari para cezasının düzenlendiği söz konusu Kanunda, cezaya muhatap olan kişilerin ölümü halinde idari para cezalarının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmadığından Anayasanın "cezaların şahsiliği" ilkesi gereğince, bu idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

23) Sonuç olarak Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde, şikâyetçinin babası ...'a ruhsat ve ruhsat eklerine aykırı inşaatında büyütme yapması dolayısıyla İmar Kanunundaki hükümler gereğince idari para cezası verildiği, babasının vefatından sonra şikâyete konu idari para cezasının oğlu ...'tan tahsil edildiği, başta Anayasa ve ilgili mevzuat ile yargı kararlarında belirtilen cezaların şahsiliği ilkesinin göz önünde bulundurulması gerektiği hususları tespit edildiğinden şikâyetçiden idari para cezasının tahsil edilmesi işleminin hukuka aykırı bulunduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

.....

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosyanın kapsamına göre, BAŞVURUNUN KABULÜNE,

Başvuranın babasına verilen idari para cezasının babasının vefatından sonra mirasçı olan şikâyetçiden tahsil edilmesi işleminde cezaların şahsiliği ilkesi göz önünde bulundurularak tahsil edilen cezanın iadesi yönünde makul sürede işlem tesis edilmesi için ... BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA TAVSİYEDE BULUNULMASINA, ..., Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Genelge

**T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü**

Sayı : 71188846/010.06.02-161214

03.09.2019

Konu : 2020 Yılı Bütçesinde Erişilebilirlik Ödeneğine Yer Verilmesi

İlgi : a) Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 04.07.2019 tarihli ve 1585445 sayılı yazısı.

b) Strateji Geliştirme Başkanlığının 08/07/2019 tarihli ve 158984 sayılı yazısı.

Başta engelliler ve yaşlılar olmak üzere tüm bireylerin toplumsal hayata katılımı amacıyla binalara, açık alanlara ve ulaşım hizmetlerine başkasına ihtiyaç duymadan güvenli bir şekilde ulaşabilmesi için yapıları çevrede ve kentsel hizmetlerde fiziksel, mimari, yönlendirici ve bilgilendirici tedbirlerin alınması kamu kurumlarının temel görevleri arasında yer almaktadır.

Bilindiği üzere 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanununun 7' nci, Geçici 2' nci ve Geçici 3' üncü maddelerinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları, gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinde erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik amir hükümlere yer almaktadır.

İllerde, erişilebilirlik standartlarının ve yükümlülüklerinin uygulanmasının izlenmesi ve denetimi görevi, Kanununun Geçici 3' üncü maddesi ile Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarına verilmiştir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20/07/2013 tarih ve 28713 yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik hükümlerine istinaden de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca "Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme formları" konulu 2016/7 sayılı Genelge, "5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanununun Geçici 3' üncü Maddesi Kapsamında Verilecek idari Para Cezalarının Uygulanması ve Diğer Hususlar" konulu 2017/4 sayılı Genelge ve "2019 Yılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planı" konulu 2019/1 sayılı Genelge yürürlüğe konulmuştur. Ayrıca erişilebilirlik ile ilgili harcamaların izlenebilmesi için fonksiyonel sınıflandırmanın dördüncü düzeyinde "10.1.2.05 Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması Amacıyla Yapılacak Giderler" bütçe kodu açılmıştır.

Yukarıda yer alan açıklamalar kapsamında tüm bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik yapılması gereken çalışmalarda ihtiyaç duyulacak bütçeye 2020 yılı bütçe hazırlıkları kapsamında "10.1.2.05" bütçe kodu kullanılarak yer verilmesi amacıyla yazımızın iliniz dahilindeki belediye başkanlıklarına duyurulması hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

**T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü**

Sayı : 71188846-010.06.02-219769

20.09.2019

Konu : Elektronik Tebligatın Yaygınlaştırılması

İlgi : Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 16.08.2019 tarih ve 19885 sayılı yazısı.

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün ilgi yazısında "Uzun yargılamaların en önemli sebeplerinden biri tebligat sürecinin uzunluğu olup, yargılama sürecinin kısaltılması ve adil yargılanma hakkının temini açısından tebligatın hızlı yapılması önem arz etmektedir. Tebligat, kişilerin Anayasa ve temel kanunlarla güvence altına alınan adil yargılanma, iddia ve savunmada bulunma, idari işlem ve eylemlerden haberdar olma ve gerektiğinde bunlara karşı kanun yoluna başvurma haklarının korunması bakımından önemlidir. Yargılama süreçlerinin kısaltılması, adil yargılanma hakkının temini, tebligatın zamanında ve hatasız şekilde yapılması maksadıyla değişiklik yapılan Tebligat Kanununun ilgili maddeleri ile Elektronik Tebligat Yönetmeliği 1/1/2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7201 sayılı Tebligat Kanununun "Elektronik tebligat" başlıklı 7/a maddesiyle:

1.10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III),ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlara,

2.5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idarelere,

3.Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıklarına,

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmelerine,

5. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklara,

6. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarına,

7. Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişilerine,

8. Noterlere,

9. Baro levhasına yazılı avukatlara,

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve birlikişilere,

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birime, Kanunun ve Yönetmeliğin yürürlük tarihi olan 1/1/2019 tarihinden itibaren tebligatın elektronik yolla yapılmasının zorunlu olacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda sayılan ve kendisine tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olan kurum, kuruluş veya birlikler ile gerçek veya tüzel kişilerin elektronik tebligat zorunluluğuna tabi olmaları veya bunlar hakkında elektronik tebligat zorunluluğunun ortadan kalkması hâllerinde elektronik tebligat adresi almak veya kapatmak için gerekli bildirimler, ilgili kurum, kuruluş veya birlik tarafından yapılacaktır. PTT tarafından oluşturulan elektronik tebligat adresleri adres sahiplerine teslim edilmek üzere, ilgili kurum, kuruluş veya birliğe gönderilecektir.

Mahkemeler tarafından yılda yaklaşık 40 milyon, tebligat çıkarılmaktadır. Mahkemeler dışındaki kurum ve kuruluşların çıkardığı tebligatlar da hesaba katıldığında yılda ortalama 80 milyon tebligat çıkarıldığı görülmektedir.

PTT den alınan verilere göre, UETS üzerinden 1/1/2019 ila 5/8/2019 tarihleri arasında; 9.585.399 adet elektronik tebligat yapılmıştır.

Halen 1.337.116 adet tanımlanmış elektronik tebligat adresi hesabı bulunmaktadır. 168.720 adet aktif, tanımlandığı halde aktivasyon bekleyen 1.168.321 hesap mevcuttur.

Elektronik tebligat masrafı ile fiziki tebligat masrafı arasındaki büyük fark dikkate alındığında elektronik tebligat gönderileri arttıkça tebligat masrafları da azalacaktır.

Özellikle kendilerine tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olan kurum, kuruluş veya birlikler ile gerçek veya tüzel kişilerin bir an önce tebligat adreslerini almaları ve elektronik tebligat adresi hesabı oluşturulduğu halde aktivasyon bekleyen hesap sahiplerinin hesaplarını aktif hale getirmeleri önem arz etmektedir.

Elektronik tebligat adresi hesabı oluşturulması ve oluşturulan hesapların aktif hale getirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda gereği..." denilmektedir.

Bu kapsamda elektronik tebligat adreslerinin alınması veya elektronik tebligat adresi oluşturulduğu halde aktivasyon bekleyen hesap sahiplerinin hesaplarını aktif hale getirmeleri için gerekli tedbirlerin alınması hususunda;

Bilgi edinilmesini ve gereğini arz ve rica ederim.

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Sayı : 42168566-010.06-E.4005

25.10.2019

Konu : Sözleşmeli Personel ve Sürekli İşçi İstihdamı

Bilindiği üzere, 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 19/8/2019 tarihli ve "Açıktan atama veya alım izni" konulu Genelgemiz uyarınca sürekli işçi kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonlarından boş olanların açıktan atama amacıyla kullanılmasına ilişkin izin süreci ilgili mevzuatında belirtilen kurum görüşlerinin alınması da dahil olmak üzere Başkanlığımızca yürütülmektedir.

Bu kapsamda, sürekli işçi ve sözleşmeli personel istihdamına ilişkin olarak kurumlarca yapılan uygulamalar dikkate alındığında sürekli işçilerin istihdam edileceği hizmet birimleri ve hizmet türleri başta olmak üzere bazı hususların açıklanmasına ihtiyaç duyulmuş olup, uygulama birliğinin sağlanması amacıyla;

2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca sürekli işçi kadrolarından veya sözleşmeli personel pozisyonlarından boş olanların açıktan atama amacıyla kullanılması Başkanlığımız iznine tabi olup, izin süreci tamamlanmaksızın kadro veya pozisyonların kullanımına ilişkin olarak ilan, sınav ve atama işlemlerine başlanılmaması,

İlgili mevzuatı uyarınca engelli ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunun karşılanması ile askerlik görevi sebebiyle kurumlarından ayrılan sürekli işçilerin askerlik hizmeti dönüşü göreve başlayabilmelerini teminen yapılacak işçi atamaları için boş sürekli işçi kadrosu bulunması halinde Başkanlığımızdan izin alınmasına gerek bulunmamakla birlikte, boş kadro bulunmadığı durumlarda 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8 inci maddesi uyarınca kadro ihdas edilmeksizin atama işlemi tesis edilmemesi,

2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sürekli işçi istihdamının, hizmet birimleri olarak atölye, şantiye, fabrika ve çiftlik; hizmet türleri itibarıyla ise temizlik, koruma ve güvenlik, bakım ve onarım hizmetleri ile sınırlandırıldığı dikkate alındığında, sürekli işçilerin sadece anılan hizmet birimlerinde ve/veya hizmet türlerinde çalıştırılması,

Mevzuatında öngörülen hizmet birimleri ve/veya hizmet türleri dışında sürekli işçi istihdam edilmesine yol açacak, atama işlemi tamamlanmamış alım süreçlerine ilişkin ilan, sınav vb. işlemlerle ilgili gerekli düzeltmelerin yapılması,

2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin yürürlüğe girdiği 10/7/2018 tarihinden sonra istihdam edilmeye başlanan ve mevzuatta öngörülen hizmet birimleri ve/veya hizmet türleri dışında istihdam edilmekte olan sürekli işçilerin çalıştırıldıkları hizmet birimi ve hizmet türlerinin mevzuata uygun hale getirilmesine yönelik olarak ilgili kamu idaresince gerekli işlemlerin yapılması,

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 127' nci maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ve 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanunla aynen kabul edilen geçici 23' üncü madde uyarınca personel çalıştırılmasına davalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılmakta iken kamu kurum ve kuruluşlarının sürekli işçi kadroları ile geçici işçi pozisyonlarına geçirilenlerin, geçiş işlemi yapılmadan önceki ihale sözleşmesi kapsamındaki hizmetleri yürütmek üzere istihdam edilmeleri, yürütmekte oldukları hizmetler dışında başka hizmetlerde çalıştırılmaması,

Sürekli işçi kadrolarından veya sözleşmeli personel pozisyonlarından boş olanların açıktan atama amacıyla kullanılmasına yönelik olarak Başkanlığımıza gönderilecek talep yazılarında personel istihdamının gerekçelerine ayrıntılı şekilde yer verilmesi ve sürekli işçiler için ekte yer alan formun doldurulması.

Yapılacak çalışmalarda değerlendirilmek üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca en son imzalanmış olan toplu iş sözleşmelerinin birer örneğinin Başkanlığımıza gönderilmesi,

hususlarında bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

T.C
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 48563918-900-E.238549
Konu : Merkezi Yerleştirme

10.10.2019

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nün 10/10/2019 tarihli ve 41515602-900(900)-E.2516380 sayılı yazısında;

Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların kurmuş olduğu mahalli idare birliklerine ilk defa memur alımlarının merkezi yerleştirme yoluyla da karşılanabilmesi amacıyla mezkur Yönetmeliğin "Kapsam" başlıklı 2' nci maddesi hükmüne göre, itfaiye eri dışındaki B grubu kadrolara aynı Yönetmeliğin Dördüncü Bölümünde düzenlenen merkezi yerleştirme usulüyle personel temin edebilmeleri yönünde görüş bildirilmiştir.

KPSS sonuçları esas alınarak ikinci bir sınav veya mülakat yapılmaksızın personel talebinde bulunmak isteyen yerel yönetimlerin 2019 yılı Aralık ayında yapılması öngörülen KPSS-2019/2 merkezi yerleştirmeleri için 18 Ekim 2019 tarihine kadar DPB e-Uygulama sistemi üzerinden taleplerini bildirmeleri ve onaylanan taleplerini raporlayarak ayrıca resmi yazı ekinde Çalışma Genel Müdürlüğüne intikal ettirmeleri gerekmekte olup, iliniz dahilindeki belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların kurmuş olduğu mahalli idare birliklerine duyurulması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

T.C
AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Çalışma Genel Müdürlüğü

Sayı : 41515602-900(900)-E.2516380
Konu : Merkezi Yerleştirme

10.10.2019

İlgi : a) 11/09/2019 tarihli ve E.210995 sayılı yazı.

b) 03/10/2019 tarih ve E.231234 sayılı yazı.

Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belediyeler ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinin ilk defa memur alımlarının merkezi yerleştirme yoluyla da karşılanabilmesi yönünde taleplerinin bulunduğu bahisle, konu hakkında görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

İlgi (a) ve (b) yazıda da belirtildiği üzere, mezkur Yönetmeliğin "Kapsam" başlıklı 2' nci maddesi hükmüne göre Yönetmelik kapsamında bulunduğu bilinen yerel yönetimlerin alımı için farklı usul öngörülen itfaiye eri dışındaki B grubu kadrolarına aynı Yönetmeliğin Dördüncü Bölümünde düzenlenen merkezi yerleştirme usulüyle personel temin edebilmeleri tarafımızca da uygun değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda merkezi yerleştirme aracılığı ile yalnızca KPSS sonuçları esas alınarak -ikinci bir sınav veya mülakat yapılmaksızın- personel talebinde bulunmak isteyen yerel yönetimlerin 2019 yılı Aralık ayında yapılması öngörülen KPSS-2019/2 merkezi yerleştirmeleri için 18 Ekim 2019 tarihine kadar DPB e-Uygulama sistemi üzerinden taleplerini bildirmeleri ve onaylanan taleplerini raporlayarak ayrıca resmi yazı ekinde intikal ettirmeleri gerekmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Soru & Cevap

Sorularınızı
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlanan
Birliğimiz web
sitesindeki
“Soru-Cevap”
formunu doldurarak
iletebilirsiniz.

1) Müdür kadrosunda görev yapan personel, muvafakati olmadan başka bir belediyeye, ilgili belediyenin talebi üzerine geçici olarak ne kadar süre ile görevlendirilebilir? Geçici görevlendirilen personelin sigorta primleri, geçici yolluk ve maaşı hangi kurumdan ödenir?

Geçici görevlendirme ile ilgili düzenlemeler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 375 sayılı KHK’da yer almaktadır.

657 sayılı Kanunun Ek 8’nci maddesinde kurumlar arası geçici görevlendirme düzenlenmiş olup memurların, geçici görevlendirme yapmak isteyen kurumun talebi ve çalıştıkları kurumun izni ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında maddede belirtilen şartlarla geçici süreli olarak görevlendirilebilecekleri belirtilmiştir. Ayrıca maddede geçici süreli görevlendirilen memurların, geçici süreli olarak görevlendirildikleri kurumların mevzuatına uymakla yükümlü oldukları, yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, aylıkları ile diğer malî ve sosyal haklarını kurumlarından aldıkları, bu memurların kadroları ile ilişkileri, kendi sınıf ve derecelerindeki terfi ve emeklilik haklarının devam ettiği, geçici süreli görevlendirme süresinin bir yılda altı ayı geçemeyeceği, geçici süreli görevlendirmenin, memurların göreviyle ilgili olmasının şart olduğu, geçici süreli görevlendirmede memurun muvafakatının aranacağı düzenlenmiştir.

375 sayılı KHK’nın ek 25’inci maddesinde ise geçici görevlendirme aylıklı ve aylıksız izin olarak iki şekilde düzenlenmiştir. Şöyle ki;

Maddenin birinci ve ikinci fıkralarında statülerine bakılmaksızın bir kadro veya pozisyona dayalı olarak kamu kurum veya kuruluşlarında istihdam edilenlerin, kurumlarının muvafakatiyle bir yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirilebilecekleri, bu sürenin birer yıl olarak uzatılabileceği, kamu kurum veya kuruluşlarının emrine geçici görevlendirilenlerin mali ve sosyal hak ve yardımlarını kurumlarından alacakları, bunların bu şekilde görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıklı izinli sayılacakları düzenlenmiştir.

Bu maddenin üçüncü fıkrasında kurum veya kuruluşların kadro veya pozisyonlarına geçici görevlendirmenin yapılabilmesi için, görevlendirileceklerin ilgili mevzuat uyarınca kadro veya pozisyona asaleten atanmada aranan, asaleten atanmada sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dâhil, tüm şartları bir arada taşımaları gerektiği, bu şekilde görevlendirilenlerin görevlendirildikleri kadro veya pozisyon için öngörülen mali ve sosyal hak ve yardımlardan emsali personel gibi faydalandırılacakları, bunların geçici görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıksız izinli sayılacakları bunların Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkilerinin kendi kurumlarındaki statüleri dikkate alınarak devam ettirileceği belirtilmiştir.

Ayrıca maddede, bu maddeye göre görevlendirilenlerin görevlendirildikleri kurumların mevzuatına uymakla yükümlü olduğu, toplamda altı ayı geçen görevlendirmelerde personelin muvafakatının de alınmasının şart olduğu düzenlenmiştir.

Kurumlar Arası Geçici Görevlendirme Yönetmeliği ile 375 sayılı KHK’nın 25 nci maddesine göre yapılacak geçici görevlendirmelerin usul ve esasları ile kullanılacak formlar düzenlenmiştir.

Bu açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; personelin muvafakati alınmadan 657 sayılı Kanuna göre geçici görevlendirilmesinin mümkün olmayacağı, 375 sayılı KHK’ya göre yapılacak geçici görevlendirmede ise görevlendirme süresinin toplamda altı ayı aşması halinde personelin muvafakatının alınması gerektiği, hangi düzenlemeye göre geçici görevlendirme yapılacak ise bahse konu personelin mali ve sosyal haklarının o düzenlemedeki esaslar kapsamında belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

2) Belediyemizde Elektronik Belge Yönetim Sistemine geçilmiş olup halen kamu kurum ve kuruluşlarından belediyemize fiziki olarak belge gelmektedir. Bu belgelerin kaydedilmesi için gelen evrak kayıt defteri tutmak gerekir mi?

18/10/2019 tarihli ve 30922 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin 23’üncü maddesinde işlem görmek üzere kağıt ortamında gelen belgelerin, işlem ve dosya bütünlüklerinin korunması amacıyla ekleri ile birlikte taranarak elektronik belge yönetim sistemine dâhil edileceği, dijitalleştirilen belgelerin elektronik ve fiziki belgeler ile ilişkilerinin korunacağı, 24’üncü maddede ise dosyalama işlemlerinde “Standart Dosya Planı”nın uygulanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Standart Dosya Planı ise 25/03/2005 tarihli ve 25766 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlığın 2005/7 sayılı Genelgesinde “Kurum ve kuruluşların iş ve işlemleri sonucunda teşekkül eden belgelerin, sistemli bir şekilde dosyalanmasını sağlamak üzere önceden hazırlanmış konu ve konu numaraları envanteri” olarak tanımlanmış ve bu Genelge ile belediyeler de standart dosya planı oluşturmaya başlamışlardır. Ayrıca Genelge ekinde yer alan konu gurupları itibarıyla Standart Dosya Planı üç ana bölümden oluşturulmuş, belediye işlerine ait ana dosya planı kod ve başlıkları ve dosyalama işlemlerinde uyulacak kurallar da ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

2/2/2015 tarihli ve 29255 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) idarelerin faaliyetlerini yerine getirirken oluşturdukları her türlü dokümantasyonun içerisinde idare faaliyetlerinin delili olabilecek belgelerin ayıklanarak bunların içerik, üstveri, format ve ilişkisel özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi; elektronik ortam ise EBYS ya da kurumsal belge kayıt sistemleri içerisinde bilgi, belge veya dokümanların hazırlandığı ve kayıtlı olduğu her türlü bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını tanımladığı belirtilmiştir. Yönetmeliğin 27’nci maddesinin üçüncü fıkrasında idareye fiziksel ortamda gelen belgenin idare tarafından teslim alınacağı ve alındığı tarih ile belgeye ait üstverilerin kaydedileceği, gerekli görülmesi hâlinde güvenli elektronik imza ile gelen belgenin çıktı alınarak da işleme konulacağı belirtilmiş, maddenin diğer fıkralarında ise fiziksel olarak alınan belgeler için izlenecek yol ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belgelerin kaydedilmesindeki amacın belediyelere gelen veya belediyelerce oluşturulan evrakın işlem ve dosya bütünlüğünün sağlanması ve delil olma niteliğinin korunması olduğu, belediyelere fiziksel ortamda gelen belgelerin alındığı tarih ile belgeye ait üstverilerin kaydedilmesinin mevzuat gereği olmakla birlikte bunun sağlandığı ortamın fiziksel veya elektronik ortam olması arasında bir fark bulunmadığı değerlendirilmekte birlikte EBYS kullanıldığı halde ayrıca gelen evrak kayıt defteri tutulmasının belediyenin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

3) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmese dahi belediye meclisi kararı ile resmi ve dini bayramlarda belediyelerce ücretsiz taşıma yapılabilir mi?

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7’nci maddesinin (f) bendinde büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksit sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 1’inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerce üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamayacağı, maddenin ikinci fıkrasında belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelerin, toplu taşıma hizmetlerinde malül, yaşlı, öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkili oldukları hüküm altına alınmış, altıncı fıkrasında ise Cumhurbaşkanının birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun belediye meclisinin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 18’inci maddesinde ve 5216 sayılı Kanunda belediye meclisine belediyelerin ücretsiz taşıma yapabilmesi için karar alma görev ve yetkisi verilmemiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediyelerin 4736 Kanuna göre toplu taşıma hizmetlerinde malül, yaşlı, öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkili oldukları ancak bunun dışında resmi ve dini bayramlarda ücretsiz taşımanın ancak Cumhurbaşkanınca tespit edilmesi halinde mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

4) Belediyede şef kadrosunda görev yapmaktayım, başka bir belediyede memur kadrosuna naklen geçiş yaptığım takdirde şef kadrom kazanılmış hak teşkil eder mi? Özlük haklarım memur kadrosundan mı devam eder?

Anayasanın 128’nci maddesinin ikinci fıkrasında memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Bu kapsamda memurların özlük hakları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda düzenlenmektedir.

657 sayılı Kanununun 147’nci maddesinde aylık bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibarıyla ödenen para olarak tanımlanmış, 43’üncü maddede ise ek göstergenin bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanacağı, bu ek göstergelerin, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde buldukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmayacağı düzenlenmiştir.

04/07/2009 tarihli ve 27278 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 20’nci maddesinde mahalli idarelerde ve diğer kamu/kurum ve kuruluşlarında, daha önce bulunulan görevler ile bu görevlerle aynı düzey görevlere veya alt görevlere, görevde yükselme sınavına tabi tutulmadan atama yapılabileceği belirtilmiştir.

Bu açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; 657 sayılı Kanuna göre memurların özlük hakları buldukları kadroya göre belirleneceğinden atadığınız yeni kadro kapsamında özlük haklarınızın devam edeceği ancak bahse konu Yönetmeliğin 20’nci maddesi gereği şef kadrosu hakkınızın saklı olduğu değerlendirilmektedir.

5) Meslek lisesi motor bölümü mezunu ve şoför kadrosunda memur olarak görev yapan personel 657 sayılı Kanunun 71’nci maddesine göre teknisyen kadrosuna atanabilir mi?

04/07/2009 tarihli ve 27278 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5’inci maddesinin ikinci fıkrasında teknisyen kadrosu unvan değişikliğine tabi kadrolar arasında sayılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 71’inci maddesinde; memurların eşit dereceler arasında veya derece yükselmesi suretiyle sınıf değiştirmelerinin caiz olduğu, bu şekilde sınıf değiştireceklerin geçecekleri sınıf ve görev için bu Kanunda veya kuruluş kanunlarında belirtilen niteliklere sahip olmalarının şart olduğu, kurumlar, memurlarını meslekleri ile ilgili sınıftan genel idare hizmetleri sınıfına veya

genel idare hizmetleri sınıfından meslekleri ile ilgili sınıfa, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle atayabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Bu Kanunun 76'ncı maddesinde de kurumların, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları buldukları kadro derecelerine eşit veya 68' inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilecekleri hükmüne yer verilmiştir.

657 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde bu Kanunun temel ilkeleri arasında liyakat ve kariyer ilkeleri sayılmış ve kariyer ilkesi Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamak, liyakat ilkesi ise Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmak olarak tanımlanmıştır.

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin Amaç maddesinde; Bu Yönetmeliğin amacının, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak, mahalli idarelerde görev yapan Devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olarak ifade edilmiştir. Yine bu Yönetmeliğin dayanakları arasında gösterilen Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmeliğin amaç kısmında da benzer bir düzenlemeye yer verilmiştir. Söz konusu Yönetmelikte bu Yönetmeliğin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlandığı belirtilmiştir.

217 sayılı KHK'nın 3'üncü maddesinde Devlet Personel Başkanlığı'nın görevleri arasında Kamu personelinin hukuki ve mali statüsünün ve uygulanmasının esaslarını tespit etmek, bunların düzenlenmesi ve geliştirilmesiyle ilgili çalışmaları yapmak, gerekli kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile diğer idari metinleri hazırlamak Devlet Personel Başkanlığının görevleri arasında sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen düzenlemeler birlikte ele alındığında; mahalli idareler personelinin görevde yükselme ve unvan değişikliğine ilişkin esasların yer aldığı Yönetmeliğin 657 sayılı Kanunun liyakat ve kariyer ilkeleri esas alınarak düzenlendiği ve Genel Yönetmelikte de 657 sayılı Kanun ve 217 sayılı KHK'nın dayanak alındığı, dolayısıyla normlar hiyerarşisine uygun ve usulüne göre yürürlüğe konulan bu Yönetmeliklere iptal edilinceye veya farklı bir düzenleme yapılmaya kadar uyulması gerektiği bu çerçevede şoför kadrosunda bulunan personelinin unvan değişikliğine tabi olan teknisyen kadrosuna unvan değişikliği sınavında başarılı olması kaydıyla atamasını yapılabileceğinin, Yönetmeliğin Kanuna aykırı olduğunun düşünülmesi halinde konunun yargıya intikal ettirilmesinin ilgilinin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

6) 696 sayılı KHK ile Belediye Personel A.Ş'ye geçişim yapıldı ve belediyede büro personeli olarak görev yapmaktayım, evlendirme memurluğu yapmam mümkün müdür?

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 144'üncü maddesinde evlenme işlemi, evlenme kütüğü, evlenmeye ilişkin yazışma ve evlenme ile ilgili diğer konuların yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

7.11.1985 tarihli ve 18921 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Evlendirme Yönetmeliğinin 7'nci maddesinde, evlendirme memurunun, belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur olduğu hüküm altına alınmış, 8'nci maddesinde de evlendirme memurluğu görev ve yetkisinin belediye başkanınca bizzat kullanılabilmesi gibi görevlendireceği üst düzey personel tarafından da kullanılabilmesi düzenlenmiş ve bu suretle evlendirme memurluğu yetkisinin kimlere verilebileceği sınırlı olarak sayılmıştır.

Anayasa'nın 128'inci maddesinde; Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği düzenlenmiş, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinde kamu hizmetlerinin memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürüleceği belirtilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığının vermiş olduğu görüşlerde; memurlar tarafından görülmesi gereken ve memur gibi istihdam edilmiş olmak anlamına gelecek iş ve işlemlerin işçilere yaptırılmasının, resmi yazışmalarda sorumluluk taşımak niteliğinde olan imza ve paraf yetkisinin işçiler tarafından kullanılmasının genel olarak hukuka aykırı olacağı yönündedir.

Bu düzenleme ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde belediye şirket personeline evlendirme memurluğu yetkisinin verilmesinin uygun olmayacağı değerlendirilmektedir.

7) Tekniker kadrosunda çalışırken görevde yükselme sınavı sonucunda müdürlük kadrosuna atanan mühendislik fakültesi mezunu memur mühendislik kadrosunun haklarından faydalanabilir mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 147'nci maddesinde aylık bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibarıyla ödenen para olarak tanımlanmış, Kanununun 43'üncü maddesinin (B) bendinde, ek göstergenin, memurların sınıfları, kadroları veya görevleri esas alınmak suretiyle hesaplanacağı, memurların belirtilen sınıf ve görevde buldukları sürece ödemelere esas alınacağı belirtildikten sonra bu durumun istisnalarına yer verilerek kurumların 1, 2, 3 ve 4' üncü dereceli kadrolarına atanana uygulanan ek göstergelerin, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamayacağı düzenlenmiştir.

148 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde de bu konu açıklanmış ve burada da kurumların 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolarına uygulanacak ek göstergeler ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli (I) sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamayacağı belirtilmiş ve konuyla ilgili örneklere yer verilmiştir.

Bahse konu düzenleme ile atama yoluyla kariyer sınıfının dışında bir sınıfta çalışmak durumunda kalanların, kariyer sınıfta kazanılmış hak aylıklarına göre alacakları ek göstergeden düşük olmamak üzere ek göstergeden yararlandırılarak mağdur edilmemeleri amaçlanmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; "Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre almakta olan personele, ... mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler dahil almakta oldukları toplam ödeme tutarı dikkate alınmak suretiyle aynı veya benzer kadro ve görevlerde bulunan personel arasındaki ücret dengesini sağlamak amacıyla, en yüksek Devlet memuru aylığına (ek gösterge dahil), ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan kadro ve görev unvanlarına karşılık gelen oranların uygulanması suretiyle hesaplanan tutarda ek ödeme yapılacağı, ek ödemeye hak kazanılmasında ve bu ödemenin yapılmasında aylıklara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Konuyla ilgili olarak verilen Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 7/12/2007 tarihli ve E:200/2, K:2007/1 sayılı kararında da ek göstergenin kadroya bağlı olduğu ve ek göstergenin memurun yer aldığı sınıf ve görevlerde bulunduğu sürece ödeneceği kadro unvanında herhangi bir değişiklik olmadığı sürece mezuniyet diplomasında yer alan unvan, başka bir anlatımla tahsil durumu dikkate alınarak ek gösterge uygulamasından yararlanamayacakları, ek ödemenin yapılmasında da memurların kadro ve görev unvanlarının esas alınacağı ifade edilmiştir.

Memurlara ödenecek zam ve tazminatlar, 2006/10344 sayılı Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar ile düzenlenmiş olup bu Kararın 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; kurumların teknik ve sağlık hizmetleri sınıflarına ait kadrolarında bulunanlardan, buldukları hizmet sınıflarına atanılabilecek mesleki bir üst öğrenimi bitirenlere, cetvelde ayrıca belirtilen istisnai durumlar hariç olmak üzere, kariyerleri (mesleki üst öğrenimleri) esas alınarak zam ve tazminat ödeneceği belirtilmiştir.

11 Mayıs 2006 tarihli ve 26165 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 160 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinin E maddesinin (3) numaralı bendinde de, kadroları teknik ve sağlık hizmetleri sınıflarında bulunan personelden, buldukları hizmet sınıflarına atanılabilecek mesleki bir üst öğrenimi bitirerek, diploma veya çıkış belgelerini kurumlarına ibraz edenlere, intibak işlemlerinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, belgelerin kuruma ibrazını takip eden ay başından geçerli olmak üzere, ita amirlerinden alınacak ödeme onayı ile cetvelde ayrıca belirtilen istisnai durumlar hariç olmak üzere bitirilen aynı sınıfta ilgili mesleki üst öğrenimin karşılığı olan zam ve tazminatların ödeneceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemeler ve Danıştay İçtihadı Birleştirme Kararı birlikte ele alındığında daha önce mühendis kadrosunda görev yapmamanız nedeni ile mühendislik kadrosunun ek gösterge ve ek ödeme haklarından faydalanmanızın mümkün olmadığı ancak özel hizmet zam ve tazminat oranlarınızın mühendis unvanı esas alınarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

8) Daire başkanlığı görevinden alınıp müdür, mühendis ya da uzman kadrosuna atanan memur daire başkanlığının mali haklarını alabilir mi? Daire başkanlığı kadrosunun iptal edilmesi nedeni ile görevinden alınan memurlar hangi kadrolara atanabilirler?

375 sayılı KHK'nın Ek 18'inci maddesinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ve tasarruf mevduatı sigorta fonunda üst düzey kadrolarda bulunanların görev süreleri sona erdikten sonra hangi kadro ve pozisyonlara atanacakları belirlenmiş ancak belediyelerdeki üst düzey yöneticiler bakımından bu şekilde bir düzenleme öngörülmemiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 76'ncı maddesinde kurumların, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları buldukları kadro derecelerine eşit veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilecekleri hükmü yer almaktadır.

Bilindiği üzere Üst dereceli kadro olması sebebiyle de bu kadroya yapılacak atamalar 657 sayılı Kanunun 68/B maddesine göre yapılmaktadır. 657 sayılı Kanunun 68'inci maddesi istisnai bir düzenleme olup bu madde ile memurların mükteseplerinden daha üst derecelerde görev yapmasına belli şartlarla imkân tanınmakla birlikte aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bu şekilde üst derecelerde görev yapmak başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmamaktadır. Bu nedenle daire başkanlığı kadrosunda görev yaptığı sürede kadronun mali haklarından faydalanılmasının mümkün olduğu, görevden alındıktan sonra ise mali haklarının yeni atandığı kadroya göre belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

04.07.2009 tarihli ve 27278 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 20'nci maddesinde; bu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst görevlerde, en az altı ay süreyle çalışmış olanların, aranan şartları taşımaları kaydıyla, bu Yönetmeliğin 5' inci maddesinde yer alan "yönetim" "araştırma, planlama ve savunma hizmetleri" gruplarında gösterilen kadrolara sınavsız atanabilecekleri düzenlenmiştir. Daire başkanlığı kadrosunun bu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst düzey görev olduğu dikkate alındığında, daha önce daire başkanlığı görevinde bulunan memurun aranan nitelikleri taşımak kaydıyla müdür kadrosuna veya 5'nci maddede sayılan diğer kadrolara atanmasının idarenin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

9) Kamu Personeli Seçme Sınavı Sonucunda memur olarak atanan ve genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan memurun sözleşmeli ve özel sektör çalışmaları kazanılmış hak aylık ve emekliliğe esas derecesinde sayılır mı?

Memuriyet dışında geçen hizmet sürelerinin memuriyette değerlendirilmesine ilişkin düzenlemelere 657 sayılı Kanunun 36'ncı maddesinin (C) bendinde yer verilmiş olup söz konusu düzenlemede özel sektörde çalışan sürelerin kazanılmış hak aylık derecesinde değerlendirilmesi hizmet sınıfına göre değişmektedir. 657 sayılı Kanunun 36/C maddesinde, memuriyet dışında serbest olarak çalışılan veya resmi ve özel sektörde geçen süreler, Teknik Hizmetler, Sağlık Hizmetleri, Avukatlık Hizmetleri sınıfları ile Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında ve basınla ilgili kadrolarda çalışanlar için değerlendirilirken, aynı süreler Genel İdare Hizmetleri Sınıfında çalışan memurlar açısından değerlendirilmemektedir. Bu nedenle özel sektörde işçi statüsünde geçen hizmet sürelerinin kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Kamu kurumunda sözleşmeli olarak çalışılan süreler konusunda ise aynı maddenin (C) fıkrasının altıncı bendinde bu Kanunun 4'üncü ve 237'nci maddesinin (e) fıkrasına göre sözleşme ile istihdam edilenlerin, memuriyete geçirilmeleri halinde, sözleşmeli olarak geçirdikleri hizmet sürelerinin, her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirileceğinin düzenlendiği görülmektedir.

Konuyla ilgili olarak Devlet Personel Başkanlığınca verilen 16.02.2016 tarihli ve 979 sayılı görüşte de söz konusu hükümde kullanılan "memuriyete geçirilmeleri" ibaresinin sınavla ilk defa Devlet memuru olarak atanmış olanları da kapsamı gerektiği değerlendirilerek Kamu Personel Seçme Sınavı sonuçlarına göre göreve başlayan ve adaylık eğitimini tamamlayarak asli memurluğa atanan personelin, 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında daha önce sözleşmeli statüde geçen hizmet sürelerinin kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi gerektiği mütalaa edilmiştir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar birlikte ele alındığında bahse konu personelinizin 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında sözleşmeli olarak geçen hizmet süresinin kazanılmış hak aylık derecesinde değerlendirilmesi gerektiği, 1.10.2008 tarihinden sonra ilk defa Devlet memuru olanlar için 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu Hükümleri uygulanmayacak olup bu kişiler bakımından emekliliğe esas kademe derece hesaplaması yapılmayacağı, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

10) Anadolu meslek lisesi bilgisayar bölümü mezunu, teknisyen kadrosunda görev yapan ve görevdeyken Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümünden mezun olan personelimizin, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 19.10.2015 tarih ve 75850160-303.01/01/56945 sayılı kararında bu bölüm mezunlarının teknik öğretmen unvanı almalarının uygun olmadığı yönündeki görüşü dikkate alındığında, müdürlük kadrosu için görevde yükselme sınavına girme hakkı var mıdır? Bilgi işlem müdürlüğüne vekâlet etmesi nedeni ile kendisine vekâlet ücreti ödenecek midir?

04/07/2009 tarihli ve 27278 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre müdürlük kadrosuna atanabilmek için 657 sayılı Kanunun 68'inci maddesinin (B) bendinde belirtilen atanma şartlarını taşımak, fakülte veya en az dört yıllık yüksekokul mezunu olmak genel şartının yanı sıra bu maddenin (1)'inci fıkrasının (a) bendinin 3 numaralı alt bendine göre ekli (1) sayılı listede sayılan ve teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere atanabilmek için; yükseköğretim kurumlarının, kadronun görev alanı ile ilgili eğitim ve öğretimde bulunan en az dört yıllık bölümlerinden veya bu bölümlere denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olmak, şartlarının taşınması gerekmektedir.

Bilgi işlem müdürlüğü kadrosu, Teknik Öğrenim Gerektiren Müdürlükler (Ek-1) listesinde sayılmaktadır. Ancak Danıştay 2. Dairesinin 2017/4096 E. Sayılı 19/02/2018 tarihli kararında "görev alanı" ibaresinin tanımının olmaması, hangi teknik şube müdürlüğüne hangi bölüm mezunlarının başvurabileceğine dair net bir düzenlemenin olmaması nedeniyle, Yönetmeliğin 7'nci maddesinin (1) inci fıkrasının (a) bendinin 3 numaralı alt bendinin yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü'nün 31.05.2019 tarihli ve 48563918-774.05.07-E.125302 sayılı yazısı ile Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı nedeni ile görevde yükselme sınavı için teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere yapılan başvuruların işleme alınmadan iade edildiği bildirilmiştir.

657 sayılı Kanunun 175'nci maddesinde bir göreve kurum içinden veya diğer kurumlardan vekâlet edenlere vekâlet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşımasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede de bir kadroya vekâlet edenlere ancak, asaleten atamada aranan tüm şartları taşımaları kaydıyla vekâlet ettikleri kadro için öngörülen özel hizmet tazminatı ve ek ödemenin asli kadroları için öngörülen özel hizmet tazminatı ve ek ödemenin fazla olması halinde aradaki farkın ödenebileceği ifade edilmiştir.

657 sayılı Kanunun 68'inci maddesinin (B) bendinde; eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı ile sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4'üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabileceği ancak, bu şekilde bir atanmanın yapılabilmesi için ilgilinin; 1'inci ve 2'nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl, 3'üncü ve 4'üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olmasının şart olduğu ve dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu süreler iki yıl ilave edileceği hükmü bulunmaktadır.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; bilgi işlem müdürlüğü teknik öğrenim gerektiren müdürlükler arasında sayılmakla birlikte bu müdürlük kadrosunun görev alanı ile ilgili eğitim veren özel bir bölümün olmadığı ve hangi öğrenim mezunlarının bu müdürlük için başvurabileceğine ilişkin bir düzenlemenin de bulunmadığı, her ne kadar Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığının vermiş olduğu görüşte personelinizin bitirmiş olduğu okul mezunlarına teknik öğretmen unvanının verilmeyeceği belirtilmişse de Görevde Yükselme Yönetmeliğinde teknik öğrenim kavramının esas alındığı dolayısıyla burada alınan eğitimin içeriğinin önem taşıdığı, bunlarla birlikte Danıştay'ın vermiş olduğu yürütmeyi durdurma kararı sonrası teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere atanmak için aranılacak şartların belirsiz hale gelmesi nedeni ile yeni bir düzenleme yapılmaya bu kadrolar için görevde yükselme sınavı başvurularının alınamayacağı, vekâlet aylığı yönünden ise ilgilinin 657 sayılı Kanununun 68'nci maddesinin (B) bendi kapsamında üst dereceli kadrolara atanmak için gerekli şartları taşıyıp taşımadığına bakılarak yorum yapılabileceği, bahse konu personelinizin eğitim ve hizmet süresine bakıldığında 68'nci maddesinin (B) bendindeki atanma şartlarını taşıdığı göz önünde bulundurulduğunda personelinize vekâlet görevinden kaynaklı mali haklarının verilmesinin idarenizin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

11) Belediye şirketimiz iki farklı iş kolunda hizmet vermektedir, söz konusu şirkete her iki iş kolunda yeni alınacak personel için izlenecek yol nedir?

375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesinde; belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında bu madde kapsamındaki şirketlerde işçilerin işe alımı, işçilere ilişkin personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınırların, ilk defa alınacak işçilere ilişkin belirlenecek ölçütleri esas alarak yıllık sınırlamaları ve bu kapsamdaki alımlar ile harcamaları izlemeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanının yetkili olduğu düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeye istinaden çıkarılan ve 28.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler Ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esasların 5'nci maddesinde idarelerin (belediye), şirket personeli dahil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın %40'ını aşamayacağı, bu oranının büyükşehir belediyelerinde yüzde otuz olarak uygulanacağı, personel giderlerinin söz konusu oranları aşması halinde, bu oranların altına inilinceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamayacağı, doğrudan hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalışan işçi sayısının, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 24'üncü maddesine göre işçi statüsünde geçişe esas sözleşme kapsamında o iş için öngörülen işçi sayısını aşamayacağı, ancak birinci fıkradaki oranın altında kalan idarelerin şirketlerinin; bu oranın aşılmaması kaydıyla, işten ayrılanların yerine ve iş artışının zorunlu olduğu durumlarda idarenin talebi üzerine yeni işçi alımı yapabilecekleri, birinci fıkrada belirlenen oranı aşan idareler tarafından İşçileri Bakanlıktan izin alınmaksızın şirketlerine işçi alımı yapılamayacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde; belediye şirketlerine işçi alımlarında işçilerin çalışacakları iş kolu bakımından herhangi bir ayırıma gidilmediği ve iş kolları bakımından ayrı bir alım usulü getirilmediği dikkate alındığında bahse konu Esasların 5'nci maddesindeki şartlara uyulmak suretiyle işçi alımı yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Daha yeşil bir

TÜRKİYE

için

11 MİLYON
FİDAN!

toprakla buluştu

 GELECEĞE
NEFES

TBB

“ Birlikte Belediyecilik ”